

II. ODREDBE ZA PROVOĐENJE

1. UVJETI RAZGRANIČENJA PROSTORA PREMA OBILJEŽJU, KORIŠTENJU I NAMJENI TE UVJETI ZA ODREĐIVANJE NAMJENA POVRŠINA NA PODRUČJU GRADA ZAGREBA

1.1.

Prostornim planom određena je osnovna namjena, korištenje i zaštita prostora i prikazana na kartografskim prikazima što su sastavni dio Prostornoga plana.

Granice između prostora namjena, korištenja, uređenja i zaštite prostora očitavaju se u skladu s mjerilima u kojima se prikazuju:

A. mjerilo 1:25.000;

B. mjerilo 1: 5.000

i grafičkim točnostima koje iz toga proizlaze.

1.2.

Detaljnije razgraničavanje prostora Grada prema temeljnim obilježjima, namjenama, oblicima korištenja i zaštite, prikazanim u Prostornom planu na kartografskim prikazima u mjerilu 1:25.000, određuje se GUP-om grada Zagreba i GUP-om Sesveta, detaljnijim planovima i lokacijskim dozvolama što se izrađuju u skladu sa Zakonom o prostornom uređenju i posebnim odrednicama ovih odredbi za provođenje (u nastavku: ovih odredbi).

1.3.

Temeljna obilježja prostora Grada Zagreba

Prema temeljnim obilježjima prostor Grada Zagreba dijeli se na:

- četiri reljefno različita prostora tj. na velike prirodne cjeline: goru Medvednicu, prigorje Medvednice i brežuljke Vukomeričkih gorica, te nizinski prostor savske aluvijalne ravnice;
- prostore veće koncentracije stanovništva i aktivnosti što se u Prostornom planu odražavaju kao građevinska područja naselja i na njihove međuprostore što su po svom karakteru pretežito neizgrađeni (te su planirani kao šume, poljoprivredne površine, vodne površine), osim namjena što se mogu graditi izvan građevinskih područja naselja;
- prostore prirodne i kulturne baštine koji se radi posebnih vrijednosti koriste pod posebnim uvjetima te na ostale prostore;
- prostore čije karakteristike zahtijevaju posebna ograničenja u prostoru (krajobraz, tlo, vode) i na ostale prostore;
- prostore primjene posebnih mjera i zaštite uređenjem zemljišta i na ostale prostore;
- prostore koji traže posebne mjere sanacije radi zaštite posebnih vrijednosti i ostale prostore;
- prostore primjene planskih mjera zaštite i na ostale prostore.

A. Kartografski prikazi u mjerilu 1:25.000

1.4.

Osnovna namjena i korištenje prostora određena u Prostornom planu prikazana je na kartografskom prikazu 1. "Korištenje i namjena prostora" u mjerilu 1:25.000 i to:

- **građevinska područja grada Zagreba i Sesveta i 68 naselja**, određuju njihov izgrađeni i neizgrađeni dio, odnosno površine predviđene za njihov razvoj;
- **izgrađene strukture izvan građevinskih područja** grada Zagreba i Sesveta te 68 naselja određene kao **izdvojena građevinska područja** za gospodarsku namjenu (proizvodnu i poslovnu,

odnosno proizvodno-poslovnu, poljoprivrednu, ugostiteljsko-turističku) i športsko-rekreacijsku namjenu;

- **poljoprivredne površine** određene kao osobito vrijedno obradivo tlo, vrijedno obradivo tlo i ostala obradiva tla;
- **šumske površine** određene kao gospodarske, zaštitne i šume posebne namjene;
- **vode i vodno dobro** određene kao vodotoci, jezera, akumulacije i retencije, uređeni i neuređeni inundacijski pojas, te ostale površine koje čine vodno dobro;
- **ostale površine** određene kao posebna namjena, površine infrastrukturnih sustava i groblja.

1.5.

Na kartografskom prikazu 1. "Korištenje i namjena prostora" u mjerilu 1:25.000 određeni su **prostori građevina što su od važnosti za Državu i Grad Zagreb** i oni se očitavaju i tumače kao načelne planske kategorije, koje se detaljnije razrađuju u generalnim urbanističkim planovima grada Zagreba i Sesveta, drugim planovima u skladu sa Zakonom o prostornom uređenju i lokacijskim dozvolama.

1.6.

Prostori što se koriste i štite pod posebnim uvjetima prikazani su i razgraničeni na kartografskom prikazu 3. "Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora" u mjerilu 1:25.000 i to:

- (1) **područja što traže posebne uvjete korištenja** kao što su:
 - prirodna baština i zaštićeni dijelovi prirode,
 - graditeljska, arheološka, memorijalna i etnološka baština, povijesne graditeljske cjeline, te povijesni sklop i građevina;
- (2) **područja posebnih ograničenja u korištenju** kao što su:
 - krajobraz,
 - tlo,
 - vode i vodno dobro;
- (3) **područja očuvanja jedinog preostalog resursa zdrave pitke vode** kao što su:
 - vodonosno područje,
 - vodozaštitna područja (I., II. III. zona zaštite).

Pri razgraničavanju prostora iz odlomka 1. ove podtočke od ostalih prostora granice se određuju u korist zaštite prostora.

1.7.

Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite prikazana su i razgraničena na kartografskom prikazu 3. "Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora" u mjerilu 1:25.000 i to:

- **uređivanjem zemljišta,**
- **zaštitom posebnih vrijednosti i obilježja,**
- **određivanjem područja i dijelova primjene posebnih planskih mjera prostornog uređenja i zaštite.**

B. Kartografski prikazi u mjerilu 1:5.000

1.8.

Na kartografskom prikazu "Građevinska područja naselja" u mjerilu 1:5.000 određeno je razgraničenje između građevinskih područja naselja te izdvojenih građevinskih područja za namjene koje po zakonu moraju biti u građevinskom području, od ostalog prostora planiranog kao poljoprivredne površine, šumske površine, vode i vodno dobro, posebna namjena, površine infrastrukturnih sustava i groblja.

1.9.

Unutar građevinskih područja naselja, određena je **namjena te uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora.**

1.10.

Prostornim planom predviđaju se osnovni uvjeti za određivanje namjena površina i to:

- temeljna obilježja prostora Grada Zagreba definirana u točki 1.3. Temeljna obilježja Grada Zagreba;
- načelo racionalnog korištenja prostora i povećanja njegove vrijednosti;
- održivo korištenje i kvaliteta prostora i okoliša;
- valorizacija postojećeg stanja;
- racionalno korištenje infrastrukturnih sustava;
- postojanje prirodnih, izgrađenih i ljudskih resursa;
- poticanje razvoja pojedinih mikroprostora;
- unapređivanje kvalitete života;
- povećanje broja radnih mjesta.

1.11.

Na kartografskom prikazu "Građevinska područja naselja" određene su **namjene površina** na katastarskim planovima u mjerilu 1:5.000 i to:

(1.) Površine za gradnju određene za:

- **budući razvoj** (površine rezervirane za razvoj središnjih sadržaja naselja, površine rezervirane za novu stambenu gradnju, prateće i druge sadržaje koji se ne izdvajaju u posebne zone i ostale površine za budući razvoj) te **posebne programe** (gradski i drugi projekti od javnoga interesa);
- **pretežito stanovanje;**
- **javnu i društvenu namjenu** (društveni domovi, športsko-rekreacijske građevine, vatrogasni domovi, školske i predškolske ustanove, vjerske građevine, područne ambulante doma zdravlja);
- **gospodarsku namjenu** (pretežito proizvodnu, pretežito poslovnu, pretežito ugostiteljsko-turističku).

(2.) Neizgrađene površine određene za:

- **šume,**
- **javne zelene površine,**
- **zaštitne zelene površine,**
- **vodocrpilišta,**
- **šport i rekreaciju,**
- **vode i vodno dobro.**

(3.) Površine komunalnih i prometnih infrastrukturnih sustava određene za:

- **javnu cestovnu infrastrukturu,**
- **željezničku infrastrukturu,**
- **zračnu luku,**
- **ostale površine komunalnih infrastrukturnih sustava (građevine državnog i županijskog značenja).**

(4.) Druge površine određene za:

- **posebnu namjenu,**
- **groblja.**

1.12.

Za građenje unutar građevinskih područja naselja određena je mogućnost daljnjeg razgraničavanja unutar prikazanih namjena, te je određeno što se može unutar njih graditi i pod kojim uvjetima.

1.13.

Izgrađene strukture što se mogu graditi izvan građevinskih područja te uvjeti za njihovo razgraničavanje određeni su ovim odredbama.

1.14.

Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora određeni su na katastarskim planovima u mjerilu 1:5.000, na kartografskom prikazu "Građevinska područja naselja" i to za:

- vodozaštitno područje prikazom I., II. i III. zone zaštite,
- zaštićene i vrijedne dijelove prirode,
- arheološku baštinu,
- povijesnu graditeljsku baštinu,
- povijesni sklop i građevine,
- memorijalnu baštinu,
- etnološku baštinu.

Uvjeti korištenja i zaštite prostora iz odlomka 1. alineje 2. - 7. ove točke određeni su u elaboratu "Konzervatorska podloga – Knjiga 1. Nepokretna kulturna dobra, Knjiga 2. Zaštićeni dijelovi prirode" što je sastavni dio Prostornoga plana.

Pri razgraničavanju prostora iz odlomka 1. ove točke od ostalih prostora granice se određuju u korist zaštite prostora.

2. UVJETI ZA UREĐENJE PROSTORA

2.1. Uvjeti za određivanje građevinskih područja i korištenja izgrađena i neizgrađena dijela područja

Prostornim planom Grada Zagreba **utvrđene su granice građevinskih područja grada Zagreba i Sesveta, te 68 naselja** što su u sastavu Grada Zagreba, kao racionalno organiziranih i oblikovanih prostora.

Na građevinskim područjima grada Zagreba i Sesveta gradi se u skladu s GUP-om grada Zagreba i GUP-om Sesveta.

Na građevinskim područjima 68 naselja koja nisu obuhvaćena granicom područja za koje se izrađuje GUP grada Zagreba i GUP Sesveta, gradi se u skladu s odredbama ovoga poglavlja.

Građevinska područja i njihovi izgrađeni i neizgrađeni dijelovi uređuju se i koriste u skladu s posebnim propisima, pravilima struke i ovim odredbama.

2.1.1.

Pri određivanju građevinskih područja zadovoljeni su sljedeći uvjeti:

- racionalno korištenje i namjena prostora;
- objektivizirano sagledavanje potreba za prostorom za svako naselje temeljem procjena budućih demografskih procesa, raspoloživog neizgrađenog prostora, procjene gospodarskih i ostalih potencijala i potreba, te kapaciteta postojeće infrastrukture;
- osiguranje položaja naselja u planiranom sustavu središnjih naselja;
- zaštita javnog interesa;
- očuvanje posebnosti svakog naselja;
- valorizacijom kvalitete prostora i okoliša prostor za građenje određivan je na način da se ne smanjuju šumske i kvalitetne poljoprivredne površine i štite vodni resursi;
- sprječavanje spajanja građevinskih područja naselja.

2.1.2.

Prostornim planom određeni su **izgrađeni i neizgrađeni dijelovi građevinskih područja naselja** i ucrtani su na kartografskom prikazu 1. "Korištenje i namjena prostora" u mjerilu 1:25.000 i na kartografskom prikazu "Građevinska područja naselja" u mjerilu 1:5.000.

- (1.) **Izgrađeni dijelovi građevinskih područja** obnavljat će se i dovršavati obnovom i dogradnjom postojećih građevina, gradnjom novih građevina za stanovanje, gospodarske, javne i društvene sadržaje uz očuvanje identiteta naselja, afirmaciju javnog prostora, te podizanje komunalnog standarda naselja, rekonstrukcijom postojeće i gradnjom nove ulične mreže i komunalne infrastrukture, te osiguranjem prostora za prateće sadržaje.
- (2.) **Neizgrađeni dijelovi građevinskih područja naselja** namijenjeni su za:
 - gradnju (pretežito stanovanje, javnu i društvenu namjenu, gospodarsku namjenu, šport i rekreaciju, površine komunalnih i prometnih infrastrukturnih sustava i mreža, groblja, gospodarenje otpadom i sl.,
 - neizgrađene površine (javne zelene površine, zaštitne zelene površine, šume, vode) koje se mogu uređivati ali se na njima ne može graditi osim u slučajevima određenim posebnim propisima;
 - posebnu namjenu.

Prilikom građenja na neizgrađenim dijelovima građevinskih područja (na kojima se može graditi) poštivat će se uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina šuma, šumskog zemljišta, zaštitnih zona vodocrpilišta, posebno vrijednih krajobraznih prostora, zaštićenih dijelova prirode i dijelova prirode što se štite Prostornim planom, u skladu s karakterističnim prirodnim obilježja prostora Grada Zagreba i mjerama sprečavanja nepovoljna utjecaja na okoliš.

2.1.3. Zahvati u prostoru unutar Parka prirode Medvednica

- (1.) Iznimno od točke 2.1.2., u izgrađenim dijelovima građevinskog područja grada Zagreba unutar Parka prirode Medvednica dopuštaju se samo interpolacije, te sanacije i rekonstrukcije postojećih građevina.

Za zahvate u prostoru iz odlomka 1. ove podtočke ovim Planom se utvrđuju sljedeći kriteriji:

- zaštita i uređivanje vrijednosti prostora;
- očuvanje graditeljskog nasljeđa, posebno središta starih sela;
- niska gradnja interpolacijama, sanacijom i rekonstrukcijom postojećih pretežito stambenih građevina, te gradnjom pratećih javnih i društvenih sadržaja manjih gabarita na velikim parcelama;
- osiguranje prostora za gradnju i rekonstrukciju ulica i komunalne infrastrukture;
- gradnja, u pravilu, slobodnostojećih građevina;
- veličina građevne čestice ne može biti manja od 800 m²;
- ukupna izgrađenost građevne čestice može biti najviše 20%;
- ukupna bruto razvijena površina ne može biti veća od 500 m², a najmanje 60% prirodnog tla na građevnoj čestici mora biti ozelenjeno;
- niska stambena građevina, odnosno obiteljska kuća može se graditi najviše kao jednoetažna, s mogućnošću gradnje podruma i potkrovlja;
- potreban broj parkirališta i garažnih mjesta uređuje se na građevnoj čestici, veći dio u građevini ili u izdvojenoj garaži, minimalno 2 PGM/1stan;
- pomoćne građevine smještavaju se, u pravilu, iza građevinskog pravca glavne građevine;
- pomoćna građevina može se graditi najviše kao jednoetažna;
- udaljenost građevnog pravca glavne građevine od bližeg ruba cestovnog zemljišta ostalih cesta i javno-prometnih površina ne smije biti manja od 5 m;
- najmanja udaljenost niske stambene građevine, odnosno obiteljske kuće iznosi (h/2) od međe susjednih građevnih čestica, ali ne manje od 5 m;
- predvrtove je potrebno hortikulturno urediti;

- iznimno, na parcelama manjim od 800 m², može se dopustiti rekonstrukcija, dogradnja, nadogradnja, zamjena i interpolacija, bruto razvijene površine najviše do 400 m²;
- iznimno, uz sjevernu stranu Markuševčke ceste i obostrano uz Gračansku i Čučersku cestu, mogu se graditi slobodnostojeće i poluotvorene građevine na građevnoj čestici ne manjoj od 600 m², kao dvoetažne, uz mogućnost gradnje podruma i potkrovlja, ukupne bruto razvijene površine 600 m² za slobodnostojeće i 300 m² za poluotvorene građevine;
- za građevine javne i društvene namjene najveća izgrađenost je 30%, a najmanje 40% prirodnog tla građevne čestice mora biti ozelenjeno;
- građevine javne i društvene namjene mogu se graditi najviše kao dvoetažne uz mogućnost gradnje podruma i potkrovlja;
- postojeće građevine što su izgrađene u skladu s prijašnjim propisima mogu se rekonstruirati unutar postojećih vertikalnih i horizontalnih gabarita, ako njihova izgrađenost i etažnost prelazi propisane vrijednosti;
- kod gradnje zamjenskih građevina nije moguće prelaziti propisane vrijednosti.

U dijelu građevinskog područja grada Zagreba, unutar Parka prirode Medvednica, određenim kao negrađivi dio, do donošenja Prostornog plana Parka prirode Medvednica ne mogu se planirati i provoditi zahvati u prostoru.

- (2.) U izgrađenim dijelovima građevinskog područja ostalih naselja unutar Parka prirode Medvednica dopuštaju se samo interpolacije, te sanacije i rekonstrukcije postojećih građevina.

Za zahvate u prostoru iz odlomka 1. ove podtočke ovim Planom se utvrđuju sljedeći kriteriji:

- zaštita i uređivanje vrijednosti prostora;
- očuvanje graditeljskog nasljeđa, posebno središta starih sela;
- niska gradnja interpolacijama, sanacijom i rekonstrukcijom postojećih pretežito stambenih građevina, te gradnjom pratećih javnih i društvenih sadržaja manjih gabarita na velikim parcelama;
- osiguranje prostora za gradnju i rekonstrukciju ulica i komunalne infrastrukture;
- gradnja, u pravilu, slobodnostojećih građevina te pomoćnih i manjih poljoprivrednih građevina;
- veličina građevne čestice ne može biti manja od 350 m²;
- ukupna izgrađenost građevne čestice može biti najviše 30%;
 - ukupna bruto razvijena površina na građevnoj čestici ne može biti veća od 400 m², a najmanje 30% prirodnog tla građevne čestice mora biti ozelenjeno;
- niska stambena građevina, odnosno obiteljska kuća može se graditi najviše kao jednoetažna, s mogućnošću gradnje podruma i potkrovlja;
- potreban broj parkirališta i garažnih mjesta uređuje se na građevnoj čestici, minimalno 1 PGM/1stan;
- pomoćne građevine i poljoprivredne građevine, ukupne tlocrtne zauzetosti do 150 m², smještavaju se, u pravilu, iza građevinskog pravca glavne građevine;
- pomoćna građevina može se graditi najviše kao jednoetažna;
- poljoprivredna građevina može se graditi najviše kao jednoetažna uz mogućnost gradnje tavana koji se koristi samo za spremanje ljetine i sličnih proizvoda poljodjelskih gospodarstava;
- udaljenost građevnog pravca glavne građevine od bližeg ruba cestovnog zemljišta ostalih cesta i javno-prometnih površina ne smije biti manja od 5 m;
- najmanja udaljenost niske stambene građevine, odnosno obiteljske kuće iznosi h/2 od međe susjednih građevnih čestica, ali ne manje od 3 m;
- predvrtove je potrebno hortikulturno urediti;
- za građevine javne i društvene namjene najveća izgrađenost građevne čestice je 30%, a najmanje 40% prirodnog tla građevne čestice mora biti ozelenjeno;

- građevine javne i društvene namjene mogu se graditi najviše kao dvoetažne uz mogućnost gradnje podruma i potkrovlja;
- postojeće građevine što su izgrađene u skladu s prijašnjim propisima mogu se rekonstruirati unutar postojećih gabarita, iako njihova izgrađenost i etažnost prelazi propisane vrijednosti;
- kod gradnje zamjenskih građevina nije moguće prelaziti propisane vrijednosti.

U građevinskim područjima ostalih naselja unutar Parka prirode Medvednica, određenim kao neizgrađeni dio, do donošenja Prostornog plana Parka prirode Medvednica ne mogu se planirati i provoditi zahvati u prostoru.

2.2. Građevine od važnosti za Državu i Grad Zagreb

2.2.1.

Prostornim planom određeni su prostorni uvjeti za građevine od važnosti za Državu i Grad Zagreb.

Određivanje prostora i korištenje građevina od važnosti za Državu i Grad Zagreb Prostornim se planom utvrđuju kao osnovni plansko-usmjeravajući uvjeti.

Građevine od važnosti za Državu jesu:

- (1.) **prometne građevine:** državne ceste: autoceste (Zagreb-Macelj, Zagreb-Karlovac, Zagreb-Goričan, Zagreb-Bregana, Zagreb-Slavonski Brod, Zagreb-Sisak), brze ceste (Buzin-Velika Gorica, Popovec-Marija Bistrica-Zabok, Slavonska av.-Ljubljanska av., Jadranska av.-Šarengradska ul., Radnička cesta od Slavonske av. do čvora Kosnica /novi putnički terminal zračne luke Zagreb/, Sisačka av. /Sajmišna ul./-Držićeva av. do Slavonske av.) i ostale državne ceste (Zaprešić-priključak na cestu D1, Zagreb-Dugo Selo, Avenija Većeslava Holjevca od Slavonske av. do Buzina); željezničke pruge: magistralne glavne pruge (Dugo Selo-Zagreb glavni kolodvor-Karlovac, Savski Marof-Zaprešić-Zagreb glavni kolodvor-Sisak, Sesvete-Velika Gorica, Čulinec-Zagreb Resnik, Zagreb-Trešnjevka, Zagreb-Klara-Delta odvojnica, Zaprešić-Gornje Blato-Ranžirni kolodvor sa odvojnica na druge magistralne pruge u koje se uključuje) i pruga I reda (Podsused-Samobor);
- (2.) **građevine telekomunikacija** (međunarodna centrala i tandem tranzitnih međunarodnih centrala, nacionalna širokopoljaska kabelska telekomunikacijska mreža);
- (3.) **energetske građevine** (hidrocentrala Prečko, EL-TO, TE-TO, INA plinovod i produktovod, izgradnja 400 kV prstena oko Grada, TS 400/220/110 kV Žerjavinec);
- (4.) **proizvodne građevine** (za proizvodnju baznih kemijskih proizvoda, papira, građevine za preradu kože, proizvodnju i promet na veliko lijekova);
- (5.) **građevine za postupanje otpadom** (građevina za skladištenje i obradu opasnog otpada);
- (6.) **športske građevine** (golf tereni, športsko-rekreacijski centri veći od 5 ha);
- (7.) **građevine posebne namjene** (vojne građevine i građevine od značaja za obranu države, sukladno posebnim propisima);
- (8.) **građevine društvenih djelatnosti:** obrazovanje i znanost (srednje škole, visoka učilišta i znanstvene ustanove), kultura (kazališta, muzeji, galerije, knjižnice), zdravstvo (klinički bolnički centar, kliničke bolnice, klinike, državni zdravstveni zavodi), uprave i pravosuđa (javne službe državne uprave, pravosudne funkcije i dr.).

Građevine od važnosti za Grad Zagreb jesu:

- (1.) **prometne građevine** (županijske i lokalne ceste prema kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena prostora, robni terminali Zagreb /lokacije Žitnjak i Jankomir/, autobusni kolodvor, sljemenska žičara);
- (2.) **građevine telekomunikacija** (veći telekomunikacijski objekti i proširenje postojećih centrala);

- (3.) **energetske građevine** (TE-TO na otpad, revitalizacija postojećih TS 110/x kV i 110 kV mreža, vrelovodna mreža, mreža plinovoda, PMRS);
- (4.) **vodne građevine i odvodnja** (vodocrpilišta, mreža magistralnih cjevovoda, precrpne stanice, vodospreme, mreža kolektora i sabirnih kanala, ispusti, odušni kanali, glavni odvodni kanal, uređaji za pročišćavanje otpadnih voda, crpne stanice, retencije za obranu od poplava, nasipi, oteretni i lateralni kanali);
- (5.) **gospodarske građevine** (elektroindustrije, prehrambene industrije, grafičke industrije, građevine za preradu nemetalnih minerala, trgovački centri površine 5 ha i više);
- (6.) **građevine za postupanje otpadom** (centar za gospodarenje otpadom);
- (7.) **športske građevine** (športska zračna luka Lučko, Bočarski dom, Dom sportova, Hipodrom, ŠRC Jarun, KC "D. Petrović", Stadion Dinamo, ŠRC Svetice, ŠRC Šalata, ŠP Mladost i dr.);
- (8.) **ugostiteljsko-turističke građevine** (hoteli visokih i viših kategorija, hoteli obiteljskog tipa, moteli, kavane);
- (9.) **građevine na zaštićenom području;**
- (10.) **građevine društvenih djelatnosti:** obrazovanje (predškolske ustanove i osnovne škole, otvorena i pučka učilišta), kultura (muzeji, galerije, kazališta, kina, knjižnice i čitaonice, domovi kulture, kulturno-informativni centri, ustanove tehničke kulture i dr.), zdravstvo i socijalna skrb (domovi zdravlja, poliklinike, opće i specijalne bolnice, ljekarne, lječilišta, domovi umirovljenika, ustanove za smještaj djece s posebnim potrebama i dr.), javne službe gradske uprave, (Gradsko poglavarstvo, Gradska skupština i dr.) vjerske i slične građevine (crkve, samostani, škole, učilišta, zavodi, socijalne i dobrotvorne ustanove, groblja i dr.).

2.2.2.

Građevine od važnosti za Državu i Grad Zagreb koje se grade i rekonstruiraju **unutar građevinskih područja naselja** (prometne, energetske, vodne i proizvodne građevine, građevine za postupanje s otpadom, građevine na zaštićenom području, športske i građevine posebne namjene te građevine u povijesnom središtu Zagreba) uređuju se u građevinskim područjima naselja grad Zagreb i Sesvete u skladu s GUP-om grada Zagreba i GUP-om Sesveta, a u ostalim prostorima prema ovim provedbenim odredbama.

2.2.3.

Izvan građevinskih područja naselja planiraju se dijelovi prostora za građevine od važnosti za Državu i Grad Zagreb (prometni koridori, vodne i energetske građevine, proizvodne građevine za preradu i obradu otpada, te za preradu nemetalnih minerala, športske i ugostiteljsko-turističke građevine, građevine na zaštićenom području i slobodne zone, trgovački centri površine 5 ha i više), te su za njih određene površine infrastrukturnog sustava, odnosno izdvojena građevinska područja.

2.2.4.

Za građevine od važnosti za Državu i Grad Zagreb izrađuje se stručna podloga u skladu s Zakonom o prostornom uređenju u svrhu pripreme zahvata u prostoru i mogućeg utjecaja toga zahvata na okoliš.

2.3. Građevinska područja 68 naselja

Građevinska područja 68 naselja ucrtana su na katastarskim planovima u mjerilu 1:5.000, na kartografskom prikazu "**Građevinska područja naselja**".

Na građevinskim područjima 68 naselja gradi se u skladu s odredbama ovoga poglavlja.

Građevne čestice, unutar građevinskih područja naselja namijenjene su za stanovanje, javnu i društvenu namjenu, gospodarske sadržaje, komunalne te prometne infrastrukturne građevine i sustave, javne i zaštitne zelene površine, šume, šport i rekreaciju, vode i vodno dobro i groblja.

Granice građevinskih područja naselja razgraničuju površine izgrađenih dijelova naselja i površine predviđene za njihov razvoj od ostalih površina namijenjenih razvoju poljoprivrede i šumarstva kao i drugih djelatnosti koje se s obzirom na namjenu mogu planirati izvan građevinskih područja naselja.

U građevinskim područjima naselja određene su:

- površine za gradnju,
- neizgrađene površine,
- površine komunalnih i prometnih infrastrukturnih sustava,
- druge površine.

2.3.1. Površine za gradnju

Površine za gradnju (za budući razvoj i gradske projekte, pretežito za stanovanje, javnu i društvenu namjenu te gospodarsku namjenu) prikazane su na kartografskom prikazu "Građevinska područja naselja" u mjerilu 1:5.000.

Za građevine što se grade unutar površina za gradnju, a obuhvaćene su prostornom granicom zaštićenog kulturnog dobra, posebne uvjete gradnje utvrđuje gradsko tijelo nadležno za zaštitu kulturnih dobara.

Način izgradnje nove građevine određuje se prema veličini građevne čestice i načinu izgradnje na susjednim česticama. Kod izgradnje zamjenske građevine način izgradnje ne može se promijeniti, osim iznimno, kad to uvjetuje način izgradnje na susjednim građevnim česticama.

Na površinama za gradnju što graniče s vodotokom, planiranom ili postojećom regulacijskom i zaštitnom vodnom građevinom, te drugim vodnim građevinama, u svrhu sprečavanja nepovoljnih utjecaja na pogoršanje vodnog režima ograničavaju se prava vlasnika i korisnika zemljišta za gradnju tako da se ne mogu graditi stambene, stambeno-gospodarske, pomoćne, poljoprivredne ili manje gospodarske građevine te podizati ograde:

- na udaljenosti od 5 m od obale postojećeg odnosno planiranog korita potoka u naselju, ili melioracijskog kanala odnosno vanjske nožice obrambenog nasipa;
- 20 m od zaobalne nožice postojećeg/izvedenog obrambenog nasipa na rijeci Savi, Krapini i kanalu "Sava-Odra-Sava".

Za građenje na parceli koja graniči s vodotokom, kanalom, zaštitnom vodnom građevinom odnosno parcelom javnog vodnog dobra potrebno je pribaviti vodopravne uvjete.

Prilikom građenja građevina mora se poštivati propisana udaljenost od infrastrukturnih koridora što je određena u poglavlju 5. UVJETI (FUNKCIONALNI, PROSTORNI, EKOLOŠKI) UTVRĐIVANJA KORIDORA ILI TRASA I POVRŠINA PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA U PROSTORU ovih odredbi.

A. Pretežito stanovanje

Na jednoj građevnoj čestici, namijenjenoj (pretežito) stanovanju, mogu se, uz jednu stambenu građevinu, odnosno obiteljsku kuću ili stambeno-gospodarsku građevinu, graditi i pomoćne, poljoprivredne i manje gospodarske građevine.

2.3.1.1. Veličina i izgrađenost građevne čestice

- (1.) Veličina građevne čestice za građenje niske stambene građevine, odnosno obiteljske kuće ne može biti manja od:
 - za slobodnostojeće građevine - 350 m² s tim da širina građevne čestice, mjerene na mjestu građevnog pravca građevine, ne može biti manja od 14 m;

- za poluotvorene građevine - 300 m², s tim da širina građevne čestice, mjerene na mjestu građevnog pravca građevine, ne može biti manja od 12 m;
- za građevine u nizu - 225 m², s tim da širina građevne čestice, mjerene na mjestu građevnog pravca građevine, ne može biti manja od 9 m.

Ukoliko se gradi stambeno-gospodarska građevina, ili se uz stambenu građevinu, odnosno obiteljsku kuću na istoj građevnoj čestici smještava poljoprivredna ili (i) manja gospodarska građevina, veličina građevne čestice ne može biti manja od:

- za slobodnostojeće građevine - 600 m² ;
- za poluotvorene građevine - 480 m² ;
- za građevine u nizu - 360 m² .

Dubina građevne čestice iznosi, u pravilu, najmanje 25 m.

- (2.) Ukupna izgrađenost građevne čestice može biti:
- za slobodnostojeće građevine - najviše 30%, a na česticama većim od 1.080 m² najviše 20%, uz najmanje 30% neizgrađenog ozelenjenog prirodnog tla;
 - za poluotvorene građevine - najviše 40%, a na česticama većim od 900 m² najviše 20%, uz najmanje 30% neizgrađenog ozelenjenog prirodnog tla;
 - za građevine u nizu - najviše 50%, a na česticama većim od 600 m² najviše 20%, uz najmanje 20% neizgrađenog ozelenjenog prirodnog tla.
- (3.) U izgrađenim dijelovima građevinskog područja naselja, na građevnim česticama što su manje od utvrđenih u podtočki (1.) ove točke i s izgrađenošću većom od utvrđene u podtočki (2.) ove točke kod rekonstrukcije građevine ne smije se povećati izgrađenost parcele.

Odredbe o veličini građevne čestice ne primijenjuju se pri interpolacijama u gusto izgrađenim dijelovima građevinskog područja naselja ako su ispunjeni uvjeti o najvećoj dopuštenoj ukupnoj izgrađenosti građevne čestice i odredbe o najmanjoj udaljenosti građevine od javnoprometnih površina, međa i drugih građevina, uzimajući u obzir lokalne uvjete.

2.3.1.2. Udaljenost građevine od susjedne građevne čestice

- (1.) Niska stambena građevina, odnosno obiteljska kuća ako se gradi na slobodnostojeći način, mora biti udaljena najmanje pola visine ($h/2$) od međe susjednih građevnih čestica, ali ne manje od 3 m.

Iznimno od odlomka 1. ove podtočke, u već izgrađenim dijelovima naselja, u skladu s lokalnim uvjetima, građevina može biti udaljena i manje od 3 m od jedne susjedne međe građevne čestice, ali ne manje od 1 m, pod sljedećim uvjetima:

- ako udaljenost od druge susjedne međe građevne čestice nije manja od 3 m;
- na građevini koja je udaljena od susjedne građevne čestice manje od 3 m, ne smiju se graditi otvori prema toj međi.

Otvorima iz odlomka 2. alineja 2. ove podtočke ne smatraju se otvori s neprozirnim staklom najveće veličine 60 x 60 cm i dijelovi zida od staklene opeke.

- (2.) Balkoni, terase i otvorena stubišta ne mogu se graditi na udaljenosti manjoj od 3 m od međe susjedne građevne čestice.
- (3.) Niska stambena građevina, odnosno obiteljska kuća što će se graditi na poluotvoreni način tako da će se jednom stranom prislanjati uz susjednu građevinu ili među, mora s drugim dijelovima građevine (istakom) biti udaljena od granice susjedne građevne čestice najmanje $h/2$, ali ne manje od 3 m.

- (4.) Niska stambena građevina, odnosno obiteljska kuća što će se graditi u nizu, bočnim će stranama biti prislonjena na granice susjednih građevnih čestica, a od stražnje će granice čestice biti udaljena najmanje $h/2$, ali ne manje od 3 m.

2.3.1.3. Visina građevine

Niska stambena građevina, odnosno obiteljska kuća i stambeno-gospodarska građevina može se graditi kao jedno ili dvoetažna, s mogućnošću gradnje podruma i potkrovlja.

Iznimno od odlomka 1. ove točke stambeno-gospodarska građevina može se graditi i kao troetažna, ako se u prizemlju predviđa gospodarski prostor, ali samo ako to dopuštaju lokalni uvjeti.

Najveća visina (h) jednoetažne stambene građevine, odnosno obiteljske kuće i stambeno-gospodarske građevine je 4,5 m, a dvoetažne 7,5 m.

Najveća visina troetažne stambeno-gospodarske građevine je 10,5 m.

Unutar zaštićenih i evidentiranih seoskih naselja najveću visinu građevine određuje gradsko tijelo nadležno za zaštitu kulturnih dobara.

2.3.1.4. Pomoćne, manje gospodarske i poljoprivredne građevine

- (1.) **Pomoćne i manje gospodarske građevine** mogu se graditi najviše kao jednoetažne, s mogućnošću gradnje podruma i tavana tako da:
- visina od kote konačno zaravnog terena do vijenca građevine nije viša od visine glavne ulične stambene građevine i ne prelazi visinu 4 m;
 - visina od kote konačno zaravnog terena do sljemena krova ne prelazi visinu sljemena ulične stambene građevine i nije viša od 7 m;
 - tlocrtna zauzetost manjom gospodarskom i/ili pomoćnom građevinom nije veća od 150 m²;
 - građevinski pravac je, u pravilu, iza građevinskog pravca glavne građevine;
 - iznimno, na strmom terenu garaža se može graditi na regulacijskoj liniji, u skladu s lokalnim uvjetima.

Najmanja udaljenost građevina iz odlomka 1. ove podtočke od susjednih građevnih čestica mora biti:

- ako se grade kao slobodnostojeće građevine - 1 m;
- ako se grade kao poluotvorene građevine moraju biti smještene s jedne strane uz pretpostavljenu susjednu građevinu odijeljene vatrobranim zidom, uz uvjet da nagib krova nije prema susjednoj građevnoj čestici;
- ako se grade u nizu moraju biti dvjema stranama prislonjene uz pretpostavljenu susjednu građevinu i odjeljene vatrobranim zidom, uz uvjet da nagib krova nije prema susjednim građevnim česticama.

Ako građevine imaju otvore prema susjednoj građevnoj čestici, moraju biti udaljene od te čestice najmanje 3 m.

Ako krov građevine ima nagib prema susjednoj građevnoj čestici i ako je streha udaljena od međe susjedne čestice manje od 3 m, krov mora imati snjegobrane i oluke.

Kod građenja manjih gospodarskih građevina, osigurati će se odgovarajući prostor za parkiranje u okviru građevne čestice.

- (2.) **Poljoprivredne građevine** mogu se graditi kao jednoetažne, s mogućnošću gradnje podruma i tavana tako da:
- se tavan može koristiti samo za spremanje ljetine i sličnih proizvoda poljodjelskih gospodarstava;

- visina građevine do vijenca krova može biti najviše 5 m, a do sljemena krova 7 m, s tim da najveća visina krovnog nadozida može biti 2 m;
- tlocrtna zauzetost poljoprivrednim građevinama ne smije biti veća od 150 m²;
- građevni pravac u pravilu je iza građevnog pravca glavne građevine;
- građevine moraju biti udaljene najmanje 10 m od stambene građevine na istoj građevnoj čestici, odnosno 15 m od stambene građevine na susjednoj građevnoj čestici;
- najmanja udaljenost od susjedne građevne čestice iznosi 5 m, ako su građevine građene od drveta, i u njima se sprema sijeno, slama i sl.;
- najmanja udaljenost od susjedne građevne čestice iznosi 1 m, ako se građevine grade od opeke ili betona;
- na udaljenosti manjoj od 3 m do susjedne građevne čestice, ne smiju se prema istoj graditi otvori;
- krov mora imati snjegobrane i oluke ako mu je nagib prema susjednoj građevnoj čestici, a udaljenost je od međe manja od 3 m.

(3.) Postojeće pomoćne, manje gospodarske i poljoprivredne građevine što su sagrađene u skladu s prijašnjim propisima mogu se rekonstruirati, iako njihova udaljenost od susjedne građevne čestice ne odgovara udaljenosti određenoj u podtočkama (1.) i (2.) ove točke.

2.3.1.5. Arhitektonsko oblikovanje građevina

Arhitektonsko oblikovanje građevina i izbor građevinskog materijala što će se upotrijebiti moraju osiguravati racionalno korištenje energije, biti primjereni Zagrebu i zagrebačkom prostoru i tradiciji, u skladu s uobičajenim načinom građenja s okolnim građevinama i krajobrazom.

U starim dijelovima naselja s vrijednom autohtonom arhitekturom koristit će se građevinski elementi i materijali što su za taj prostor uobičajeni, u skladu s lokalnim uvjetima.

Krovišta građevina mogu biti kosa, dvostrešna, s nagibom 30-45⁰, pokrivena crijepom ili pokrovom boje crijepa, a iznimno mogu biti ravna, ili s blagim nagibom, te bačvasta.

Južna krovišta stambenih i drugih građevina, osim građevina u povijesnim jezgrama, moguće je oblikovati za ugradnju sunčanih pretvornika.

Na kosom terenu sljeme krova treba biti, u pravilu, usporedno sa slojnicama zemljišta.

2.3.1.6. Uređenje građevne čestice

Prostor na građevnoj čestici namijenjenoj pretežito stanovanju uređivat će se, u pravilu, na tradicionalan način uređivanja okućnice poštujući funkcionalne i oblikovne karakteristike krajobraza, uz upotrebu autohtonog biljnog materijala.

Terase i potporni zidovi moraju se graditi tako da nisu u suprotnosti s oblikovnim obilježjima naselja.

Predvrtovi se hortikulturno uređuju bez mogućnosti smještaja dodatnih pokretnih gospodarskih sadržaja.

Neizgrađeni dio građevne čestice - prirodni teren najmanje je 50%, uređen visokim i niskim zelenilom. Postojeće i planirano zelenilo mora biti prikazano u lokacijskoj, odnosno građevinskoj dozvoli.

Ograde se, u pravilu, izrađuju kao kombinacija perforiranih elemenata sa živicom, visine do 1,5 m. Ograde između građevnih čestica ne mogu biti više od 2,0 m.

Iznimno od odlomka 5. ove točke ograde mogu biti i više od 1,5 m, odnosno 2,0 m, kada je to nužno radi zaštite građevine ili načina njezina korištenja.

B. Gospodarski sadržaji

2.3.1.7. Gospodarske građevine u gospodarskim zonama

(1.) U građevinskim područjima naselja Prostornim planom formirane su gospodarske zone kao kompleksi građevnih čestica namijenjenih gradnji gospodarskih građevina.

U gospodarskim zonama mogu se graditi:

- manje proizvodne pretežito zanatske građevine, manje industrijske građevine tehnološki visoko razvijene i bez štetnih utjecaja na okoliš, prostori i uređaji za prikupljanje i sortiranje te preradu korisnog otpada (bioloških otpadaka i krutog otpada bez štetnih sastojaka),
- poslovne građevine (pretežito uslužne, pretežito trgovačke i komunalno - servisne),
- ugostiteljsko - turističke građevine,
- građevine za preradu mineralnih sirovina, u skladu s lokalnim uvjetima.

Gospodarske zone određene su u građevinskim područjima naselja:

- u južnom dijelu Grada Zagreba: Buzin, Hrvatski Leskovac i Lučko,
- u istočnom dijelu Grada Zagreba: Belovar, Kašina, Markovo Polje, Popovec i Šašincev.

(2.) U gospodarskim zonama veličina građevne čestice ne može biti manja od 1.000 m², širina parcele ne može biti manja od 20 m, a najveći omjer širine i dužine određen je, u pravilu, 1:5.

Ukupna tlocrtna zauzetost građevne čestice građevinama iznosi najviše 50%, a najmanje 10%.

Iznimno, pri novoj gradnji interpolacijama u gusto izgrađenim dijelovima zone omogućuje se formiranje manjih građevnih parcela od onih što su određene u prvom odlomku ove podtočke, ako su zadovoljeni uvjeti izgrađenosti građevne čestice i najmanja udaljenost građevine od međa susjednih građevnih čestica, propisani ovom točkom.

Visina gospodarske građevine od kote zaravnatog terena do vijenca krova mora biti u skladu s namjenom i funkcijom građevine te tehnologijom proizvodnog procesa, ali, u pravilu, ne više od 12 m, osim za silos, mlin i sl.

Dopuštena etažnost gospodarske građevine je najviše podrum i tri etaže, a iznimno četiri.

Iznimno od odlomka 4. ove podtočke u gospodarskim zonama Buzin, Hrvatski Leskovac i Sesvetski Kraljevec visina gospodarske građevine može biti i viša od 12 m, a najviše do 20 m.

Najmanja udaljenost građevine od međa susjednih građevnih čestica iznosi pola visine građevine. Ukoliko je $h/2$ manje od 3 m, najmanja udaljenost je 3 m.

- (3.) Najmanje 30% površine građevne čestice mora biti uređeno kao parkovno, pejzažno ili zaštitno zelenilo, a prema drugim namjenama realiziraju se parkovni, pejzažni ili zaštitni vegetacijski tamponi u skladu s uvjetima zaštite okoliša.

Na parcelama što su uz postojeću stambenu gradnju mora se osigurati tampon visokog zaštitnog zelenila najmanje širine 5 m.

Ograde između građevnih čestica ne mogu biti više od 2 m, osim u iznimnim slučajevima kada je to nužno radi zaštite građevina ili načina njihova korištenja.

Do građevne čestice za gradnju gospodarskih građevina mora se izgraditi javnoprometna površina najmanje širine kolnika 7,00 m, a ulična ograda mora biti udaljena najmanje 5,00 m od osi javnoprometne površine.

Parkirališta će se, u pravilu, predvidjeti u prednjem dijelu građevne čestice, ispred ili iza ulične ograde.

- (4.) Prigodom planiranja, projektiranja i odabira pojedinih sadržaja i tehnologija osigurat će se propisane mjere zaštite okoliša (zaštita od buke, smrada, onečišćavanja zraka, zagađivanja podzemnih i površinskih voda i sl.), te će se isključiti one djelatnosti i tehnologije koje onečišćuju okoliš ili ne mogu osigurati propisane mjere zaštite okoliša i kvalitetu života i rada na susjednim građevnim česticama, odnosno prostoru dosega negativnih utjecaja.

Arhitektonsko oblikovanje građevina mora se zasnivati na principima suvremenog industrijskog oblikovanja i najnovijim saznanjima, uz upotrebu postojećih materijala i boja.

2.3.1.8. Gospodarske građevine na pojedinačnim građevnim česticama

U građevinskim područjima naselja, mogu se graditi gospodarske građevine na pojedinačnim građevnim česticama koje svojom veličinom, smještajem u naselju i osiguranjem osnovnih priključaka na komunalnu i prometnu infrastrukturu omogućuju funkcioniranje gospodarskog sadržaja, bez štetnih utjecaja na okoliš.

Gospodarske građevine iz odlomka 1. ove točke grade se u skladu s lokalnim uvjetima, u pravilu prema uvjetima određenim za namjenu građevina koja je u tom prostoru prevladavajuća. To se osobito odnosi na veličinu i oblikovanje građevine.

Gospodarskim građevinama iz odlomka 1. ove točke smatraju se i prostori i uređaji za prikupljanje i sortiranje te preradu korisnog otpada (bioloških otpadaka i krutog otpada bez štetnih sastojaka).

U prostorima u kojima prevladava pretežito stanovanje veličina i izgrađenost građevne čestice određivat će se prema odredbama točke 2.3.1.1., način gradnje i udaljenost građevine od susjedne građevne čestice, u pravilu, prema odredbama točke 2.3.1.2., a visina građevine prema odredbama točke 2.3.1.3. ovoga poglavlja.

Zatečene gospodarske građevine u izgrađenim dijelovima naselja, što su veće od određenih ovim odredbama, ili se nalaze unutar prostorne granice zaštićenog kulturnog dobra, zadržavaju se uz uvjet osiguranja propisanih mjera zaštite okoliša.

Građevine iz odlomka 1. ove točke ne mogu se graditi na građevnim česticama unutar prostorne granice zaštićenog kulturnog dobra.

Zatečene gospodarske građevine, s izgrađenošću i visinom većom od propisanih u točkama 2.3.1.1. i 2.3.1.3. ovoga poglavlja, koje su sagrađene u skladu s ranije važećim propisima, mogu se rekonstruirati u granicama postojećih horizontalnih i vertikalnih gabarita.

C. Društvene djelatnosti i ostali sadržaji javnog interesa

2.3.1.9. Građevine za društvene djelatnosti

Građevine za društvene djelatnosti mogu se graditi unutar građevinskog područja naselja:

- ako se građevna čestica na kojoj će se građevine graditi nalazi uz već izgrađenu javnu cestu ili drugu javnoprometnu površinu čiji je kolnik najmanje širine 5,5 m, ili ako je za javnoprometnu površinu prethodno izdana lokacijska dozvola;
- ako se na građevnoj čestici ili uz javnoprometnu površinu osigurava prostor za parkiranje vozila;
- ako je udaljenost škola i predškolskih ustanova od stambenih i drugih građevina najmanje 10 m, a od manjih gospodarskih i poljoprivrednih građevina što onečišćuju okoliš najmanje 50 m.

Izgrađenost građevne čestice na kojoj će se graditi škola ili predškolska ustanova može biti najviše 30%.

Građevine društvene namjene, osim crkava, mogu se graditi visine najviše do tri etaže.

(1.) Predškolske ustanove (dječji vrtići i jaslice)

Površina zemljišta za jednoetažnu građevinu treba biti, u pravilu, 40 m² po djetetu, odnosno najmanje 25 m² po djetetu ukoliko se radi o dvoetažnoj građevini s time da građevina ne može biti smještena na površini manjoj od 2.000 m². Za građevine kapaciteta većeg od 100 mjesta dovoljno je, u pravilu, 35 m² po djetetu.

Odstupanja su moguća samo u gusto naseljenim područjima Grada, odnosno u već formiranim naseljima u kojima zbog postojeće izgrađenosti nije moguće zadovoljiti normativ iz odlomka 1. ove podtočke.

(2.) Osnovne škole

Kod projektiranja i gradnje osnovnih škola primjenjuju se, pored zakonskih odredbi, i sljedeći okvirni normativi i standardi:

- najveća veličina osnovne škole određena je brojem od 960 učenika;
- bruto površina građevine po jednom učeniku je oko 4,8 m² ;
- zemljištem za izgradnju osnovnoškolske građevine mora se osigurati površina za školsku zgradu, prostor za odmor i rekreaciju, prostor za vanjske športske terene, prostor za zelene površine i drugo;
- veličina građevne parcele koja osigurava prostor za sadržaje iz prethodne alineje određena je normativom 30-50 m² po učeniku računajući da škola radi u dvije smjene. Iznimno, u već izgrađenim gusto naseljenim područjima Grada, odnosno u već formiranim naseljima, normativ je 20-40m² po učeniku.

(3.) Šport i rekreacija

Ovisno o veličini naselja i slobodnog prostora u naselju i komplementarnosti s okolnim namjenama omogućuje se i građenje zatvorenih športsko-rekreacijskih građevina.

Najveća izgrađenost građevne čestice na kojoj će se graditi zatvorena športska građevina je 30%.

Kod građenja športskih građevina potrebno je na građevnoj čestici osigurati potreban broj parkirališnih mjesta.

(4.) Vjerske građevine

Ovisno o veličini naselja, veličina župne crkve je od 300 do 500 m² bruto razvijene površine. Uz crkvu se može graditi vjeronaučna dvorana, uredski (župni) i stambeni prostor te drugi prostor potreban za funkcioniranje župe.

Najveća moguća izgrađenost građevne čestice na kojoj se gradi župna crkva s pratećim sadržajima je 30%. Pri tome je unutar građevne čestice potrebno osigurati javni prostor za okupljanje vjernika najmanje veličine 60% od izgrađenog dijela. Preostali dio građevne čestice mora biti hortikulturno uređen temeljem krajobraznog projekta.

Za ostale vjerske građevine najveća izgrađenost građevne čestice je 30%.

(5.) Zdravstvo, kultura, znanost i socijalna djelatnost

Građevine iz ostalih područja društvenih djelatnosti koje služe podizanju zdravstvene, socijalne, kulturne i znanstvene razine stanovništva, grade se unutar površina za javne i društvene namjene, površina rezerviranih za budući razvoj i posebne programe, odnosno unutar građevinskog područja naselja.

Građevine zdravstvene, socijalne i kulturne djelatnosti grade se u skladu s veličinom i značenjem naselja u mreži središnjih naselja i standardima, te na lokacijama i na način da pridonose kvaliteti života u naselju i slici naselja.

Građevine u kojima se obavlja znanstvena djelatnost, uz uvjete iz odlomka 1. ove podtočke, grade se prema zahtjevima i posebnim pravilima za pojedine znanstvene discipline.

2.3.1.10. Ostali sadržaji javnog interesa

Ostali sadržaji javnog interesa kao što su upravne funkcije, pravosuđe, udruge građana, političke stranke i druge organizacije, uključujući i strana diplomatska predstavništva, u pravilu se grade unutar površina za javne i društvene namjene, ili unutar građevinskih područja naselja, ovisno o veličini naselja i slobodnog prostora u naselju i komplementarnosti s okolnim namjenama.

2.3.1.11. Oblikovanje građevina za društvene djelatnosti i ostale sadržaje javnog interesa

Građevine koje služe društvenim djelatnostima i ostalim sadržajima od javnoga interesa u pravilu se grade na istaknutim lokacijama te moraju biti građene kvalitetno i racionalno.

Za građevine iz odlomka 1. ove točke provest će se arhitektonsko-urbanistički natječaj ako se grade na lokaciji za koju je raspisivanje natječaja predviđeno konzervatorskim kriterijima, odnosno kada je to određeno programom mjera za unapređenje stanja u prostoru.

Na prostorima na kojima je ovim odredbama propisana izrada prostornih planova užih područja, raspisivanje urbanističko-arhitektonskog natječaja za građevine društvenih djelatnosti i ostalih sadržaja javnog interesa, odredit će se tim planovima.

**2.3.2. Neizgrađene površine, površine komunalnih i prometnih
infrastrukturnih sustava i druge površine**

A. Neizgrađene površine

Neizgrađene površine unutar građevinskih područja (šume, javne zelene površine, zaštitne zelene površine, vodocrpilišta, površine za šport i rekreaciju, te vode i vodna dobra) ucrtane su u kartografskom prikazu "Građevinska područja naselja" u mjerilu 1:5.000.

2.3.2.1. Šume

Šumske površine što se nalaze u građevinskom području naselja ne mogu se sjeći - prenamjenjivati, treba ih uređivati i njegovati u skladu sa šumskogospodarskim osnovama i programima za gospodarenje šumama.

Posebne uvjete za gradnju građevina u pojasu do 50 m od ruba šume utvrđuje nadležno tijelo za gospodarenje šumama i šumskim zemljištem.

2.3.2.2. Javne zelene površine - parkovi i park-šume

Prostornim planom određene su sljedeće površine parkova i park-šuma:

- južni dio Grada Zagreba u naseljima: Brezovica, Buzin, Mala Mlaka i Kupinečki Kraljevec;
- istočni dio Grada Zagreba u naseljima: Kašina i Moravče.

Postojeće parkovne površine ne mogu se prenamjenjivati. Nove parkovne površine u naseljima oblikovat će se sukladno prirodnim osobitostima prostora i opremiti prema potrebama stanovnika naselja, te će se, u pravilu, osigurati 5 m²/stanovniku.

U parkovima iz odlomka 1. ove točke moguće je graditi manje javne građevine, paviljone, sanitarne čvorove, fontane, dječja igrališta, te uređivati staze, odmorišta i sl. tako da njihova ukupna površina ne prelazi 5% ukupne površine parka.

Parkovi s pripadajućim građevinama i opremom dimenzioniraju se i oblikuju u okviru cjelovitog uređenja parkovne površine.

2.3.2.3. Zaštitne zelene površine i karakteristični krajobrazni prostori

Na karakterističnim krajobraznim poljodjelskim prostorima neće se mijenjati parcelacija i struktura kultura, karakteristični šumarci i živice i ne mogu se graditi građevine.

Osim postojećih karakterističnih krajobraznih prostora koji predstavljaju razmak između izgrađenih struktura naselja oblikuju se i nove zaštitne zelene površine u skladu s namjenom određenom Prostornim planom.

U razdjelnom zaštitnom zelenilu, čija je funkcija odvajanje nepodudarnih namjena i koje se uređuje visokom vegetacijom, mogu se oblikovati rekreativni sadržaji, putevi, staze, paviljoni i nadstrešnice tako da njihova ukupna površina ne prelazi 5% površine zaštitnog zelenila.

2.3.2.4. Šport i rekreacija

U građevinskim područjima naselja osiguravaju se prostorni uvjeti kao dio javnog standarda za razvoj športsko-rekreacijskih sadržaja na način da se zadržavaju postojeća igrališta ili drugi športski sadržaji (koji se održavaju i uređuju), da se postojeći športski sadržaji dopunjuju pratećim sadržajima što upotpunjuju osnovnu djelatnost tamo gdje to omogućuje veličina zone, karakter prostora i vrsta športa i/ili rekreacije ili se osiguravaju nove površine.

Prostornim planom određene su sljedeće zone športa i rekreacije:

- **južni dio Grada** Zagreba u naseljima: Brezovica, Buzin, Demerje, Donji Dragonožec, Donji Trpuci, Gornji Čehi, Hrašće, Hrvatski Leskovac, Kupinečki Kraljevec, Lučko, Mala Mlaka, Odranski Obrež, Odra, Strmec;
- **istočni dio Grada** Zagreba u naseljima: Ivanja Reka, Kašina, Planina Gornja, Slanovec, Žerjavinec.

Športsko-rekreacijske zone uređuju se u skladu s lokalnim potrebama stanovništva, te temeljem prostornih uvjeta, standarda i normativa za gradnju športskih građevina.

Površine povremeno pod vodom (inundacije, retencije na potocima Medvednice) mogu se koristiti za šport i rekreaciju.

Trim staze, jahače i biciklističke staze na kojima se ne grade građevine, uređuju se u skladu s okolnim prostorom.

2.3.2.5. Vode i vodno dobro

Vode i vodno dobro unutar građevinskog područja naselja održavat će se i uređivati kao dio cjelovitog uređivanja prostora tako da se osigura primjeren vodni režim, propisana kvaliteta i zaštita voda, te zaštita od njihova štetnog djelovanja.

Manje vodne površine mogu se formirati u okviru uređenja parkova.

Korita i tok potoka i jezera sačuvat će se, u pravilu, u prirodnom obliku sukladno krajobraznim osobitostima prostora kao posebno vrijedna vodena staništa naselja.

B. Površine komunalnih i prometnih infrastrukturnih sustava i mreža

Površine komunalnih i prometnih infrastrukturnih sustava i mreža prikazane su na kartografskim prikazima 1. "Korištenje i namjena prostora" i 2. "Infrastrukturni sustavi i mreže" u mjerilu 1:25.000 te "Građevinska područja naselja" u mjerilu 1:5.000.

2.3.2.6. Površine komunalnih infrastrukturnih sustava

Za nadzemne elektroenergetske vodove, ovisno o lokalnim uvjetima treba osigurati sljedeće koridore:

- DV 110 kV - širina koridora najmanje 20 m;
- DV 220 kV - širina koridora najmanje 25 m;
- DV 400 kV - širina koridora najmanje 30 m.

Koridori kroz šumska područja se formiraju prema najvećoj visini drveća, tako da u slučaju pada drvo ne dosegne vodiče.

2.3.2.7. Površine prometnih infrastrukturnih sustava

Prometna površina unutar ili na rubu građevinskog područja naselja određena je graničnim linijama prema susjednoj namjeni, koja je u odnosu na grafičku točnost karte mjerila 1:5.000 okvir unutar kojeg se može razvijati i graditi prometnica sa svim elementima svog profila ovisno o vrsti i planiranom razvrstaju.

C. Druge površine

Druge površine određene su za posebnu namjenu, groblja i gospodarenje otpadom i prikazane su na kartografskim prikazima 1. "Korištenje i namjena prostora" i 2. "Infrastrukturni sustavi i mreže" u mjerilu 1:25.000 te "Građevinska područja naselja" u mjerilu 1:5.000.

2.3.2.8. Posebna namjena

Posebna namjena za potrebe hrvatske vojske i Ministarstva unutarnjih poslova utvrđena ovim Prostornim planom koristi se pod posebnim uvjetima.

Potrebe osiguranja prostora od interesa za obranu i djelatnost unutarnjih poslova usklađene su s drugim korisnicima prostora.

Uvjeti korištenja površina za razvoj naselja (posebno korištenje prostora za gospodarske sadržaje i razvoj infrastrukturnih sustava i mreža), zaštićenih područja, šumskih, poljoprivrednih te voda i vodnog dobra i površina za izgrađene strukture izvan građevinskih područja naselja, usklađeni su s potrebama i interesima obrane i djelatnosti unutarnjih poslova.

2.3.2.9. Groblja

Unutar građevinskih područja naselja planiraju se groblja:

- **južni dio Grada** Zagreba: Brezovića, Kupinečki Kraljevec, Lučko i Odra;
- **istočni dio Grada** Zagreba: Cerje, Čučerje (dio), Kašina i Moravče.

Na prostorima groblja mogu se graditi prateće građevine, tj. građevine koje služe osnovnoj funkciji groblja (kapele, obredne dvorane, mrtvačnice i sl.), te komunalna infrastruktura.

Uređenje svih groblja, gradnja pratećih građevina te oblikovanje opreme, što se na groblju postavlja, mora biti primjereno oblikovanju, uređenosti i tradiciji takvih prostora.

Posebne uvjete pri zahvatima u povijesnu matricu partera zaštićenih groblja utvrđuje gradsko tijelo nadležno za zaštitu kulturnih dobara.

Prostore groblja ambijentalno će se oblikovati kao zelene parkovne površine kvalitetnim parkovno-pejsažnim rješenjima i osiguravanjem, u pravilu, standarda od najmanje 4 m²/grobno mjesto za mala gradska (mjesna) groblja i 7m²/grobno mjesto za velika gradska groblja.

2.3.2.10. Gospodarenje otpadom

Prostornim planom omogućava se smještaj građevina za primarnu reciklažu sirovine iz otpada, posebno reciklažnih dvorišta i posuda što se postavljaju na javnim površinama u skladu s lokalnim uvjetima.

2.4. Izgrađene strukture izvan građevinskih područja naselja

U smislu ovih odredbi, izgrađene strukture izvan građevinskih područja naselja su:

- građevinska područja izdvojena od građevinskih područja naselja;
- prostori izvan građevinskih područja naselja na kojima se omogućuje izgradnja u skladu sa zakonom, drugim propisima i ovim odredbama.

2.4.1. Građevine koje se mogu graditi u građevinskim područjima izdvojenim od građevinskih područja naselja

Prostornim su planom određena građevinska područja koja su izdvojena iz građevinskih područja naselja, a namijenjena su za gradnju gospodarskih građevina kao što su proizvodne, poslovne i ugostiteljsko-turističke.

Izdvojena građevinska područja mogu se odrediti i za one građevine koje se prema Zakonu o prostornom uređenju mogu graditi izvan građevinskih područja naselja kao što su: komunalne građevine, zdravstvene i građevine za šport i rekreaciju, građevine obrane i gospodarske građevine u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti (poljoprivrdni gospodarski kompleksi).

U zaštićenim dijelovima prirode te vodozaštitnim područjima uvjeti za smještaj građevina iz ove točke određeni su u poglavlju 5. UVJETI (FUNKCIONALNI, PROSTORNI, EKOLOŠKI) UTVRĐIVANJA KORIDORA ILI TRASA I POVRŠINA PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA U PROSTORU točka 5.2.1. podtočka (2.), u poglavlju MJERE ZAŠTITE PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI I KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA točkama od 7.1.1. Posebno zaštićeni dijelovi prirode upisani u Upisnik i 7.1.2. Drugi vrijedni dijelovi prirode - krajobrazne vrijednosti ovih odredbi.

2.4.1.1. Gospodarska namjena u građevinskim područjima izdvojenim od građevinskih područja naselja

Prostornim planom određena su **izdvojena građevinska područja za gradnju gospodarskih sadržaja** proizvodne (pretežito industrijske, pretežito zanatske) i poslovne namjene (pretežito uslužne, pretežito trgovačke, komunalno-servisne, ugostiteljsko-turističke djelatnosti (hotel, motel, kamp) te poljoprivredne gospodarske komplekse (ratarski, stočarski i dr.), koja čine manje ili veće gospodarske površine za smještaj jedne ili više gospodarskih i njima komplementarnih namjena.

Planiraju se sljedeća izdvojena građevinska područja za gospodarske namjene:

- (1.) proizvodne i poslovne namjene:**
 - **južni dio Grada Zagreba:** Hrašće za proizvodne i poslovne sadržaje;
 - **istočni dio Grada Zagreba:** prostor između građevinskog područja naselja Soblinec i Žerjavinec za proizvodne sadržaje; Sesevski Kraljevec za pretežito proizvodne i poslovne sadržaje; Sesevski Kraljevec za pretežito poslovne sadržaje; prostor između građevinskog područja naselja Popovec i Soblinec za proizvodne i poslovne sadržaje; prostor sjeverno od Kraljevečkih Novaka za proizvodne sadržaje;
- (2.) ugostiteljsko-turističke namjene:**
 - **južni dio Grada Zagreba:** prostor uz zagrebačku obilaznicu između Lučkog i Ježdovca;
- (3.) poljoprivredne gospodarske komplekse:**
 - **južni dio Grada Zagreba:** Hrvatski Leskovac i prostor sjeverno od Kupinečkog Kraljevca;
 - **istočni dio Grada Zagreba:** Dumovečki Lug i Šašinovečki Lug.

U izdvojenim građevinskim područjima za gospodarske sadržaje iz odlomka 2. ove točke mogu se uređivati površine za parkove, šport i rekreaciju, te se mogu graditi građevine i sadržaji što upotpunjuju gospodarske sadržaje i pridonose kvaliteti prostora.

- (1.) Proizvodne i poslovne namjene**
U izdvojenim se građevinskim područjima za sadržaje proizvodne i poslovne namjene primjenjuju odredbe o veličini i uređenju građevne čestice propisane u podtočkama (2.) - (4.), točke 2.3.1.7. ovoga poglavlja.
- (2.) Ugostiteljsko-turističke namjene**
U izdvojenim građevinskim područjima za ugostiteljsko-turističke namjene, u pravilu, se predviđa građenje motela i kampova.
- (3.) Poljoprivredni gospodarski kompleksi**
Poljoprivredni gospodarski kompleks s pripadajućim poljoprivrednim zemljištem može se formirati za potrebe ratarske, stočarske, voćarske, povrtlarske te druge poljoprivredne proizvodnje.

Parcelaciju i vrstu proizvodnje poljoprivrednih gospodarskih kompleksa određuje nadležno tijelo za poljoprivredu.

Na poljoprivrednim gospodarskim kompleksima omogućava se gradnja građevina isključivo u funkciji poljoprivredne proizvodnje u skladu s uvjetima iz točke 2.4.2.1. ovoga poglavlja.

2.4.1.2. Športska i rekreacijska namjena izvan građevinskih područja naselja

Prostornim je planom određeno da se izvan građevinskih područja naselja mogu graditi i uređivati zone odmora i rekreacije i zone športa i rekreacije i graditi građevine i to:

- (1.) **Unutar Parka prirode Medvednica** Prostornim su planom izdvojene **postojeće zone odmora i rekreacije**, tj. prostori znatnijeg okupljanja posjetilaca koji su po svom karakteru prostori bez opreme, prostori sa opremom, prostori sa građevinama.

Do stupanja na snagu Prostornog plana područja posebnih obilježja Parka prirode Medvednica omogućuje se **rekonstrukcija i zamjena postojećih građevina** u Parku prirode Medvednica **u zonama odmora i rekreacije** i to Adolfovac, Vila Rebar, Željezničar i drugih postojećih građevina, **neophodne infrastrukture**, te **uređivanje opremom** prostora uz građevine, livada, odnosno vidikovaca.

- (2.) **Za zone odmora i rekreacije na vodozaštitnim područjima** uvjeti uređivanja odredit će se na temelju odluka o zaštiti izvorišta i drugih posebnih propisa.
- (3.) **Za zone odmora i rekreacije u prirodnim rezervatima** uvjeti uređivanja odredit će se sukladno kriterijima zaštite prirodnih resursa kao i mogućnosti njihova korištenja, krajobrazne valorizacije prostora temeljene na biološkoj raznolikosti.
- (4.) **Za zone športa i rekreacije** u Soblincu i Prepuštovcu uvjeti uređivanja bit će određeni prostornim planovima užih područja.
- (5.) Izvan zona odmora i rekreacije iz podtočaka (1.), (2.) i (3.) i zona športa i rekreacije iz podtočke (4.) ove točke određenih ovim Prostornim planom moguće je uređivati i graditi biciklističke staze, trim staze, jahače staze, sukladno obilježjima prostora.

2.4.1.3. Groblja

Izvan građevinskih područja naselja planirane su površine za razvoj groblja i to:

- rezervirane površine za novo južno gradsko groblje Suhaki u južnom dijelu Grada Zagreba;
- postojeća groblja Čučerje (dio), Glavnica Donja, Markovo Polje, Planina Donja i Vugrovec Donji u istočnom dijelu Grada Zagreba.

Uvjeti uređivanja groblja propisani su u točki 2.3.2.9. ovoga poglavlja.

Detaljne granice za novo gradsko groblje Suhaki, čija je površina u Prostornom planu označena kao površina rezervirana za budući razvoj, bit će utvrđene nakon posebnih istraživanja o potrebama i podobnosti lokacije temeljem prostornog plana užeg područja.

2.4.2. Građevine koje se mogu graditi izvan građevinskih područja

Izvan građevinskog područja mogu se, u skladu sa zakonom, drugim propisima i ovim odredbama graditi i **građevine za koje se ne određuju posebna građevinska područja** kao:

- (1.) poljoprivredne gospodarske građevine: obiteljsko seosko gospodarstvo, klijeti, spremišta za alat, pčelinjaci, građevine za uzgoj kućnih ljubimaca i malih životinja, staklenici, plastenici za uzgoj povrća, voća i cvijeća, uzgajališta puževa, glista, žaba i sl., te ribnjaci;
- (2.) građevine u funkciji gospodarenja šumama i lova: lugarnice, lovački domovi i sl.;
- (3.) planinarski i slični domovi, skloništa i slične građevine za sklanjanje i boravak planinara;
- (4.) manje vjerske građevine: križevi, poklonci, kapelice i sl.

2.4.2.1. Poljoprivredne gospodarske građevine izvan građevinskog područja

Izvan građevinskog područja naselja uz posjede primjerene veličine mogu se graditi poljoprivredne gospodarske građevine i pripadajuća stambena građevina, odnosno obiteljska kuća za obiteljsko seosko gospodarstvo i potrebe seoskog turizma u skladu s uvjetima zaštite okoliša i očuvanjem krajobraza i lokalnim uvjetima.

Poljoprivredne gospodarske građevine obiteljskog seoskog gospodarstva koje se mogu graditi izvan građevinskog područja naselja su građevine s pripadajućom infrastrukturom za potrebe voćarstva, ratarstva, vinogradarstva, vrtlarstva, stočarstva i peradarstva.

Osim građevina iz odlomka 2. ove točke, izvan građevinskog područja naselja mogu se graditi klijeti, spremišta za alat, pčelinjaci, uzgajališta puževa, glista i žaba, građevine za uzgoj kućnih ljubimaca, te plastenici, staklenici i ribnjaci.

Opravdanost gradnje građevina iz odlomka 2. i 3. ove točke dokazuje se programom o namjeranim ulaganjima koji mora sadržavati prikaz zaštite okoliša, usklađenost s lokalnim uvjetima, a potvrđuje ga gradsko upravno tijelo nadležno za poljoprivredu.

(1.) Poljoprivredne gospodarske građevine što se grade izvan građevinskog područja naselja u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti, mogu se graditi na posjedu primjerene veličine, a za stočarsku i peradarsku proizvodnju veličina posjeda je određena najmanjim brojem uvjetnih grla.

Uvjetnim grlom podrazumijeva se grlo težine 500 kg za koje je potrebno osigurati 0,34 ha zemljišta. Temeljem "uvjetnog grla" utvrđeni su koeficijenti za izračun površina potrebnih za oblikovanje veličine posjeda za obavljanje poljoprivredne djelatnosti izvan građevinskog područja naselja, s time da je broj uvjetnih grla potreban za formiranje posjeda za stočarsku i peradarsku proizvodnju izvan građevinskog područja naselja najmanje 10 uvjetnih grla.

Ostale vrste stoke i peradi svode se na uvjetna grla primjenom sljedećih koeficijenata:

Vrsta stoke	Koeficijent	Broj grla
krava, steona junica	1,00	10
bik	1,50	7
vol	1,20	8
junad 1-2 god.	0,70	14
junad 6-12 mjeseci	0,50	20
telad	0,25	40
krmača+prasad	0,005	182
tovne svinje do 6 mjeseci	0,25	40
mlade svinje 2-6 mjeseci	0,13	77
teški konj	1,20	8
srednje teški konji	1,00	10
laki konji	1,80	13
ždrebad	0,75	13
ovce, ovnovi, koze i jarci	0,10	100
janjad i jarad	0,05	200
tovna perad	0,00055	18.000
konzumne nesilice	0,002	5.000
rasplodne nesilice	0,0033	3.000

Za druge životinjske vrste (krznaši, kunići i sl.) najmanji broj uvjetnih grla utvrđuje se programom o namjeranim ulaganjima.

Uz program o namjeravanim ulaganjima uvjete držanja domaćih životinja i gradnje smještajnog prostora propisuje gradsko upravno tijelo nadležno za poslove poljoprivrede.

Primjerenom veličinom posjeda za uzgoj voća i vinove loze smatra se posjed 2 ha i veći.

Uz obiteljsko seosko gospodarstvo, bez obzira na vrstu, omogućena je gradnja niske stambene građevine, odnosno obiteljske kuće do 400 m² razvijene građevinske bruto površine. Ove građevine mogu se koristiti i za potrebe seoskog turizma.

Građevna čestica na kojoj će se graditi obiteljsko seosko gospodarstvo osniva se uz posjed tako da je najmanje 50% veća od ukupne tlocrtno izgrađene površine gospodarskih građevina i niske stambene građevine, odnosno obiteljske kuće.

Niske stambene građevine, odnosno obiteljske kuće, te druge građevine i sadržaji obiteljskog seoskog gospodarstva ne mogu se graditi na parceli ako na njoj već nisu izgrađene građevine i sadržaji poljoprivredne gospodarske namjene s kojima čine jedinstvenu gospodarsku i arhitektonsku cjelinu.

Oblikovanje građevina obiteljskog seoskog gospodarstva, odabir građevinskog materijala te koncepcija prostorne organizacije građevina na parceli moraju biti u skladu s uobičajenim načinom građenja na određenom prostoru i s okolnim krajobrazom.

Udaljenost poljoprivrednih gospodarskih građevina za stoku od građevinskog područja naselja ovisi o njihovoj veličini odnosno kapacitetu izraženom u jedinici "uvjetnog grla" prema sljedećoj tablici:

VRSTA STOKE	max. KAPACITET GRAĐEVINE (BROJ GRILA PREMA UDALJENOSTI GRAĐEVINE OD NASELJA)				
	100	200	300	400	500
Udaljenost od naselja (m)					
UVJETNA GRILA					
Mlječne krave	50	100	200	400	800 i više
Junad 6-12 mj.	100	200	400	800	1.600
Junad 1-2 god.	71	143	286	571	1.142
Telad	167	303	606	1.212	
Krmača + prase	200	400	800	1.600	
Tovne svinje	200	400	800	1.600	
Perad	5.000	20.000	30.000	40.000	50.000

Za poljoprivredne gospodarske građevine koje nemaju negativni utjecaj na kvalitetu života u naselju ne propisuje se udaljenost od građevinskog područja naselja.

- (2.) **Klijeti** do 40 m² bruto razvijene površine mogu se graditi na površini vinograda od 1 ha uz mogućnost povećanja izgrađene površine za 20 m² za svakih 5.000 m² vinograda.

Klijeti se moraju graditi u skladu s tradicijskim obilježjima prostora i takvih građevina te smjestiti tako da ne narušavaju krajobrazne i prirodne vrijednosti prostora.

- (3.) **Spremišta za alat** u funkciji voćarstva, povrtlarstva i cvjećarstva mogu se graditi do 20 m² bruto razvijene površine na parcelama ne manjim od 2.000 m², od lakog građevinskog materijala kao montažne građevine oblikovanja usklađenog s tradicijskim načinom gradnje.

- (4.) **Pčelinjaci** se smještaju u prostoru tako da su od javnoprometne površine udaljeni najmanje 15 m.

- (5.) Uvjete **uzgoja kućnih ljubimaca i malih životinja** i za građenje potrebnih građevina smještajnog i gospodarskog prostora, te udaljenosti od naselja propisuje nadležno tijelo za poljoprivredu i tijelo nadležno za poslove veterinarstva.
- (6.) **Staklenici, plastenici** za uzgoj povrća, voća i cvijeća, **uzgajališta puževa, glista, žaba i sl.** mogu se postavljati na poljoprivrednim površinama, ako to nije u suprotnosti s lokalnim uvjetima i zaštitom okoliša.
- (7.) **Ribnjaci** se grade namjenski za uzgoj riba na potocima izvan aluvijalnih naslaga rijeke Save, tako da se osigura povrat vode potoka iz ribnjaka u korito potoka. Okolni prostor uređuje se u skladu s krajobraznim karakteristikama.

Posebne uvjete za gradnju i uređenje ribnjaka izdaju državna tijela nadležna za vode i poljoprivredu.

2.4.2.2. Građevine u funkciji gospodarenja i korištenja šuma i lova

Građevine u funkciji gospodarenja šumama, što se grade u šumi ili na šumskom zemljištu, kao što su lugarnice i druge građevine u funkciji šumarstva moraju biti u skladu s posebnim uvjetima koje utvrđuje nadležno tijelo za gospodarenje šumama i šumskim zemljištem, uz prethodnu suglasnost nadležnog ministarstva, a u zaštićenim dijelovima prirode i tijela nadležnih za zaštitu prirode.

Građevine u funkciji lova što se grade u šumi i na šumskom zemljištu ili poljoprivrednom zemljištu moraju biti u skladu s posebnim uvjetima koje utvrđuje tijelo nadležno za gospodarenje šumama i šumskim zemljištem, te tijelo nadležno za poljoprivredu uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za poljoprivredu i šumarstvo.

2.4.2.3. Građevine za boravak i sklanjanje planinara

Na prostoru Grada Zagreba nije predviđena gradnja **planinarskih domova, skloništa i sličnih građevina za sklanjanje i boravak planinara** osim unutar parka prirode Medvednica.

Uvjeti za rekonstrukciju i zamjenu građevina iz odlomka 1. ove točke na prostoru Parka prirode Medvednica određeni su u točki 2.4.1.2. podtočka (1.) ovoga poglavlja.

Uvjeti za smještaj i građenje novih građevina iz odlomka 1. ove točke na prostoru Parka prirode Medvednica odredit će se Prostornim planom područja posebnih obilježja parka prirode Medvednica.

2.4.2.4. Manje vjerske građevine

Na prostoru Grada mogu se izvan građevinskog područja na prostorima primjerenim za tu namjenu graditi manje vjerske građevine i to križevi, poklonci, kapelice i sl., najveće bruto razvijene površine do 30 m².

3. UVJETI SMJEŠTAJA GOSPODARSKIH SADRŽAJA U PROSTORU

Gospodarski sadržaji i njihove građevine i uređaji grade se prema posebnim propisima, pravilima struke i ovim odredbama.

U Prostornom planu osigurani su prostorni i drugi uvjeti za smještaj gospodarskih sadržaja i to :

- u građevinskim područjima naselja;
- u izdvojenim građevinskim područjima;
- izvan građevinskog područja.

Gospodarske djelatnosti smještaju se u prostore iz odlomka 2. ove točke uz uvjet da:

- racionalno koriste prostor;
- nisu energetske zahtjevne i prometno su primjerene;
- nisu u suprotnosti sa zaštitom okoliša;
- zasnovane su na modernim sektorima, temeljenim na novim tehnologijama i sektoru usluga;
- imaju obilježje tradicionalne zagrebačke proizvodnje i usluga;
- najbolje valoriziraju ljudski rad;
- materijalno mogu doprinijeti funkcioniranju Grada i šire.

Točne granice obuhvata, detaljna namjena, tipologija i način gradnje gospodarskih građevina **unutar granica područja za koja se izrađuju GUP grada Zagreba i GUP Sesveta**, određenih ovim Prostornim planom kao značajnije površine gospodarskih sadržaja ili pojedinačni sadržaji, odredit će se GUP-om grada Zagreba i GUP-om Sesveta.

Uvjeti smještaja gospodarskih sadržaja **u građevinskim područjima 68 naselja** određuju se ovim odredbama.

Izvan građevinskih područja naselja i izdvojenih građevinskih područja za gospodarske namjene u pravilu su smješteni sadržaji u funkciji:

- obavljanja poljoprivredne djelatnosti;
- eksploatacije mineralnih sirovina;
- korištenja i zaštite šuma.

Djelatnostima iz odlomka 6. ove točke gospodari se na temelju posebnih propisa i ovih odredbi uz uvažavanje mjera zaštite okoliša iz točke 9. poglavlja 9. MJERE SPREČAVANJA NEGATIVNA UTJECAJA NA OKOLIŠ koja govori o sanaciji pojedinih građevina i arhitektonsko-urbanističkih cjelina.

3.1. Proizvodna i poslovna namjena

3.1.1.

Gospodarske zone veće od 2 ha, u pravilu se smještaju na rubnom dijelu građevinskog područja grada Zagreba i Sesveta, uz građevinska područja drugih naselja ili odvojeno od građevinskih područja naselja. Namijenjene su pretežito gospodarskim sadržajima industrijske i zanatske proizvodnje, komunalno-servisnim i prometnim građevinama, velikim poslovnim sadržajima i trgovačkim centrima.

Za gospodarske zone veće od 10 ha izradit će se, u pravilu, prostorni plan užeg područja, ili će se postupiti u skladu s programom mjera za unapređenje stanja u prostoru.

3.1.2.

Gospodarske zone do najviše 2 ha, predviđene su pretežito za sadržaje zanatstva, trgovine, usluge, komunalne servise, građevinske i manje industrijske građevine, te ugostiteljsko-turističke djelatnosti s nužnim pratećim sadržajima.

Korištenjem prostora i građevina koje nisu u funkciji (napušteni prostori) i aktiviranjem neiskorištenih prostora podupiru se inovacije, razvoj, primjena novih tehnologija, te racionalno korištenje prostora i infrastrukture.

3.1.3.

Tehnološki parkovi, poduzetnički i drugi pretežito poslovni i turističko-ugostiteljski

centri mogu se osnovati i na manjim prostorima od navedenih u točki 3.1.2., a najmanje na parcelama površine 0,5 ha, koje se odlikuju dobrom prometnom povezanošću, osobito javnim prijevozom uz obvezu zadovoljenja prometa u mirovanju na vlastitoj parceli.

3.2. Pretežno ugostiteljsko-turistička namjena

Radi uključivanja Grada Zagreba u krug atraktivnih srednjoeuropskih turističkih gradova, potrebno je:

- povećanje kvalitete postojećih i gradnja novih smještajnih kapaciteta;
- stvaranje prepoznatljivog "imagea" Grada, na temeljima kulturno - povijesne i prirodne baštine gdje se u tijeku cijele godine mogu održavati skupovi i događanja u svim područjima ljudskog djelovanja.

Određene su tri razvojne turističke zone Grada Zagreba za smještaj ugostiteljsko-turističkih sadržaja:

- primarna turistička zona koja obuhvaća uže gradsko središte, koje zahtijeva investicije u rješenje prometa i restauraciju najvrijednijih građevina, a prvenstvo u razvoju te zone treba imati njegov najatraktivniji dio, Gornji Grad i Kaptol;
- sekundarna turistička zona koja obuhvaća preostali dio grada Zagreba i uži dio Sesveta, sa brojnim različitim, u prostoru raspršenim posebnostima (park Maksimir, SRC Jarun, prostor uz Savu, Park prirode Medvednica, brojni objekti i prostori kulturnih dobara, itd.), u kojoj prvenstveno treba urediti i opremiti prostore i građevine te primjereno označavati i urediti pješačke zone i biciklističke staze;
- tercijarna turistička zona koja obuhvaća južni i istočni dio Grada Zagreba. To je prostrana, ali turistički relativno zanemarena zona, kojoj nedostaje primjereno označavanje i povezanost sa središnjim dijelom Grada. U ovoj zoni treba razvijati turističko-ugostiteljsku djelatnost na seoskim obiteljskim gospodarstvima s mogućom rekreacijom (jahanje, trčanje, hodanje).

3.3. Poljoprivreda

3.3.1.

Razvoj poljoprivrede kao gospodarske djelatnosti na prostoru Grada Zagreba temelji se na obiteljskom seoskom gospodarstvu.

Sve poljoprivredne površine, (određene u Prostornom planu kao osobito vrijedno obradivo tlo, vrijedno obradivo tlo, te ostala obradiva tla) koriste se kao resursi za proizvodnju kvalitetnih poljoprivrednih proizvoda (zdrave hrane) radi poboljšanja opskrbe lokalnoga stanovništva. Pri tom se ima u vidu njihova važnost za održavanje ekološke ravnoteže, krajobrazne te biološke raznolikosti i održivog razvitka prostora.

3.3.2.

U Prostornom su planu osigurani prostorni i drugi uvjeti za smještaj građevina u funkciji poljoprivrede i to:

- (1.) **u građevinskim područjima naselja:** kao poljoprivredne građevine (staje sa sjenikom, svinjci, kokošinjci, prostori za spremanje poljoprivrednih strojeva, kuničnjaci, pčelinjaci i sl.) na pretežito stambenim građevnim česticama.

Uvjeti za građenje građevina iz ove podtočke određeni su u točki 2.3.1.4., podtočki (2.) i (3.) poglavlja 2. UVJETI ZA UREĐENJE PROSTORA ovih odredbi.

- (2.) izgrađene strukture **izvan građevinskih područja naselja** kao:
- izdvojena građevinska područja - poljoprivredni gospodarski kompleksi;
 - poljoprivredne gospodarske građevine (obiteljsko seosko gospodarstvo, klijeti, spremišta za alat, pčelinjaci, građevine za uzgoj kućnih ljubimaca i malih životinja, staklenici, platenici za uzgoj povrća, voća i cvijeća, uzgajališta puževa, glista, žaba i sl.).

Uvjeti građenja građevina iz ove podtočke određeni su u točki 2.4.1.1. i u točki 2.4.2.1. poglavlja 2. UVJETI ZA UREĐENJE PROSTORA ovih odredbi.

3.4. Eksploatacija mineralnih sirovina

Na području Grada Zagreba ne predviđa se otvaranje novih rudarskih objekata nemetalnih mineralnih sirovina (kamenolomi, šljunčare).

Uvjeti sanacije postojećih rudarskih objekata određeni su u točki 7.2.2.4. poglavlja 7. MJERE ZAŠTITE PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI I KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA. ovih odredbi..

Mineralne sirovine potrebne Gradu Zagrebu osigurat će se iz postojećih eksploatacijskih polja, a u konačnom cilju sanacije istih eksploatacijskih polja u razdoblju važenja ovoga plana.

Iznimno, od odlomka 1. i 2. ove točke, omogućuje se:

- vađenje gline na području između zona Sesvete - Soblinec i Sesvete - Kraljevečki Novaki;
- vađenje ograničenih količina građevnog kamena na području Parka prirode Medvednica (iz zatvorenih kamenoloma) isključivo za restauratorske potrebe kod obnove građevina evidentiranih kao zaštićena kulturna dobra Grada uz suglasnost nadležnog ministarstva i gradskih upravnih tijela.

Na području Grada utvrđena su srednje temperaturna ležišta vode ograničenog kapaciteta, koja se mogu koristiti za zagrijavanje građevina, te će se nastaviti istraživati i koristiti geotermalne resurse na području Grada Zagreba (što može pridonijeti boljoj opskrbljenosti Grada toplinskom energijom).

3.5. Šumarstvo

Šumama na području Grada gospodari se u skladu sa Zakonom o šumama i šumskogospodarskim osnovama te drugim propisima.

Šume kao najrasprostranjeniji prirodni ekosustavi velikog ekološkog značenja dijele se prema namijeni na gospodarske, zaštitne i šume s posebnom namjenom.

3.5.1.

Gospodarenje šumama i šumskim zemljištem na području Grada podrazumijeva uz gospodarske učinke i održavanje biološke raznolikosti, sposobnosti obnavljanja, vitalnosti i potencijala šume kako bi se ispunile ekološke, društvene i gospodarske funkcije šuma.

Razvoj šumarstva kao gospodarske djelatnosti mora se temeljiti na načelu potrajnog gospodarenja.

Gospodarenje šumama s gledišta korištenja i zaštite prostora treba unaprijediti prema stručnim kriterijima i principima šumarske struke u cilju naglašavanja općekorisnih funkcija šuma i ekološke ravnoteže u prostoru.

3.5.2.

Šume Medvednice izuzetno su vrijedne šume Grada Zagreba i šireg prostora. Gospodarenje tim šumama mora biti u skladu sa smjernicama i mjerama za gospodarenje šumama posebne namjene.

3.5.3.

Šumama neposredno uz rijeku Savu gospodari se uvažavajući osjetljivost prostora i raznolikost zahtjeva koji se uz rijeku pojavljuju. Šume uz rijeku Savu izuzetno su važne radi svoje zaštitne funkcije i radi očuvanja ekološke stabilnosti i biološke raznolikosti pa je njihove površine poželjno povećavati u sklopu uređenja prostora uz rijeku Savu kao gradskog eko parka novog tisućljeća.

3.5.4.

Uvjeti smještaja građevina u šumi i na šumskom zemljištu, koje su u funkciji gospodarenja šumom, određeni su u točki 2.4.2.2. poglavlja 2. UVJETI ZA UREĐENJE PROSTORA iz ovih odredbi..

3.5.5.

Gospodarenje šumama unutar zaštićenih i posebno vrijednih područja uskladit će se s mjerama zaštite i drugim smjernicama koje su načelno propisane u točkama 7.1.1. i 7.1.2. poglavlja 7. MJERE ZAŠTITE PRIRODNIH IVRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI I KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA iz ovih odredbi.

Šumama na području Parka prirode Medvednica i šumama neposredno uz rijeku Savu te ostalim zaštićenim i posebno vrijednim šumama gospodari se u skladu sa Zakonom o šumama, šumskogospodarskim osnovama i Zakonom o zaštiti prirode.

4. UVJETI SMJEŠTAJA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI U PROSTORU

4.1.

U Prostornom planu osigurani su prostorni uvjeti smještaja i razvitka sustava društvenih djelatnosti: predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola, visokih učilišta, znanstvenih institucija, građevina kulture i športa, zdravstvenih i socijalnih ustanova, vjerskih građevina te ostalih građevina javnog interesa (uprava, pravosuđe, diplomatska predstavništva, udruge građana, političke stranke i dr.).

Vrsta i broj građevina društvenih djelatnosti iz odlomka 1. ove točke određuju se mrežom građevina za svaku djelatnost na osnovi posebnih zakona i standarda.

Mreža građevina društvenih djelatnosti unutar područja GUP-a grada Zagreba i GUP-a Sesveta utvrđuje se tim planovima.

Na ostalom prostoru Grada, koji nije obuhvaćen GUP-om grada Zagreba i GUP-om Sesveta, za građevine društvenih djelatnosti propisuju se uvjeti za njihovu gradnju, a samo iznimno su određene i lokacije te su prikazane na kartografskom prikazu "Građevinska područja naselja" u mjerilu 1:5.000.

4.2. Predškolske ustanove i osnovne škole

Predškolske ustanove (dječje jaslice i vrtići) i **osnovne škole** (središnje škole i građevine područnih razrednih odjela) smjestit će se na način da se pokriju potrebe određenog područja i da se stvore najprimjerenija gravitacijska područja za svaku građevinu.

Potrebe za predškolskim ustanovama i osnovnim školama određuju se na temelju pretpostavljenog udjela djece u ukupnom stanovništvu i to:

- za predškolske ustanove 8%, s tim da je obuhvat u predškolskim ustanovama 76%;
- za osnovne škole 10%.

Pri određivanju lokacija mora se osigurati dostupnost prilaza i prijevoza i njihova sigurnost. Pješački put djeteta/đaka od stanovanja do predškolske ustanove/škole ne smije biti prekidan jakim prometnicama. Lokacija građevine treba biti planirana na kvalitetnom terenu s primjerenom mikroklimom.

4.3. Srednje škole

Lokacije koje čine mrežu **srednjih škola** na području Grada Zagreba prikazane su, u pravilu, u GUP-u grada Zagreba i GUP-u Sesveta.

4.4. Sveučilište

Razvoj i širenje **Sveučilišta** u Zagrebu, kao "gradskog sveučilišta s kampusima" koji su dobro povezani javnim prijevozom, temeljit će se na postojećoj situaciji i dugoročno utvrđenim potrebama pojedinih struka i ustanova u skladu s njihovim razvojem i potrebama stanovništva.

Lokacije za razvoj i širenje Sveučilišta prikazane su, u pravilu, u GUP-u grada Zagreba i GUP-u Sesveta.

4.5. Znanstvene institucije

Lokacije za razvoj i širenje **znanstvenih institucija** prikazane su, u pravilu, u GUP-u grada Zagreba i GUP-u Sesveta. U ostalim naseljima Grada Zagreba, građevine namijenjene znanstvenoj djelatnosti, gradit će se, prema potrebi, unutar građevinskih područja naselja.

4.6. Kulturni sadržaji

Prostorni raspored, vrsta i površine **kulturnih sadržaja** prikazani su u GUP-u grada Zagreba i GUP-u Sesveta. U ostalim naseljima Grada Zagreba, građevine namijenjene kulturnim sadržajima gradit će se, prema potrebi, unutar građevinskih područja naselja.

4.7. Šport i rekreacija

Građevine i zone **športa i rekreacije** smještaju se unutar građevinskih područja naselja i posebnih zona određenih u Prostornom planu.

Detaljniji uvjeti gradnje građevina i zona športa i rekreacije određeni su u točki 2.3.1.9., podtočki (3.), te točki 2.3.2.4. i točki 2.4.1.2. iz poglavlja 2. UVJETI ZA UREĐENJE PROSTORA ovih odredbi..

4.8. Zdravstvo i socijalna skrb

Postojeće građevine za **zdravstvo i socijalnu skrb** proširivat će se i adaptirati u skladu s prostornim mogućnostima (ograničenjima). Gradnja novih građevina za zdravstvo i socijalnu skrb moguća je unutar građevinskih područja u dijelovima Grada gdje je izražena potreba za takovim građevinama.

4.9. Vjerske građevine

Na područjima gdje se zbog izgradnje novih naselja ili stambenih interpolacija nastanjuje više od 5.000 stanovnika predviđa se mogućnost gradnje **župne crkve**.

Vjerske građevine (kapele, samostani, škole, instituti i dr.) u pravilu, grade se u građevinskim područjima naselja. Manje kapelice, križevi i sl. mogu se smjestiti i izvan građevinskih područja naselja.

4.10. Ostali sadržaji javnog interesa

Lokacije za smještaj ostalih sadržaja javnog interesa određuju se GUP-om grada Zagreba i GUP-om Sesveta.

U ostalim naseljima Grada Zagreba građevine namijenjene sadržajima javnog interesa gradit će se unutar građevinskih područja naselja.

5. UVJETI (FUNKCIONALNI, PROSTORNI, EKOLOŠKI) UTVRĐIVANJA KORIDORA ILI TRASA I POVRŠINA PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA U PROSTORU

Prostornim su planom osigurane površine infrastrukturnih sustava kao linijske i površinske infrastrukturne građevine državnog i županijskog značenja, i to za:

- promet (cestovni, željeznički i zračni);
- vodnogospodarski sustav (vodoopskrba i odvodnja);
- energetski sustav (opskrba toplinskom, električnom energijom i plinom);
- pošte i komunikacije.

Koridori magistralnih vodova komunalne infrastrukture prikazani su na kartografskom prikazu 2. "Infrastrukturni sustavi i mreže", u mjerilu 1:25.000. Njihov detaljni položaj odredit će se GUP-om grada Zagreba, GUP-om Sesveta, detaljnijim planovima ili lokacijskim dozvolama.

Koridori magistralnih vodova komunalne infrastrukture iz odlomka 1. ove točke moraju biti udaljeni najmanje 20 m od vanjske nožice nasipa rijeke Save, Krapine i odteretnog kanala "Sava-Odra-Sava".

Infrastrukturni sustavi iz odlomka 1. ove točke grade se prema posebnim propisima i pravilima struke, te ovim odredbama.

5.1. Prometni infrastrukturni sustavi

U Prostornom planu određeni su prostori za gradnju i rekonstrukciju prometne infrastrukture željezničkog, cestovnog i zračnog prometa državnog i županijskog, odnosno gradskog značenja u obliku koridora, površina i planskih znakova za prometne građevine: raskrižja, kolodvore, prometne terminale i zračnu luku Lučko, te uvjeti za gradnju parkirališta i garaža.

U **željezničkom prometu** planira se:

- modernizacija zagrebačkog željezničkog čvora dogradnjom dijelova željezničke mreže što je potrebna za uključenje u međunarodne prometne koridore te razdvajanje teretnog od putničkog prometa;
- osposobljavanje željeznice za daljnje uključivanje u sustav javnog gradskog i prigradskog prijevoza putnika i podizanje na konstrukciju u kritičnim dijelovima;

U cestovnom prometu planira se:

- dovršenje sustava tranzitnih i prilaznih cesta Zagreba međunarodnog, odnosno državnog značenja;
- poboljšanje prometne povezanosti između pojedinih gradskih četvrti izgradnjom novih poteza osnovne ulične mreže;
- poboljšanje sustava prigradskog prometa podizanjem prometnog standarda na postojećim državnim i županijskim cestama što su paralelne s autocestama, a povezuju gradove i druga naselja u zagrebačkoj okolici;
- izrada novog cestovnog pristupa novom putničkom terminalu Zračne luke Zagreb;
- zaštita okoliša od štetnih djelovanja prijevoza;
- povećanje sigurnosti u svezi s prometom putnika, pješaka, invalida, djece i starijih;
- poboljšanje dostupnosti sredstvima javnoga gradskog prijevoza i razvijanje novih sustava javnoga gradskoga prijevoza (mali sustavi za prostore manjih gustoća i osobe s posebnim potrebama).

Na području Grada Zagreba gradit će se **biciklističke staze i trake:**

- odvojeno od prometnica;
- kao zasebna površina unutar profila prometnica;
- signalizacijom obilježeni dio kolnika ili pješačke staze.

Planira se rekonstrukcija i dogradnja **sljemenske žičare** s potrebnim terminalnim površinama i uređajima u podnožju Medvednice.

5.1.1. Koridori javnih cesta i željezničkih pruga

(1) Širine koridora i položaj trasa javnih cesta i željezničkih pruga kao i površine zračnih luka i terminala određene su različito s obzirom na mjerilo kartografskog prikaza i grafičku točnost koja iz toga proizlazi te veličinu i znak i to:

- unutar područja za koja se izrađuje GUP grada zagreba i GUP Sesveta položajem, veličinom i oblikovanjem prema tim planovima;
- u građevinskom području 68 naselja (1:5.000) graničnim linijama, prema susjednoj namjeni kao okvir unutar kojeg se može graditi prometna i druga infrastruktura sa svim elementima svoga profila i površine ovisno o vrsti i planiranom razvrstaju;
- u preostalom prostoru (1:25.000) načelnim položajem prometnog koridora čija širina ovisi o vrsti i planiranom razvrstaju prometnice, a obuhvaća osim načelnog prometnog profila i obostrane zaštitne pojaseve.

(2) Za javne ceste širina koridora unutar kojih se može razvijati trasa prometnica izvan građevinskog područja, u pravilu, iznosi:

- državne ceste:
 - autocesta 130 m,
 - brza cesta 4 i više traka 100 m,
 - brza cesta 2 (3) trake 70 m,
 - ostale državne ceste 70 m;
- županijske ceste: 50 m;
- lokalne ceste: 30 m.

Koridori za javne ceste državnog, županijskog i lokalnog značenja u građevinskim područjima naselja određeni su položajem graničnih linija susjednih namjena u grafičkim prikazima (mjerilo

1:5.000). Širina ovih koridora ovisi o značenju pojedine ceste, lokalnim uvjetima izgrađenosti i topografiji terena. Načelne širine cestovnih građevina iznose:

- državne ceste: 25 m (min. 14,0 m);
- županijske ceste: 20 m (min. 10,0 m);
- lokalne ceste: 15 m (min. 8,5 m).

Unutar prostora iz odlomka 2. ove podtočke omogućuje se gradnja novih i rekonstrukcija postojećih javnih cesta.

Širine cestovnih građevina mogu biti i manje od navedenih u ovoj podtočki u skladu s posebnim propisima o javnim cestama.

Pokrajni zaštitni pojasevi koji su određeni zakonom, nisu sastavni dio koridora ceste, nego su prostori za gradnju i korištenje kojih posebne uvjete propisuje nadležna uprava za ceste.

(3.) Za željezničke pruge širina koridora unutar kojih se može razvijati trasa izvan građevinskog područja, u pravilu, iznosi:

- planirana glavna magistralna pruga ili veća rekonstrukcija postojeće: 200 m;
- postojeća glavna magistralna pruga: 50 m;
- pruga 1. reda: 20 m.

5.1.2. Udaljenost građevina i ograda od javnoprometnih površina

(1.) Građevine, što će se graditi uz državnu, županijsku i lokalnu cestu, ne smiju biti od nje udaljene manje od udaljenosti određene propisima o javnim cestama.

Udaljenost građevine od bližeg ruba cestovnog zemljišta ostalih cesta i javnoprometnih površina ne smije biti manja od:

- 5 m za nisku stambenu građevinu, odnosno obiteljsku kuću,
- 20 m za poljoprivredne građevine i druge građevine s izvorima zagađenja,
- 15 m za pčelinjak.

Iznimno od odlomka 2. ove podtočke, udaljenost građevine može biti i manja, gdje je to neophodno zbog konfiguracije terena, osim za pčelinjake.

(2.) Ograda građevne čestice mora biti od javnoprometne površine udaljena najmanje 4,5 m računajući od osi kolnika.

Iznimno od odlomka 1. ove podtočke, u već izgrađenom dijelu naselja može biti udaljenost ograde postojećih građevina od osi kolnika javnoprometne površine i manja od 4,5 m, ali ne manja od 3,5 m, osim ako se zbog lokalnih uvjeta to ne može postići.

Odredbe odlomka 1. i 2. ove podtočke ne odnose se na udaljenosti od državnih, županijskih i lokalnih cesta.

(3.) Sukladno Zakonu o vodama udaljenost građevina i ograda **od ruba uređenog inundacijskog pojasa** ne smije biti manja od 20 m.

5.1.3. Parkirališna i garažna mjesta

(1.) Potreban broj parkirališta i garažnih mjesta uređuje se na građevnoj čestici građevine.

Iznimno, parkirališta i garaže mogu se uređivati i graditi i na drugoj građevnoj čestici kao skupni javni ili privatni parkirališno-garažni prostor za više građevina u susjedstvu, ali isključivo istovremeno s gradnjom građevina kojima služe.

Gradnja i uređivanje prostora za smještaj automobila na parkiralištima i u garažama ovisi o vrstama i namjeni prostora u građevinama za potrebe kojih se grade, odnosno uređuju parkirališta i garaže.

Na 1.000 m² bruto izgrađene površine, ovisno o vrsti i namjeni prostora u građevinama, mora se osigurati broj **parkirališno-garažnih mjesta** prema sljedećoj tablici:

NAMJENA PROSTORA U GRAĐEVINI	PROSJEČNA VRIJEDNOST	LOKALNI UVJETI
Stanovanje	11	8-14
Proizvodnja, skladišta i sl.	6	4-8
Trgovine	30	20-40
Drugi poslovni sadržaji	15	10-20
Restorani i kavane	45	30-60
Fakulteti i znanstvene ustanove	10	5-15

U bruto izgrađenu površinu građevina iz odlomka 4. ove podtočke ne računaju se površine za garaže i jednonamjenska skloništa.

(2.) Kada se potreban broj parkirališno-garažnih mjesta, s obzirom na posebnosti djelatnosti ne može odrediti prema odlomku 4. podtočke (1.) ove točke, odredit će se po jedno parkirališno-garažno mjesto za:

- pretežito industrijsku gospodarsku namjenu, skladišta i sl. na 3 - 8 zaposlenih u većoj radnoj smjeni;
- hotele, pansionere, motele i sl. na 3 - 6 osoba, u skladu s propisima o vrsti i kategoriji građevine;
- kazališta, koncertne dvorane, kina i sl. - na 20 sjedala;
- športske dvorane i igrališta s gledalištima - na 20 sjedala i za 1 autobus na 500 mjesta;
- ugostiteljske građevine - na 4-12 sjedećih mjesta;
- škole, predškolske ustanove - na jednu učionicu, odnosno za predškolske ustanove za jednu grupu djece;
- bolnice - na 5 kreveta ili 4 zaposlena u smjeni;
- ambulante, poliklinike, domove zdravlja, socijalne ustanove i sl. na 4 zaposlena u smjeni;
- vjerske građevine - na 5 do 20 sjedala ovisno o lokalnim uvjetima;
- prateće sadržaje u naseljima - na 3 zaposlena u smjeni.

Pri određivanju parkirališnih potreba za građevine ili grupe građevina s različitim sadržajima može se predvidjeti isto parkiralište za različite vrste i namjene građevina ako se koriste u različito vrijeme.

Za parkiranje osobnih vozila može se koristiti prostor uz kolnik prvenstveno kao javno parkiralište namijenjeno pretežito posjetiteljima i drugim povremenim korisnicima te vozilima javnih službi kad njegova širina to omogućava i kad to ne ometa pristup vozilima hitne pomoći, vatrogasaca i prolazima za pješake i invalide.

Postojeće garaže i garažno-parkirališna mjesta ne mogu se prenamijeniti u druge sadržaje ako se ne osigura drugo parkirališno - garažno mjesto na istoj građevnoj čestici, odnosno na drugoj u skladu s ovim odredbama.

(3.) Parkirališne potrebe rješavat će se korištenjem tablice i normativa iz podtočke (1.) i (2.) ove točke tako da će se:

- unutar GUP-a grada Zagreba i GUP-a Sesveta zadovoljenjem potreba te količinom i smještajem podređeno vrijednostima i stupnju dovršenosti pojedinih urbanih cjelina, koje će se pobliže utvrditi generalnim urbanističkim planovima grada Zagreba i Sesveta;

- u ostalim naseljima prema prosječnim vrijednostima u podtočki (1.) i (2.) ove točke, odnosno prema odredbama prostornih planova užih područja unutar raspona propisanih ovom točkom;
- za proizvodne, trgovačke, poslovne te višesadržajne građevine čije parcele zauzimaju površinu veću od 0,5 ha potrebno je u sklopu postupka za ishodenje lokacijske dozvole utvrditi i eventualne dodatne parkirališne potrebe vodeći računa o broju i strukturi zaposlenih, očekivanom broju posjetitelja i intenzitetu opskrbnog prometa, blizini i kvaliteti javnog prometa, kao i načinu priključka tih parkirališta na dovoljno propusnu cestovnu prometnicu;
- na javnim parkiralištima za automobile invalida treba osigurati najmanje 5% parkirališnih mjesta od ukupnog broja, a najmanje jedno parkirališno mjesto na parkiralištima s manje od 20 mjesta.

5.1.4. Zračne luke

Pri gradnji novih i rekonstrukciji postojećih građevina ne smiju se probijati prilazne, prijelazne i odletne površine uzletno-slijetnih staza zračnih luka kako se ne bi ugrozila sigurnost zračnog prometa, sve u skladu s prihvaćenom Konvencijom o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu i Dodatkom 14 te Konvencije i njezinim standardima obveznim za države članice.

5.2. Vodnogospodarski sustav

U Prostornom planu osigurani su prostori za:

- **sustav korištenja voda:** za uređenje i zaštitu izvorišta ili drugog ležišta vode koja se koristi ili je rezervirana za javnu vodoopskrbu; glavne vodoopskrbne cjevovode kojima će se voda usmjeravati prema centrima potrošnje; vodospreme, crpne stanice;
- **sustav odvodnje:** uređaje za pročišćavanje voda, ispuste, crpne stanice i kolektore;
- **sustav uređenja vodotoka i voda:** retencije za obranu od poplava, nasipe (obaloutvrde), kanale (oteretne, lateralne).

5.2.1. Vodoopskrba

(1.) Vodocrpilišta

Grad Zagreb će za opskrbu vodom za piće koristiti vodocrpilišta:

- **postojeća vodocrpilišta:**
 - a) unutar Grada Zagreba: Mala Mlaka, Sašnjak, Petruševac, Prečko, Horvati, Zapruđe, Stara Loza, Zadarska, Vrbik, Kruga, Žitnjak, Držićeva, Selska, Zagorska, Daničićeva;
 - b) izvan Grada Zagreba: Bregana, Strmec, Velika Gorica, Slapnica;
- **planirana vodocrpilišta:**
 - a) unutar Grada Zagreba: Petruševac proširenje, Ježdovec, Velesajam, Remetinec, Jarun, Ivanja Reka;
 - b) izvan Grada Zagreba: Črnkovec-Kosnica, Strmec proširenje.

Postojeća crpilišta, što se privremeno ne koriste, ili se koriste samo povremeno (kao rezervna vodocrpilišta) odnosno služe kao pomoćna crpilišta za vodu za piće, planiraju se zadržati radi budućih potreba Grada u opskrbi vodom za piće.

(2.) Vodozaštitna područja

Vodozaštitna područja reguliraju se odlukama o zaštiti izvorišta i drugim posebnim propisima, vodopravnim dozvolama i smjernicama iz ovih odredbi.

Vodozaštitno područje izvorišta vode podijeljeno je na tri zone zaštite za koje se propisuju smjernice za zaštitu:

I. područje izvorišta:

- obuhvaća područje u granicama najmanje 10 m od izvora;
- mora se ograditi i zaštititi od neovlaštenih ulazaka, a namijenjeno je isključivo crpljenju vode, odnosno drugim sadržajima u funkciji vodoopskrbe;

II. uža zona zaštite:

- određuje se na temelju hidrogeoloških karakteristika vodonosnika (granica najmanje 50 dana dotoka);
- zona se mora obilježiti odgovarajućim natpisima, te osigurati primjena mjera zaštite od onečišćenja i zagađivanja patogenim mikroorganizmima.;
- pri određivanju građevinskih područja naselja omogućuje se iznimno proširenje građevinskih područja za ovu zonu samo uz formirane prometnice i za interpolirane građevine.

III. šira zona zaštite:

- u granicama od 2 km nizvodno od izvorišta, odnosno u granicama podzemnog priljevnog područja;
- zonu treba obilježiti odgovarajućim natpisima te osigurati zaštitu od teško razgradivih kemijskih ili radioaktivnih onečišćenja.

U zonama II. i III. određuju se sljedeće posebne mjere zaštite:

- izgradnja vodonepropusne kanalizacije koja se tijekom uporabe sustavno kontrolira u pogledu vodonepropusnosti;
- korištenje plina kao energenta ili centralnog toplinskog sustava (CTS) kao energije za zagrijavanje prostora;
- utvrđivanje namjena prostora koje nepovoljno utječu na kvalitetu podzemnih voda;
- provođenje zaštitnih mjera aktivne i pasivne zaštite u cilju održavanja i poboljšanja kvalitete podzemnih voda;
- zadržavanje postojećih građevina i sadržaja na vodozaštitnom području (zone II. i III.) uz provedbu aktivnih i pasivnih mjera zaštite podzemnih voda;
- uređivanje devastiranog prostora (divlja odlagališta otpada i napušteni iskopi šljunka).

Ako se kvaliteta vode na crpilištima pogorša, crpilišta se mogu, privremeno ili trajno, prenamijeniti za tehnološku vodu.

Crpilišta tehnološke vode mogu se koristiti za potrebe pitke vode, ako se za to ispune uvjeti.

Gradnja uređaja za pročišćavanje pitke vode na postojećim vodocrpilištima može se dopustiti samo iznimno ako se ekonomskim pokazateljima dokaže opravdanost ulaganja u odnosu na sanaciju postojećih, odnosno otvaranje novih vodocrpilišta.

5.2.2. Odvodnja otpadnih voda

Na području Grada Zagreba rezervirani su prostori za **gradnju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda** i to za:

- centralni uređaj za pročišćavanje otpadnih voda Grada Zagreba - na prostoru Žitnjak istok (južno od Resnika);
- uređaj za pročišćavanje otpadnih voda Sesvete - istok - u Sesevskom Kraljevcu;
- uređaj za pročišćavanje otpadnih voda Glavničica (područje Sesvete sjeveroistok) - između naselja Drenčec i Glavničica;

- zasebne uređaje za naselja na južno dijelu Grada Zagreba (Horvati, Gornji i Donji Dragonožec, Trpuci i dr.).

Na lijevoj i desnoj obali rijeke Save planira se dogradnja i potpuna izgrađenost kanalskih sustava kojom će se omogućiti priključivanje svih korisnika tih prostora na kanalsku mrežu kad se za to ostvare uvjeti.

Postojeći zasebni sustavi odvodnje koji se zbog lokalnih uvjeta ne mogu povezati na javni sustav odvodnje sanirat će se i dograđivati prema posebnim razvojnim planovima.

5.2.3. Uređenje vodotoka i voda

Vodotoci na području Grada u pravilu su otvoreni. Njihovo se zatvaranje, zbog prostornih razloga, određuje prostornim planovima užih područja, odnosno lokacijskim dozvolama.

Prilikom rezervacije prostora za gradnju moraju se urediti postojeći vodotoci, posebno bujičnih voda.

Na rijeci Savi je osiguran prostor (vodno dobro) za realizaciju višenamjenskih vodnih pregrada i to za HE Prečko i uspor za HE Drenje (HE izvan obuhvata Plana), te za gradnju infiltracijskih objekata.

Radi zaštite od štetnog djelovanja voda rijeke Save Grad Zagreb se štiti zaštitnim nasipom te koritom odušnog kanala "Sava - Odra - Sava".

Radi zaštite od štetnog djelovanja voda potoka određeni su prostori za retencije i akumulacije i prikazani su na kartografskom prikazu 2. "Infrastrukturni sustavi i mreže" u mjerilu 1:25.000.

Zemljište pod zaštitnim vodnim građevinama u katastru zemljišta vodi se kao javno vodno dobro.

5.2.4. Melioracijska odvodnja

Sustavi melioracijske odvodnje koji služe odvodnjavanju suvišnih voda na poljoprivrednom i drugom zemljištu planiraju se, grade i održavaju primjereno načinu korištenja i obavljanju gospodarskih djelatnosti na poljoprivrednom i drugom zemljištu. U slučaju prenamjene poljoprivrednog zemljišta u građevinsko, pripadni sustav melioracijske odvodnje mora se prenamijeniti u oborinsku odvodnju kao dio sustava javne odvodnje.

5.3. Energetski sustav

5.3.1. Toplinska energija

Uspostava cjelovitog sustava toplifikacije moguća je uz:

- okrupnjavanje lokalnih toplifikacijskih mreža, pojedinih posebnih toplana i individualnih kotlovnica;
- zamjenu tekućih goriva prirodnim plinom;
- povezivanjem lokalnih toplifikacijskih mreža na CTS;
- pregradnjom postojećih posebnih toplana u male kogeneracijske energane za proizvodnju električne energije i topline.

Kao dodatni izvori toplinske energije koristit će se obnovljivi izvori energije:

- sunca;
- vjetra;
- bioplina;
- geotermalnih voda.

5.3.2. Električna energija

Pouzdanost pogona mreže i sigurnost opskrbe potrošača električnom energijom na području Grada osiguravaju se gradnjom novih TS, povećanjem instalirane snage i proizvodnjom električne energije u TE-TO Zagreb, EL-TO Zagreb, hidroelektrane na Savi i TE Jertovec (izvan područja Grada Zagreba), kao i revitalizacijom pojedinih starijih građevina 400 kV i 110 kV mreže na užem i širem zagrebačkom području, te njihovom dogradnjom - prvenstveno izgradnjom TS 400/220/110 kV Žerjavinec s pripadajućim raspletom dalekovoda.

Pouzdanost i kvaliteta opskrbe električnom energijom krajnjih potrošača osigurava se sustavnim osiguravanjem razvoja i izgradnje srednjonaponske (20 kV) i niskonaponske (0,4 kV) elektrodistribucijske mreže, što zahtijeva sanaciju stanja u "sivim zonama" (loše naponske okolnosti i preopterećena mreža) i područjima bespravne gradnje.

5.3.3. Plin

Za opskrbu Grada plinom koristit će se postojeći koridori prema propisanim najmanjim sigurnosnim udaljenostima.

U Prostornom planu određeni su prostori za gradnju:

- građevina plinskih redukcijskih "PRS" i plinskih mjerno redukcijskih "PMRS" stanica što se grade nadzemno;
- visokotlačnih napojnih plinovoda (VT) što se u pravilu polažu podzemno;
- srednjotlačnih napojnih i razvodnih plinovoda što se polažu podzemno.

- (1.) Građevine plinske redukcijske stanice (PRS) su nadzemni, zidani ili limeni kiosci, s obaveznom zaštitnom čeličnom ogradom oko građevina, visine 2,0 m. Do njih se polažu plinovodi visokog tlaka (VT), a iz njih se do potrošača vode plinovodi srednjeg (ST) ili niskog tlaka (NT). Zidane se građevine priključuju na elektroenergetsku mrežu, te moraju biti propisno zaštićene gromobranskom instalacijom. Udaljenost građevina PRS do susjednih osjetljivih građevina mora iznositi najmanje 10,0 m, a do javne ceste ili puta 5,0 m. Do PRS treba osigurati kolni pristup radi dovoza i odvoza materijala i opreme (uređaja) te dva parkirna mjesta za ekipe održavanja PRS.
- (2.) Visokotlačni napojni plinovodi (VT) polažu se, u pravilu, podzemno, na dubinama ukapanja najmanje 1,0 m. Za njihovo je polaganje potrebno osigurati odgovarajuće koridore u javnoprometnim površinama: zelenom pojasu, pješačkom hodniku ili eventualnom kolniku tako da udaljenost vanjske stijenke plinovoda do najbližeg osjetljive građevine iznosi najmanje 10,0 m. Ako je plinovod položen u zelenom pojasu gdje je gornji sloj (nadsloj) dovoljno propustan, iznimno je dopuštena sigurnosna udaljenost od 7,0 m. U svim drugim slučajevima, u kojima se ne mogu postići propisane najmanje sigurnosne udaljenosti, primjenjuju se sigurnosne mjere u skladu s američkim propisima.
- (3.) Srednjotlačni napojni i razvodni plinovodi polažu se podzemno na dubini ukapanja od najmanje 1,0 m, te je za njih potrebno osigurati koridore. Sigurnosna udaljenost vanjske stijenke srednjotlačnog plinovoda (ST) do najbližeg osjetljive građevine iznosi najmanje 2,0 m.
- (4.) Na području Grada Zagreba sagradit će se visokotlačni plinovod za koji je određen koridor 30 m sa obje strane od osi plinovoda Karlovac-Lučko-Ivanja Reka, promjera 700 mm radnog tlaka 75 bar.

Prostornim planom predviđa se **opskrba plinom sljedećih područja Grada:**

- Novi Zagreb: Savski Gaj, Remetinec – jug, Trokut, Kajzerica, Sveta Klara, Radmanovečka ulica, Burićevo naselje, Glogovec, Otočec, Botinec, Gornji Čehi, Donji Čehi, Buzin, Mala Mlaka, Odra i Hrašće;
- Novi Zagreb - istok: Jakuševac, Hreljić, Otok i Podbrežje;
- Novi Zagreb – jugozapad: Brezovica, Demerje, Goli Breg, Desprim, Drežnik Brezovički, Zadvorsko, Obrež, Strmec, Hudi Bitek, Grančari i Kupinečki Kraljevec;

- Lučko i Hrvatski Leskovac: Nova Sveučilišna klinička bolnica, Lučko, Hrvatski Leskovac, Industrijska zona Hrvatski Leskovac i Ježdovec;
- Jankomir – Špansko: Radna zona Jankomir, Radna zona Škorpikova – zapad, Staro Špansko, Vrapče – jug, Oranice, Radna zona uz Ljubljansku aveniju (od ul. Jankomir do Zagrebačke ceste);
- Stenjevec: Savska Opatovina, Stenjevec - jug, Vrapče - jug;
- Trešnjevka – jug: Vrbani, Rudeš, Staglišće, Gajevo, Srednjaci, Jarun, Petrine - Županići, Gredice i Knežija;
- Trnje: Staro Trnje;
- Peščenica – Žitnjak: Borovje, Petruševac, Žitnjak, Bogdani, Struge i Kozari Bok, Ferenščica – istok i zapad;
- Maksimir: Jazbine - Čret, Bačun;
- Dubrava: Markuševac, Granešina, Markuševčka Trnava, Oporovec, Dankovec, Miroševac i Čučerje;
- Gornja Dubrava: Novoselec, Branovec, Svibovci, Furdini, Nagličići i Trupeljaki;
- Podsused – Vrapče: Podsused, Perjavica – Borčec, Vrapče Centar, Vrapče – jug, Vrapče Gornje;
- Kustošija i Črnomerec: Mikulići, Lukšići, Fraterščica, Šestinski dol, Šestine, Završje, Bijenik, Krvarić – Završje, Kustošija Gornja;
- Sesvete – sjever i istok: Šimunčevac, Đurđekovec, Markovo polje – Dobri dol.

5.4. Telekomunikacije

5.4.1.

Prostornim se planom osiguravaju koridori za izgradnju distributivne kanalizacije do svih građevina u urbanom području. U prostornom smislu DTK ne narušava postojeće stanje osim u trenutku izgradnje.

Za svaki građevinu, bez obzira na visinu, koja se nalazi na trasi RR koridora ili je u njegovoj blizini moraju se utvrditi elementi ograničenja u prostornim planovima užih područja ili kod izdavanja lokacijske dozvole.

Za građevine koje su izvan zračnih koridora a više su od 35 m mora se ishoditi suglasnost za njihovo lociranje u odnosu na RR koridore.

5.4.2.

U telefonskoj mreži Grada Zagreba izradit će se novi par tandem tranzitnih centrala, a postaviti će se i međunarodna centrala, sve na postojećim lokacijama.

5.4.3.

Prostori za izgradnju poštanskih središta i ureda određuju se prostornim planovima užih područja.

5.5. Groblja

U Prostornom planu planirane su površine za razvoj **postojećih i planiranih gradskih groblja**.

Postojeću i planiranu mrežu gradskih groblja čine:

- (1.) **u građevinskom području grada Zagreba:** Mirogoj s gajem urni, Miroševac, Čučerje (dio), Gornje Vrapče, Gračani, Granešina, Jakuševac, Markuševac, Remete, Resnik, Stenjevec, Šestine, Završje;
- (2.) **na južnom području Grada Zagreba:** Brezovica, Kupinečki Kraljevec, Lučko, Odra, Suhaki;
- (3.) **na istočnom području Grada Zagreba:** Markovo Polje, Cerje, Čučerje (dio), Glavnica Donja, Kašina, Moravče, Planina Donja, Vugrovec Donji.

Površine predložene za nova gradska groblja su Završje na području obuhvata GUP-a grada Zagreba i Suhaki (dvije alternativne lokacije) u južnom dijelu Grada Zagreba utvrdit će se nakon posebnih istraživanja o potrebama i podobnosti lokacija, na temelju prostornih planova užih područja.

Za groblja na području građevinskog područja grada Zagreba za koje se utvrđuje obaveza izrade generalnog urbanističkog plana detaljne granice te uvjeti uređenja utvrditi tim planom.

S obzirom na relativno male prostorne mogućnosti za razvoj nekih malih groblja njihov vijek trajanja može biti i kraći od planskog razdoblja.

Groblja iz odlomka 2. prikazana su na kartografskom prikazu 1.A. "Korištenje i namjena prostora - Površine za razvoj i uređenje".

6. MJERE OČUVANJA KRAJOBRAZNIH VRIJEDNOSTI

Mjere zaštite prirodnog krajobraza, gradskih i seoskih cjelina te kultiviranog krajobraza, propisane su zakonom, posebnim propisima i ovim odredbama.

Prirodni krajobrazi, gradske i seoske cjeline te kultivirani krajobrazi prikazani su na kartografskom prikazu 3. "Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora" u mjerilu 1:25.000.

Prirodni krajobraz, gradske i seoske cjeline te kultivirani krajobraz štitiće se i unaprijediti tako da se:

- sačuvaju različitosti prostornih cjelina - krajobraznih mikroprostora i karakterističnih slika prostora uvjetovanih prirodnim obilježjima, tipovima naseljenosti i kulturno-povijesnim nasljeđem te gospodarski orijentiranih;
- očuvaju i obnove kulturne i estetske vrijednosti krajobraza;
- građevinska područja naselja i sela definiraju na način da se očuvaju graditeljska baština i tradicija gradnje, oblik parcela i građevina i tradicijski način uređivanja okućnice;
- formiraju i unapređuju središnji sadržaji naselja i potakne afirmiranje njihove vrijednosti;
- osigura učinkovita komunikacija sa gradskim središtem, te da se višim standardom stanovanja revitaliziraju ambijentalno širi gradski prostori;
- očuvaju postojeći i tradicionalni javni prostori te afirmiraju novi prostori okupljanja kao dio prostornog identiteta naselja;
- osigura zaštita i primjereno uređivanje krajobraznih prostora, s naglašenim kulturno-krajobraznim značenjem (tradicionalni oblici poljoprivrede, voćnjaci, vinogradi i sl.);
- sačuvaju područja prirodnih biotopa te područja podvrgnuta spontanim prirodnim procesima;
- sačuva kontrast između grada Zagreba kao visokourbanizirane sredine i njegova prirodnog okruženja karakterističnog po šumovitosti i poljodjelskom krajobrazu, te mrežom naselja još uvijek relativno očuvanog identiteta;
- sprečava spajanje naselja međusobno i spajanje s gradom Zagrebom i Sesvetama, tj. sačuvaju krajobrazni pojasevi kao posebno obilježje identiteta;
- gospodarske i infrastrukturne građevine planiraju i projektiraju tako da se obuhvati odnos prema krajobrazu, uspostavljajući zajedničke koridore;
- saniraju štetne posljedice velikih graditeljskih i rudarskih radova, a osobito površinskih kopova koji korjenito mijenjaju krajolik, biljni i životinjski svijet;
- sačuvaju reljefno razvedeni prostori, a osobito krajobrazno izložene lokacije od gradnje.

Prirodna **krajobrazna makrocjelina** na području Grada Zagreba osigurava se čuvanjem prostornih cjelina:

(1.) Medvednica:

- oblikovanjem namjene i korištenja prostora i građevina sukladno zatečenim vrijednostima te karakteru zaštite;
- zaštitom osobito vrijednih područja prirode;
- zaštitom osobito vrijednih građevina kulturnog nasljeđa;
- zaštitom i sanacijom ugroženih dijelova okoliša, prioritetno kamenoloma, prostora izletničke i rekreativne (skijaške) erozije;

- razvitkom komunalne i prometne infrastrukture u skladu s karakterom zaštićenog prirodnog dobra.
- (2.) Prigorje:
- očuvanjem reljefnih karakteristika prostora, a posebno dolina potoka i istaknutih reljefnih točaka s vizurama;
 - očuvanjem neizgrađenih površina i njihove strukture kao obilježja neizgrađenog krajobraza, te strukture i odgovarajućeg mjerila izgrađenog krajobraza (ruralno, rezidencijalno, povijesno. javno).
- (3.) Savska ravnica:
- očuvanjem temeljnih krajobraznih obilježja, a posebno svih pojavnih oblika vode, očuvanje i renaturiranje starih meandara i rukavaca (Savica, Bundek i dr.), kao mikroreljefnih oblika i prostora što podržavaju biološku raznolikost i odraz su karaktera prostora;
 - očuvanjem širokih neizgrađenih prostora između izgrađenih struktura naselja, a osobito tamo gdje se njima čuva kvaliteta podzemnih voda;
 - racionalnim vođenjem velikih prometnih i komunalnih infrastrukturnih sustava.

(4.) Vukomeričke gorice:

- očuvanjem krajobraznih vrijednosti prostora koje karakterizira slikovitost formirana strukturom korištenja zemljišta gdje se, u pejzažu brežuljaka, smjenjuju šumarci, oranice, vinogradi, voćnjaci;
- očuvanjem karaktera i mjere naselja što se ogleda u manjim izgrađenim, pretežito ruralnim strukturama i malom mjerilu gradnje;
- razvitkom prometne i komunalne infrastrukture i standarda naselja.

6.1. Prirodni krajobraz

6.1.1. Šume

Prostornim planom je određeno da se prostorna rasprostranjenost i biljni sastav **šuma na području Grada Zagreba** ne može mijenjati kako bi se zadržala ekološka stabilnost prirodnih, kultiviranih te izgrađenih oblika krajobraza.

Na razvedenom reljefu **Medvednice i prigorja** sačuvat će se prirodna smjena vegetacijskih pojasa koja u vizuri grada stvara posebno vrijednu estetsku sliku unutar prostranog masiva šuma u pozadini karakteristične krajobrazne slike Grada.

Šume neposredno uz rijeku Savu zadržat će se u postojećim granicama. Poticat će se razvoj ritske vegetacije šuma vrba i topola kao posebnih vrijednosti krajobraznih obilježja prostora uz rijeku.

U nizinskom pojasu, udubinama i nizama posebno vrijedne šume hrasta lužnjaka, jasena i johe ne mogu se smanjivati i zadržavaju se, te se ne mogu prenamjenjivati.

Zadržava se vegetacijska struktura i rasprostranjenost površina **šuma sjevernih brežuljaka Vukomeričkih gorica** kao karakteristična prirodna smjena šumskih krajobraznih struktura.

Pošumljavanja na prostoru Grada vršit će se vegetacijom primjerenom prirodnim obilježjima prostora. Oblikovanje kultura omogućava se samo kao etapa u privođenju površine uvjetima koji omogućavaju pošumljavanje autohtonim vrstama.

6.1.2. Vodotoci

Vodotoci s pripadajućim vegetacijskim pojasom smatraju se prirodnom i strukturnom cjelinom u krajobrazu te će se namjeravani zahvati na njima usklađivati i provoditi poštivanjem krajobraznih vrijednosti i obilježja.

Sve prirodne i vodne krajobraze i ekosustave sačuvat će se u najvećoj mogućoj mjeri kao izuzetno vrijedne nositelje prepoznatljivosti i identiteta Grada.

Kod tehničkog i gospodarskog održavanja vodotoka, vodnog dobra i vodnih građevina potrebno je uzeti u obzir moguće narušavanje i umanjivanje krajobraznih vrijednosti. Radovi se moraju izvoditi uz najveće moguće očuvanje izvornih obilježja prostora.)

6.1.3. Vidikovci

Na istaknutim prirodnim točkama - vidikovcima te potezima značajnim za panoramske vrijednosti krajobraza ne može se graditi.

Iznimno se na točkama i potezima iz odlomka 1. ove točke mogu kao javni prostori graditi pristupni putovi i urediti prostori za parkiranje, te sjenice i klupe.

6.2. Gradske i seoske cjeline

6.2.1. Povijesna urbana cjelina grada Zagreba i povijesna jezgra Seseveta

Očuvanje povijesnih gradskih cjelina grada Zagreba, povijesna jezgra Sesveta, te povijesna središta seoskih župa, sela i zaselaka provodi se u skladu s Konzervatorskom podlogom – Knjiga 1. Nepokretna kulturna dobra, Knjiga 2. Zaštićeni dijelovi prirode, koja je sastavni dio ovog Prostornog plana.

U povijesnim gradskim cjelinama zadržavaju se postojeće zelene površine i oblikuju nove kako bi se sačuvala kvaliteta življenja i osobitost povijesnih gradskih cjelina.

Čuvaju se prepoznatljivi elementi u panorami i vizurama prema vrijednim graditeljskim ostvarenjima te značajnim graditeljskim sadržajima u Zagrebu i Sesvetama.

6.2.2. Povijesna središta seoskih župa, povijesna sela i zaseoci

Zone povijesnih središta seoskih župa, sela i zaseoka obuhvaćaju i "zone zaštićenog okoliša kulturnog dobra" koje, kao neizgrađeni prostori, bitno utječu na doživljaj slike naselja i kontakt s krajobrazom.

U selima središtima župa te selima i zaseocima čuvaju se atraktivne panoramske vizure prema središtu naselja i karakterističnim sadržajima za identitet i sliku kao što su župne crkve, škole i groblja s grobnim kapelama.

6.3. Kultivirani krajobraz

6.3.1.

Karakteristični i sačuvani krajobrazi **vinograda, voćnjaka i livada prigorja Medvednice i Vukomeričkih gorica** te nizinskih struktura kultiviranih krajobraznih površina **oranica**, ne mogu se prenamijeniti.

6.3.2.

Iznimno, moguća je gradnja građevina izvan građevinskog područja u funkciji korištenja kultiviranih krajobraza koji su svojim oblikovnim karakteristikama i veličinom primjereni krajobrazu i njegovim tradicionalnim funkcionalnim obilježjima, što je određeno u točki 2.4.1. iz poglavlja 2. UVJETI ZA UREĐENJE PROSTORA u ovim odredbama

6.3.3.

Zahvati u krajobrazu ne smiju ugrožavati unutrašnju raščlanjenost, raznolikost, komplementarnost i tradicijske čimbenike, a primjenjivat će se oni oblici korištenja krajobraza kojima će se naglasiti temeljne vrijednosti i osobitosti područja.

7. MJERE ZAŠTITE PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI I KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA

Mjere zaštite prirodnih vrijednosti i posebnosti, područja posebnih ograničenja u korištenju, te kulturno-povijesnih cjelina propisane su zakonom, drugim propisima i ovim odredbama.

Prirodne vrijednosti i posebnosti, područja posebnih ograničenja u korištenju, te kulturno-povijesne cjeline prikazane su na kartografskom prikazu 3. "Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora" u mjerilu 1:25.000, na kartografskom prikazu "Građevinska područja naselja" u mjerilu 1:5.000, te u elaboratu Konzervatorska podloga – Knjiga 1. Nepokretna kulturna dobra, Knjiga 2. Zaštićeni dijelovi prirode što je sastavni dio Prostornoga plana.

7.1. Prirodne vrijednosti

U Prostornom planu, radi zaštite i unapređivanja okoliša, utvrđena su osobito vrijedna područja pod posebnom zaštitom: dijelovi prirode, vode i njihove obale, podzemne vode, poljoprivredno zemljište, šume i šumsko zemljište, spomenički kompleksi, povijesna područja, gradske i seoske cjeline, te su određene mjere njihove zaštite, uređivanja i korištenja.

Način zaštite, uređivanja i korištenja zaštićenih dijelova prirode i to parkova prirode, posebnih rezervata, park-šuma, zaštićenih krajolika, spomenika prirode, spomenika

parkovne arhitekture, te pojedinih biljnih i životinjskih vrsta upisanih u Upisnik što se vode pri nadležnom tijelu, određen je zakonom i posebnim propisima.

7.1.1. Posebno zaštićeni dijelovi prirode upisani u Upisnik

7.1.1.1. Park prirode

Medvednica (1981.) - dobro očuvane šume i šumske zajednice, osam šumskih rezervata i drugi posebno zaštićeni dijelovi prirode.

7.1.1.2. Posebni rezervati šumske vegetacije:

Bliznec - Šumarev grob (1963.) - šuma bukve i jele na Medvednici; Gračec - Lukovica - Rebar (1963.) - termofilne šume hrasta medunca i crnog graba na Medvednici; Mikulić potok - Vrabečka gora (1963.) - brdska bukova šuma na Medvednici; Pušinjak - Gorščica (1963.) - brdska bukova šuma na Medvednici; Rauchova lugarnica - Desna Trnava (1963.) - šuma bukve i jele na Medvednici; Tusti vrh - Kremenjak (1963.) - šuma hrasta kitnjaka i bukve na Medvednici; Babji zub - Ponikve (1963.) - šuma hrasta kitnjaka i bukve na Medvednici.

7.1.1.3. Park-šuma:

Dotorščina (1964.) - šumski kompleks sjeverno od Maksimira.

7.1.1.4. Zaštićeni krajolik:

Lipa (1975.) - masiv Lipe s dva vrha, reljef, botanički značajne livade; Goranec (1977.) - geomorfološki zanimljiv brežuljkast reljef.

7.1.1.5. Spomenici prirode

- (1.) Geomorfološki spomenici prirode: Veternica - spilja (1979.) - horizontalni speleološki objekt s vrlo složenom mrežom kanala etažnog tipa, nekoliko vodenih tokova, nalazište fosilnog čovjeka i životinjskih skeleta.
- (2.) Rijetki primjerci drveća: Cerje - klen (1964.)

7.1.1.6. Spomenici parkovne arhitekture

- (1.) Botanički vrt: Botanički vrt Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta (1969.), Botanički vrt PMF-a (1971.)
- (2.) Parkovi: Park u Jurjevskoj 27 (1948); Mallinov park (1960.); Park u Mlinovima 72 (1963.); Park Maksimir (1964.); Park Ribnjak (1970.); Park u Jurjevskoj 30 (1970.); Park Zrinjevac (1970.); Park na Trgu kralja Tomislava (1970.); Strossmayerov park (1970.); Park uz dvorac Junković (1971.); Park u dvorištu u ul. Đ. Deželića 14 (1998.).
- (3.) Pojedinačno stablo: Gračani - oskoruša (1966.); pustenasta paulovnja (1967.); Mamutovac na Paunovcu (1998.).

7.1.2. Drugi vrijedni dijelovi prirode - krajobrazne vrijednosti

Prostornim su planom izdvojeni i **drugi vrijedni dijelovi prirode - krajobrazne vrijednosti** što se, na osnovi stručne podloge predlažu upisati u Upisnik zaštićenih dijelova prirode ili će se, ukoliko ne zadovoljavaju kriterijima za upis od državnog značaja, uređivati kao vrijedni na lokalnoj razini mjerama propisanim ovim odredbama, odnosno odlukama o donošenju generalnih urbanističkih planova i drugih prostornih planova užih područja.

Detaljni popis i granice osobito vrijednih dijelova prirode što se nalaze unutar građevinskih područja grada Zagreba i Sesveta odredit će se generalnim urbanističkim planovima.

Prijedlog drugih vrijednih dijelova prirode za upis u Upisnik sadržan je u elaboratu Konzervatorska podloga, Knjiga 2. Zaštićeni dijelovi prirode koji je sastavni dio ovoga plana.

(1.) Park prirode Medvednica - prijedlog proširenja

Prostornim se planom inicira proširenje granica parka prirode Medvednica u cilju racionalnog, održivog korištenja prostora i prirodnih izvora, te unapređivanja ekoloških, rekreativnih i edukativnih funkcija.

Predložene granice proširenja Parka prirode Medvednica unutar područja Grada Zagreba prikazane su na kartografskom prikazu 3.A. "Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora - Uvjeti korištenja".

Do donošenja odluke o proširenju parka prirode na istočni dio Medvednice Prostornim se planom predlaže da se ovaj prostor uređuje kao vrijedan krajolik.

(2.) Vrijedni rezervati

Prostornim planom uređivat će se kao vrijedni rezervati sljedeći prostori u **Parku prirode Medvednica**:

- **rezervati šumske vegetacije:** Medvedgrad (30,89 ha), Jelačićev trg, Sv. Jakov (18,85 ha), Adolfovac-Bliznec (21,24 ha), Tusti vrh - Kremenjak (proširenje), Mikulić potok - Vrabečka gora (proširenje), Gračec - Lukovica - Rebar (proširenje);
- **posebni botanički rezervat:** Vitelnička stijena s okolicom.

U vrijednim rezervatima nisu dopuštene radnje koje bi mogle narušiti svojstva karakteristična za rezervat kao što su uništavanje biljaka, unošenje stranih (alohtonih) vrsta, melioracijski zahvati, neprikladni oblici gospodarskog i ostalog korištenja i sl.;

Za vrijedne rezervate kao prostore posebnih vegetacijskih, geoloških, hidroloških i drugih obilježja izradit će se uvjeti zaštite njihovih temeljnih obilježja i mogućnosti korištenja u edukativne i znanstvene svrhe.

(3.) Park-šume

Prostornim planom uređivat će se kao **park-šuma** sljedeće šume:

- **u građevinskom području naselja grad Zagreb:**
 - **Park prirode Medvednica:** Susedgrad;
 - **ostali dio:** Grmoščica, Lisičina, Zamorski breg, Šestinski dol, Jelenovac - Vrhovec, park-šume u Centru grada (Tuškanac -Dubravkin put - Cmrok, Zelengaj, Kraljevec, Pantovčak, Prekrižje), Mirogoj -Črleni jarek, Kamenjak - Remete, Dotrščina (proširenje na cijelu površinu park-šume), Miroševečina, Granešina (Grad mladih); Dankovečka šuma (Dankovečina), Čulinečina, Oporovec, Novoselčina;
- **u građevinskom području naselja Sesvete:** Novoselčina, Selčina, Pod Magdalenom, Gajišće.

Održavanje i uređenje park-šuma obavlja se na temelju programa za gospodarenje park-šumama Grada Zagreba za sve park-šume koje su Prostornim planom evidentirane.

U park-šumi dopuštene su samo radnje i mjere potrebne u svrhu održavanja i uređenja, tj. radovi koji su u skladu s njezinom temeljnom namjenom.

Gospodarenje i uređivanje park-šuma prilagodit će se njihovoj prevladavajućoj rekreativnoj, estetskoj, i ekološkoj funkciji, što se ponajprije odnosi na uređenje staza i puteva, livadnih površina, izgradnju vidikovaca, paviljona, natkrivenih mjesta za odmor i druge opreme.

U rubnim zonama park-šume na udaljenosti bližoj od 50 m do ruba šume građevine se mogu graditi uz posebne uvjete nadležnog tijela za gospodarenje šumama i šumskim zemljištem.

(4.) Vrijedni krajolici

Prostornim planom uređivat će se u kategoriji vrijednog krajolika:

- u **Parku prirode Medvednica**: Jagodišće, Dolje - Bizek - dio, Ponikve - Glavica - Veternica, dolina potoka Kustošak s livadama Gorenci, Krvarići i Završje - dio, dolina Velikog potoka (potok Čnomerec) s livadama Mikulići- dio, Kulmerove livade - dio, Čučerje (dolina Čučerske Reke) - dio, Deščevac - dio, Laz (krajolik uz cestu Kašina - Marija Bistrica) - dio, Lipa (proširenje);
- u **građevinskom području naselja grad Zagreb**:
 - **Park prirode Medvednica**: Kulmerove livade, Jalševac - Čučerje;
 - **ostali dio**: dolina potoka Dubravica i krajolik uz "Zelenu magistralu", dolina potoka Kustošak s livadama Gorenci, Krvarići i Završje - dio, dolina Velikog potoka (potok Čnomerec) s livadama Mikulići- dio, dolina potoka Ribnjaka i Okrugljak, dolina potoka Branovca s vinogradima sjeverno od Oporovca i Novoselca, Deščevac- dio, Jalševac - Čučerje, Goljački breg, Dolje - Bizek, Lisičina, Perjavica, Jačkovina, dolina potoka Vrapčak, dolina potoka Medpotoki, Mullerov breg, dolina potoka Kuniščak, obronci zapadno od Poljačaka, dolina Fučkov potok, dolina Dugi dol - Rebri - Kozjak, dolina Zeleni Dol, Gornji Bukovac - Brezinščak, dolina potoka Bliznec, dolina potoka Štefanovec, dolina potoka Trnave, dolina potoka Čučerska reka, priobalje Save a posebno: Savska Opatovina, Mladoles, Jarun, SRC Mladost, Hipodrom, Bundeck, Savica - Poloj;
 - u **južnom dijelu Grada Zagreba**: šume Stupnički lug, Vukomeričke gorice (sjeverozapadni dio), Obreški lug, priobalje rijeke Save;
 - u **istočnom dijelu Grada Zagreba**: dolina potoka Blaguša sa šumom, Glavničica dolina potoka sjeverno od zaseoka Zenki, između Belovara i Adamovca livade s vrbama u dolini potoka Glavničica, Jesenovec - livade sa šumom u dolini potoka, Laz (krajolik uz cestu Kašina - Marija Bistrica) - dio u parku prirode Medvednica, Lužci - vlažne livade s vrbama uz potok Kašinu, Moravče - od crkve Sv. Trojstva prema jugu, dolina potoka Vuger sa šumama Selčina i Novoselčina, Veliki vrh, Gornja Glavnica, Liševo - dolina i padine s vinogradima, Planina Donja - prostor oko crkve Sv. Jurja s dva stabla lipe, Vugrovec Gornji - okoliš planinarskog doma, istočni dio Medvednice.

U vrijednom krajoliku mogu se obavljati radnje koje ne narušavaju izgled i ljepotu takvog predjela, ne mijenjaju karakterističnu konfiguraciju terena i zadržavaju tradicionalni način korištenja kultiviranog krajobraza.

Posebno će se štititi krajobrazni elementi, izgled izgrađenih i neizgrađenih površina, šuma, livada, voćnjaka, oranica, autohtone šumske zajednice i druge zajednice, te karakteristične i vrijedne vizure.

Uređivat će se i očuvati prirodni tokovi rijeka, potoka i pritoka, osobito oni svrstani u I. kategoriju, od degradacije i održavanjem vodotoka spriječiti zagađenje.

Građevine se u značajnom krajoliku mogu dograđivati i izgrađivati samo unutar građevinskih područja naselja.

Nove građevine ne mogu prelaziti karakteristične gabarite građevina u naselju, odnosno njegove povijesne strukture, te će se izbjegavati unošenje volumena, oblika i građevinskih materijala koji nisu primjereni ambijentu i tradiciji građenja.

Nova izgradnja i sadržaji svojom veličinom, oblikom, funkcijom te građevinskim materijalom moraju biti primjereni krajobrazu kako ne bi utjecali na promjenu njegovih obilježja zbog kojih je određen osobito vrijednim.

(5.) Pojedinačni objekti prirode

Prostornim planom uređivat će se u kategoriji pojedinačni objekti prirode:

- **Geomorfološki u Parku prirode Medvednica:** vrtače na Bizeku (Ulica Bizek III. IV., VI., te Cvekov put i Izvorska ulica), istaknute točke reljefa - vidikovci, pećine, Vinovrh;
- **Hidrološki u Parku prirode Medvednica:** Kraljičin zdenac, Šumarev grob, potok Bliznec;
- **Rijetki primjerci drveća ili skupina:**
u Parku prirode Medvednica: pitomi kesten kod Pongračeve lugarnice i u predjelu Jelačićev trg, obični grab kod lugarnice Gorščica, stare bukve u rezervatima Pušinjak - Gorščica i Bliznec - Šumarev grob, stare jele u rezervatu šumske vegetacije Bliznec - Šumarev grob, kitnjaci uz cestu za lugarnicu Gorščica, a posebno križni hrast;
u građevinskom području naselja grad Zagreb: Bukovačka cesta 190/192 stablo hrasta;
u istočnom dijelu Grada Zagreba: Cerje klen, Soblinec - soliter hrasta i jasena, Adamovec (Šoštarici) - soliteri klena i divljeg kestena;

Na pojedinačnom objektu prirode ili u njegovoj neposrednoj blizini nisu dopuštene radnje koje ugrožavaju njegova obilježja i vrijednosti.

Sukladno obilježjima radi kojih je u Prostornom planu izdvojen kao osobito vrijedan pojedinačni objekt prirode, sačuvati će se u izvornom obliku, te će se na temelju stručne podloge odrediti odgovarajući način korištenja pojedinačnog objekta prirode i šireg prostora.

(6.) Vrijedni parkovi, vrtovi i drvoredi

Prostornim planom utvrđeni su i vrijedni parkovi, vrtovi i drvoredi:

- **u građevinskom području naselja grad Zagreb:** Podsused - stablo lipe (Podsusedski trg 28) , Podsused - Kurija Dvoriček (ulica Dvoriček 22), Podsused - park uz Podsusedski trg, Perjavica - park Pastuović (ulica Perjavica 88), Vrapče - kompleks bolnice Vrapče s Vrapčanskom alejom, Vrapče - Crkva sv. Barbare - stablo lipe (Vrapčanska cesta 165), ulica Vinogradi 26 - vrt ljetnikovca, parkovna površina omeđena ulicama Kukuljevićeva - Radnički dol, Hercegovačka - parkovna površina, Savska-Jukićeva - tri stabla platane, Trg Francuske Republike, Trg T.D. Roosevelta, Trg maršala Tita, Trg A. i V. Mažuranića, Trg Marka Marulića, Trg kralja Petra Svačića, Trg Ante Starčevića, Trg hrvatskih velikana, Trg kralja Petra Krešimira IV., ulica Medveščak i Ksaver s parkovnim površinama kod ulice Medveščak br. 89 i 100, Radićevo šetalište između ulice Ksaver i Mirogojske ceste, Rokov perivoj, park Opatovina, park Grič, Perivoj srpanjskih žrtava, groblje Mirogoj s krematorijem, perivoj crkve Sv. Ksavera - M. Jandrića 21, vrt palače Jelačić - Demetrova 7 , Jakčinov posjed -Tuškanac 100 , "Šubićevac" - parkovna površina između Šubićeve, Derenčinove i Zvonimirove ulice, vrt obitelji Očić - Laščinska cesta 77, parkovna površina u Ulici Vrhovčev vijenac, vrt Vile Olga- Rim 84, parkovna površina na raskrižju Radničke ceste i Držićeve avenije, park u Olibskoj ulici, park uz Ministarstvo unutarnjih poslova - Savska 39, park Stara Trešnjevka (Ozaljska - Nehajska ulica), park na raskrižju Selske i Zagorske, park na jugoistočnom dijelu Trešnjevačkog trga (Tratinska ulica, Nova cesta, Ulica

grada Vukovara), Park Vjekoslava Majera u Zapruđu uz Ulicu Savezne Republike Njemačke, Ulica Oranice-Medarska ulica - groblje Oranice, Ilica 222 Pivovara - grupacija kestena, Šestinski vijenac 1 - vrt samostana redovnica, raskrižje Šestinske ceste i ulice Šestinski vijenac - grupacija kestena, Gornje Prekrižje 71 - privatni vrt, Pantovčak 198 - privatni vrh, Trg biskupa Josipa Langa, stablo hibiskusa (*Hibiscus Syriacus* "Blue Bird" (ugao Palmotićeve 26 i Đorđićeve), studenski domovi Ante Starčević Ljubljanska avenija 2, Stjepan Radić Jarunska cesta 2, Cvjetno naselje Odranska 8, Laščina Laščinska cesta 32, Centar Suvag Ulica kneza Posavskog 10, park na Trgu Bartola Kašića, park na Trgu Otokara Keršovanija, park omeđen ulicama Labudovac, Krijesnice i Zajčevom ulicom, Gogoljin brijeg Petrova ulica 70-79/Medovićeve/Kovačićeve, Laščinska 87 - zelena površina oko objekta vodovoda, Veterinarski fakultet Heinzelova 55, Institut "Ruđer Bošković" i Institut za fiziku Bijenička cesta 46-54, Remete - Česmičkog 1 - Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije, Isce 33a - Crkva Sv. Mihaela, Markuševac Markuševačka 203 - Crkva Sv. Šimuna Jude Tadeja s grobljem, Čučerje Trg Sv. Marije Čučerske 2 - Crkva pohoda Blažene Djevice Marije, Umirovljeniči dom zaklade Lavoslava Švarca Bukovačka cesta 55, Bukovačka ulica 254 - vrt ljetnikovca, Bukovačka ulica 123 - vrt ljetnikovca, ulica Gornji Bukovac 147 - imanje, Avenija V. Holjevca 20 - park Brodarskog instituta, Park mladenaca (omeđen ulicama Trnsko i Siget); **drvoređi** u ulicama Strossmayerovo šetalište, Jurjevska, Tuškanac, Dubravkin put, Kaptol, Republike Austrije, Talovčeva, Prilaz Đure Deželića, Klaićeva, Ulica Izidora Kršnjavog, Jagićeva, Jukićeva, Hebrangova, Farkaša-Vukotinovića, Boškovićeve, Žerjavićeve, baruna Trenka, Ulica Pavla Hatza, Crnatkova, Vodnikova, Perkovića, Savska, Branimirova, Draškovićeve, Jurišićeva, Gajeve, Medveščak, Ksaver, Mirogojska, Vlaška, Račkoga, kneza Mislava, kneza Borne, kneza Višeslava, kralja Držislava, Križanićeve, Domagojeva, Hrvojeva, Tvrtkova, Erdodyeva, kraljice Jelene, kralja Zvonimira, Martićeva, Breščenskog, Vojnovićeva, Bauerova, Biankinijeva, Vrbanićeva, Tuškanova, Makančeva, Stančićeva, Ljudevita Posavskog, Banjavčićeva, Podsusedska aleja, Aleja Seljačke bune, Sv. Duh, Domobraska, Ilica, baruna Filipovića, Ulica grada Mainza, Puljska, Trakošćanska, Krapinska, Srednjaci, Ulica Tina Ujevića, Krklecova, Bužanova, Heinzelova, Ožegovićeve, Šulekova, Harambašićeva, Livadićeve, Rusanova, Srebrnjak, Laščinska, Bukovačka, Maksimirska, Barutanski jarak, Prisavlje, Savski nasip, Veslačka, Cvjetno naselje, Držićeva, Rakušina, ulica Bundek;

- **u građevinskom području naselja Sesvete:** Sesvete divlji kesten Zagrebačka ul.-Bistrička ul., Sesvete, hrast Zagrebačka ul.-Ul. V. Ruždjaka, Sesvete tri hrasta u središtu Sesveta, Sesvete - drvoređ divljeg kestena u Ninskoj ulici, Sesvete - parkovna površina u Ninskoj ulici, Sesvete - stablo platane na Trgu Dragutina Domjanića, dvije platane uz Veterinarsku stanicu-Karlovačka ul., Sesvete - dva stabla graba Zagrebačka ulica 26, Sesvete - stablo jele Zagrebačka ulica 26a (privatni vrt), Sesvete - grupacija divljeg kestena Livadarski put 11 i 12, Sesvetska cesta br. 49 - divlji kesten, četiri lipe uz raspelo u Kobiljaku, Kobiljak lipa u Ulici Ivana Gundulića, Kobiljak dva hrasta u Poljskoj ulici u Kobiljaku, Sesvetski Kraljevec hrast na parceli Ive Politea br. 15, Sesvetski Kraljevec hrast uz višestambeni objekt Ive Politea br. 19, Sesvetski Kraljevec drvoređ platana u Ulici Ive Politea, Sesvetski Kraljevec šumarak Ul. V. Novaka (uz HPT), Sesvetski Kraljevec hrast uz cestu i tri hrasta na parceli Ulica Bedema ljubavi br.76;
- **u južnom dijelu Grada Zagreba:** Mala Mlaka dvorac Kušević, Brezovica perivoj dvorca;
- **u istočnom dijelu Grada Zagreba:** Kašina - župna crkva Sv. Petra i Pavla, Kašina - park u centru, Šašinovec - kapela presvetog Trojstva, Vugrovec Donji - župna crkva Sv. Franje Ksaverskog i kapela Sv. Mihalja, Vugrovec Gornji - ljetnikovac Ružić, Moravče - Trg Sv. Trojstva (soliteri), Šijavrh - drvoređ kestena.

U parkovima, vrtovima i na drvoređima neće se vršiti zahvati kojima bi se narušile oblikovne, estetske, stilske, umjetničke, kulturno-povijesne ili znanstvene vrijednosti.

Štitit će se cijeli kompleks građevine i parkovne površine, odnosno cijela pripadajuća parcela.

Metode obnove temeljit će se na snimanju dendroflora uz povijesnu analizu.

Saniranje će se provoditi najsuvremenijim metodama kako vrijednih skupina tako i pojedinačnih vrsta drveća veće starosti.

Sadnice će se zamijenjivati se istovjetnim vrstama, ne narušavajući prvotnu povijesnu kompoziciju prostora.

Uklonit će se sadržaji interpolirani unutar parkovnih površina i vrtova koji narušavaju povijesnu kompoziciju prostora, što će se utvrditi posebnom studijom.

(7.) Druge vrijednosti

Izradit će se karta biotopa Grada Zagreba, kojom će se izdvojiti posebno ugrožene i rijetke biljne i životinjske vrste, te popisati uvjete i način zaštite i očuvanja.

7.2. Područja posebnih ograničenja u korištenju

Radi očuvanja ekoloških i krajobraznih vrijednosti prostora Grada Zagreba i njegova racionalnog korištenja primijenjuju se posebna ograničenja u korištenju.

Posebna ograničenja u korištenju propisana su zakonom, drugim propisima i ovim odredbama:

- krajobraz;
- tlo;
- vode.

7.2.1. Krajobraz

(1.) Mjere zaštite vrijednih krajolika određene su u točki 7.1.2. podtočka (4.) ovoga poglavlja.

Mjere očuvanja krajobraza kao područja posebnih ograničenja u korištenju određene su točkama 6.1., 6.2. i 6.3. poglavlja 6. MJERE OČUVANJA KRAJOBRAZNIH VRIJEDNOSTI iz ovih odredbi.

Mjere sanacije oštećenog prirodnog i kultiviranog krajobraza određene su u točki 10.2.4. poglavlja 15. MJERE PROVEDBE PLANA iz ovih odredbi.

Radi cjelovite zaštite prirodnog i kultiviranog krajobraza izradit će se, u skladu sa Strategijom prostornog uređenja RH, Krajobrazna osnova Grada Zagreba.

(2.) **Biološka raznolikost**, kao podloga za izradu krajobrazne osnove, podrazumijeva raznolikost između vrsta, unutar pojedinih vrsta, te raznolikost između ekoloških sustava na određenom prostoru.

Biološka raznolikost, osim mjera određenih ovim odredbama, štiti se i drugim dokumentima prostornoga uređenja (prostorni planovi područja posebnih obilježja, generalni urbanistički planovi i drugi detaljniji planovi), što se izrađuju temeljem Prostornoga plana, programa mjera za unapređenja stanja u prostoru i Programa zaštite okoliša, te drugim mjerama.

7.2.2. Tlo

7.2.2.1. Područje najvećeg intenziteta potresa i seizmotektonski aktivno područje

Područje Grada Zagreba izloženo je djelovanju potresa. Za povratni period od 500 godina izračunati intenziteti potresa kreću se u intervalu od 7,0-7,5⁰ (jugozapadni dio grada) do 8,5-9,0⁰ MCS ljestvice (sjeveroistočni dio) iz čega proizlazi potreba nužnog preventivnog djelovanja u zaštiti od potresa.

Projektiranje, građenje i rekonstrukcija važnih građevina mora se provesti tako da građevine budu otporne na potres, te će se za njih obaviti detaljna seizmička, geomehanička i geofizička ispitivanja konkretnih lokacija sa ciljem određivanja projektnih seizmičkih parametara (maksimalna ubrzanja gibanja tla za potresa i pridruženi reprezentativni akcelerogrami).

Pri ispitivanjima iz prethodnog odlomka koristit će se vjerojatnosne metode u suglasju s koncepcijom seizmičkoga rizika uz puno poštivanje eventualnih novina, koje bi bile sadržane u novim EURONORMAMA.

Važne građevine iz odlomka 2. ove točke jesu sve veće stambene, industrijske i energetske građevine i postrojenja, veći mostovi, vijadukti i tuneli, visoki tornjevi, stupovi i dimnjaci, građevine u kojima trajno ili povremeno boravi veći broj ljudi, te građevine koje se zbog svojih kulturno-povijesnih ili drugih vrijednosti izdvajaju od ostalih.

Važnije građevine iz odlomka 2. ove točke potrebno je i instrumentirati odgovarajućom seizmičkom opremom (mrežom ili pojedinačnim akcelerografima).

Na temelju rezultata ispitivanja ovlaštene institucije u dokumentaciji prostora formirat će se baze podataka o seizmotektonskim aktivnostima na području Grada Zagreba.

7.2.2.2. Pretežito nestabilna područja

(1) Na područjima Grada Zagreba, s prirodno nagnutim terenom (padinom), kod izrade prostornih planova užih područja i izdavanja lokacijskih, odnosno građevinskih dozvola utvrđuje se stupanj stabilnosti terena prema metodologiji utvrđenoj u elaboratu Projekt kompleksnih geotehničkih i seizmičkih istraživanja za potrebe planiranja i građenja na području Grada Zagreba, koji je sastavni dio ovoga plana i to:

- **I. Stabilni tereni** su područja stabilna u prirodnim uvjetima i uvjetima građenja građevina. Posebni geotehnički uvjeti nisu potrebni. U fazi projektiranja utvrđuju se uvjeti temeljenja građevina na temelju geotehničkih istražnih radova;
- **II. Uvjetno stabilne padine** su područja stabilna u prirodnim uvjetima. Prilikom građenja građevina te padine mogu postati nestabilne uslijed nepažljivog rada. Temeljem geotehničkih istražnih radova odredit će se posebni geotehnički uvjeti. Posebni geotehnički uvjeti su, u pravilu, uvjeti građenja na padini i uvjeti temeljenja građevine;
- **III. Uvjetno nestabilne padine** su područja na kojima postoje prirodni uvjeti koji narušavaju stabilnost ili na neki drugi način otežavaju i privremeno onemogućuju privođenje zemljišta gradnji, te su bez vidljivijih znakova nestabilnosti. Na tim područjima može se graditi kada se uklone uzroci koji otežavaju ili privremeno onemogućuju gradnju što se postiže preventivnim mjerama za sanaciju terena. Opseg i vrsta preventivnih mjera za sanaciju terena odredit će se nakon obavljenih detaljnih geotehničkih istraživanja. Na temelju provedenih detaljnih geotehničkih istraživanja utvrdit će se posebni geotehnički uvjeti;
- **IV. Nestabilne padine** su područja zahvaćena klizanjem terena u kojima postoje zone ili plohe sloma duž kojih su parametri posmične čvrstoće pali na rezidualne vrijednosti (aktivna i stara klizanja, ili evidentirane zone sloma u padini, tektonskog podrijetla). Detaljnim

geotehničkim istraživanjima propisat će se uvjeti za prethodnu sanaciju terena koja može podrazumijevati i složene sanacijske mjere (dreniranje, nasipavanje, potporne konstrukcije i slično). Sanacija terena može se obaviti i na način da planirane građevine čine dio sanacijskih mjera tako da uvjeti za sanaciju terena sadržavaju posebne geotehničke uvjete za gradnju građevina.

- (2.) Za utvrđivanje stabilnosti padine u prirodnim uvjetima potrebno je pobliže utvrditi (ili realno procijeniti) sljedeće elemente:
- detaljni litološki sastav sedimenata u podlozi s pripadajućim geomehaničkim parametrima;
 - debljinu pokrova i/ili trošne zone osnovne stijene s njihovim geomehaničkim parametrima;
 - dubinu najveće očekivane (najpliće) razine podzemne vode;
 - veličinu nagiba padine i veličinu prividnog kuta nagiba slojeva u osnovnoj stijeni i smisao njihova nagiba (u ili niz padinu).

Način utvrđivanja (procjene) elemenata iz odlomka 1. ove podtočke s detaljnim okvirnim preporukama za izvedbu građevine na prirodno nagnutim terenima sadržani su u elaboratu Projekt kompleksnih geotehničkih i seizmičkih istraživanja za potrebe planiranja i građenja na području Grada Zagreba, koji je sastavni dio ovoga plana.

Korisnici, odnosno vlasnici zemljišta i građevina koje se nalaze na nestabilnim područjima (klizišta i odroni) dužni su svaku pojavu klizanja tla i građevina na zemljištu što ga koriste, prijaviti geotehničkom katastru Grada, a prilikom izvođenja mjera osiguranja zemljišta od klizanja ili mjera saniranja terena pridržavati se uvjeta i uputa tvrtki registriranih za tu djelatnost.

- (3.) Na područjima koja su, po kriteriju stabilnosti tla, svrstana u II., III. i IV. kategoriju ne smiju se obavljati radovi koji dodatno ugrožavaju stabilnost tla i to:
- šumsko zemljište ne smije se prenamjenjivati u voćnjake, vinograde, povrtnjake, oranice, livade, ili u građevinska zemljišta, a sječa šuma dopuštena je samo u mjeri u kojoj se ne ugrožava opstanak šume i šumskog raslinstva,
 - na područjima II., III. i IV. kategorije stabilnosti nije dopuštena izvedba rovova za kanalizaciju, vodu, plin, elektro instalacije ili HPT instalacije i tome slično, bez prethodno pribavljenih geotehničkih uvjeta koje će izdavati geotehnički katastar Grada,
 - na područjima III. kategorije stabilnosti tla ne smiju se na poljoprivrednim zemljištima mijenjati karakteristične kulture, ali se smije oranica prenamijeniti u livadu, a livada i oranica u šumu,
 - na područjima IV. kategorije stabilnosti tla ne smiju se kopati zdenci, jarci (osim plitkih jaraka za površinsku odvodnju), jame, putovi i sl, te obavljati građevinski radovi (osim radova na saniranju terena), ne smije se obrađivati zemljište u poljoprivredne svrhe i remetiti humusni pokrov tla, osim ako je to na temelju verificiranih detaljnih geotehničkih istraživanja dopušteno.

Na području III. i IV. kategorije stabilnosti tla mogu se graditi, odnosno rekonstruirati građevine ukoliko su u neposrednoj funkciji sanacije klizanja ili sprečavanja njegove moguće pojave.

- (4.) Izdavanje lokacijske dozvole za gradnju građevina na padinama uvjetuje se izgradnjom nepropusnoga kanalizacijskog sustava do priključka na postojeći javni kanalizacijski sustav.

- (5.) Na padinama nije dopušteno odlaganje zemlje i drugog materijala, osim iznimno ako je u funkciji sanacije klizanja ili eventualno sprečavanja pojave klizanja, za što se moraju prethodno obaviti geotehnički istražni radovi i izraditi odgovarajući projekt.
- (6.) Pretežito nestabilna područja prikazana su na kartografskom prikazu 3. "Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora" u mjerilu 1:25.000.

7.2.2.3. Krška područja

Prostornim planom štite se posebitosti krških područja zapadnog dijela Medvednice.

7.2.2.4. Mineralne sirovine

Kamenolomi na prostoru Parka prirode Medvednica sanirat će se prema planovima sanacije u skladu s namjenom što će se odrediti u prostornom planu područja posebnih obilježja Parka prirode Medvednica.

Postojeće šljunčare sanirat će se prema programima sanacije, usklađeno s planiranom namjenom prostora.

Ležišta opekarske gline (Ciglana – Grmoščica, Novačica i Soblinec) sanirat će se prema programima sanacije, usklađeno s planiranom namjenom prostora.

7.2.2.5. Lovišta i uzgajališta divljači

Lovištima na području Grada gospodari se temeljem Zakona o lovu i lovngospodarskim osnovama.

Lovišta se ne mogu utvrđivati na području Parka prirode Medvednica (i u području Prostornoga plana predloženog njegovog proširenja nakon donošenja odluke o zaštiti), na području park-šuma Grada, te na građevinskim područjima.

Na površinama izvan lovišta divljač se štiti i programom zaštite divljači.

Na području Parka prirode Medvednica i park-šuma Grada uz program zaštite divljači primjenjuju se i mjere zaštite prirode.

7.2.2.6. Ribolovna područja

Ribolovno područje Grada obuhvaća tekuće i stajaće vode na području Grada Zagreba te se njime gospodari u skladu sa zakonom, posebnim propisima i ribolovno-gospodarskim osnovama.

Na ribolovnom području Grada dopušten je samo športsko - rekreacijski ribolov.

U zaštićenim dijelovima prirode za športsko - rekreacijski ribolov potrebna je suglasnost nadležnih tijela za zaštitu prirode.

7.2.3. Vode i vodno dobro

Vodne resurse Grada Zagreba kao opći i osobito vrijedan dio prirodnih sustava čine podzemne vode zagrebačkog vodonosnika, vodotoci i stajaće vode.

Osnovni planski dokument za upravljanje i zaštitu voda je vodnogospodarska osnova, odnosno vodnogospodarski plan slivnog područja.

Zaštita voda od onečišćenja provodi se radi osiguravanja dovoljnih količina vode za piće, za sanitarne i tehnološke potrebe, za šport i rekreaciju i za druge oblike korištenja (proizvodnja električne energije, uzgoj riba i drugo).

7.2.3.1. Podzemne vode zagrebačkog vodonosnika i vodozaštitna područja

Podzemne vode kao vrlo osjetljiva područja štite se radi osiguranja potrebnih količina vode za piće tako da se:

- uređuju i održavaju postojeća i planirana vodocrpilišta (izvorišta), te određuju sanitarne zone zaštite (I., II. i III. zona) i način postupanja u tim zonama;
- sustavno prati kakvoća vode na vodonosnom području, naročito na vodozaštitnim područjima vodocrpilišta i na lokacijama potencijalnih zagađivača;
- ispituje se nepropusnost kanalizacijskog sustava koji se sustavno sanira, posebno industrijski;
- određuju prostori za skladištenje opasnih i otpadnih tvari izvan vodonosnog područja;
- planiraju i grade uređaji za pročišćavanje otpadnih voda;
- poljoprivredne površine koriste na način da se ne ugrožavaju podzemne vode;
- gradi sustav odvodnje s pojačanim mjerama zaštite na cestama i prometnim obilaznicama, posebno onim u blizini vodocrpilišta;
- zabranjuje ispuštanje otpadnih voda u vode I. kategorije (vrlo osjetljiva područja);
- zabranjuje eksploataciju mineralnih sirovina;
- na odgovarajući način pročišćavaju otpadne vode prije ispuštanja u vode II.kategorije;
- zabranjuje gradnja na područjima gdje se ugrožava kakvoća voda izvorišta i podzemnih voda koje se koriste ili planiraju koristiti za javnu vodoopskrbu;
- osigurava odgovarajući prostor za građevine i uređaje za gospodarenje otpadom, a posebno lokacija za trajno odlaganje otpada radi zaštite i racionalnog korištenja prostora;
- grade uređaji predtretmana otpadnih voda određenih industrijskih postrojenja, prije ispuštanja vode u gradsku kanalizaciju, na cijelom gradskom području.

7.2.3.2. Vodotoci I. i II. kategorije

Planirana vrsta vode određuje se kategorizacijom, a kategorija vode mora zadovoljiti uvjete za određenu vrstu vode propisanu uredbom kojom se vode klasificiraju.

Planirana vrsta vode osigurava se izradom i provođenjem planskih osnova za upravljanje vodama i provedbom mjera za zaštitu voda.

U vodotoke I. kategorije (vrlo osjetljiva područja) zabanjeno je ispuštanje otpadnih voda bez obzira na stupanj pročišćavanja i izgrađenost sustava javne odvodnje.

7.2.3.3. Stajaće vode

Prostornim planom određena je osnovna namjena i korištenje stajaćih voda kao: parkovna jezera, rekreacijsko-športska jezera, prirodni rezervati i akumulacije.

Stajaće vode koje se, u odnosu na hidrogeološke karakteristike, nalaze u aluvijalnim naslagama pripadaju podzemnim vodama otvorenog toka te se prigodom zaštite kvalitete vode i uređivanja vodnih površina na njih primjenjuju mjere zaštite predviđene za podzemne vode.

U svrhu krajobraznog uređivanja, tamo gdje za to postoje uvjeti, a sukladno vodopravnim propisima, mogu se oblikovati manja jezera, ribnjaci i vlažni biotopi (močvare, bare i sl.) u cilju povećavanja atraktivnosti krajobraza te očuvanja i unapređivanja biološke raznolikosti. Oblikovanje takovih jezera, močvara i bara ne može se ostvariti šljunčarenjem nego uređenjem postojećih stajaćica.

7.3. Kulturno-povijesni objekti i cjeline

Mjere zaštite nepokretnih kulturnih dobara propisane su zakonom, drugim propisima i ovim odredbama što se temelji na detaljnoj evidenciji te vrijednosnom sustavu Prostornog plana.

Grad Zagreb se prema opsegu, vrsti i karakteristikama kulturnih dobara dijeli u četiri cjeline:

- Područje zaštićene Povijesne urbane cjeline grada Zagreba - spomeničko područje - "A";
- Područje zaštićene Povijesne urbane cjeline grada Zagreba - kontaktna zona - "B";
- Područje do granice obuhvata GUP-a grada Zagreba - "C";
- Područje izvan granica obuhvata GUP-a grada Zagreba - "D";

Uvjeti korištenja, uređivanja i zaštite prostora unutar granica obuhvata GUP-a grada Zagreba (područja "A", "B" i "C") određuju se GUP-om grada Zagreba.

Uvjeti korištenja, uređivanja i zaštite prostora izvan granica obuhvata izrade GUP-a grada Zagreba (područje "D") određuje se ovim odredbama.

Detaljni popis i granice kulturnih dobara iz prethodnog odlomka što se nalaze unutar građevinskih područja naselja grad Zagreb i Sesvete odredit će se GUP-om grada Zagreba i GUP-om Sesveta.

7.3.1. Povijesna graditeljska cjelina

Prostornim planom evidentirane su povijesne graditeljske cijeline - gradska i seoska naselja. Za područje izvan granica obuhvata izrade GUP-a grada Zagreba (područje "D"), određene su prostorne granice zaštite povijesnih graditeljskih cijelina.

7.3.1.1. Gradska naselja

Zaštita gradskih (stambenih) naselja evidentiranih Prostornim planom, znači u prvom redu čuvanje njihove autentičnosti i maksimalno poštivanje izvorne urbanističke i arhitektonske zamisli. Intervencije se ponajprije odnose na sanaciju i održavanje kako prostora u cjelini, tako i svake pojedine zgrade, poštujući primijenjenu karakterističnu tehnologiju i građevinske materijale, koji daju pečat samosvojnosti i originalnosti svakog naselja.

Mjere zaštite gradskih naselja odnose se ponajprije na:

- očuvanje osnovne koncepcije naselja;
- sanaciju i održavanje svake zgrade koja je izgrađena u skladu s izvornom urbanističkom i arhitektonskom koncepcijom,
- održavanje i uređivanje neizgrađenih površina i pripadajuće urbane opreme, vodeći računa o njezinim autentičnim elementima, kao što su javna rasvjeta, zelenilo i hortikulturna rješenja,

- oblikovanje i opremanje izvornih parkovnih površina, uređivanje parcela te predvrtova i karakterističnih ograda;
- sprečavanje nadogradnji pojedinih zgrada ili neprimjerenih adaptacija kojima se bitno mijenja izvorna arhitektonska zamisao;
 - očuvanje karakterističnih rješenja krovova bez bitnih promjena budući da su dio autentičnog i izvornog arhitektonskog rješenja i karakterističan element u slici naselja;
 - stvaranje cezura oko postojećih vrijednih naselja i slobodnih gradskih površina te odvajanje novih zona za građenje, čime se čuva njihova individualnost i autentičnost i sprječava njihovo pretvaranje u amorfnu preizgrađenost gradskog prostora;
 - u slučaju gradnje zamjenske zgrade ili interpolacije i kod rekonstrukcije postojećih zgrada, svi elementi relevantni za određivanje zahvata u prostoru – oblik i veličina građevinske parcele, namjena građevine, veličina i površina građevine, smještaj na parceli, oblikovanje građevine, uređenje parcele, način priključenja parcele na javnoprometnu površinu i komunalnu infrastrukturu te mjere zaštite okoliša, moraju se podrediti elementima ograničenja i obveza koje proizlaze iz urbanističkih i arhitektonskih karakteristika i specifičnosti svakog pojedinog naselja, odnosno lokalnih uvjeta;
 - za posebno vrijedna naselja predlaže se izrada detaljnih planova uređenja.

7.3.1.2. Seoska naselja

Prostonim planom evidentirana su povijesna središta seoskih župa, te povijesna sela i zaseoci, a za područje izvan granica obuhvata izrade GUP-a grada Zagreba (područje "D"), određene su i prostorne granice zaštite seoskih cjelina. Uređenje takovih povijesnih naselja, uklanjanje elemenata degradacije, te vraćanje izgubljene kvalitete prostora, bit će predviđeno prostornim planovima užih područja i sanacijskim programima.

Zaštita područja iz odlomka 1. ove točke temelji se na očuvanju povijesne matrice naselja, njegove prostorne organizacije, smještaja u prirodnom okolišu, kao i na očuvanje tradicijske građevne strukture i karakteristične slike naselja. Nova izgradnja mora biti prilagođena tradicionalnom načinu izgradnje naselja, mjerilom, tipologijom i rasporedom u prostoru.

Prema načinu organizacije prostora, ovisno o posebnim osobinama pripadajućeg krajolika, na prostoru Grada postoje dva osnovna tipa seoskih naselja: brdska i nizinska.

Seoska naselja brdskog tipa područja "A", "B" i "C" jesu: Budaki, Ćuki, Čučerje, Gornje Vrapče, Gračani, Granešina, Kraljevec, Markuševac, Mikulići, Novoselec Granešinski, Remete, Šestine, Štefanovec.

Seoska naselja brdskog tipa područja "D" jesu: Kašina, Kašinska Sopnica-Petruši, Kupinečki Kraljevec-Starjak, Medvedski Breg, Moravče, Trstenik, Šimunčevac, Vidovec i Vugrovec Gornji.

Seoska naselja nizinskog tipa područja "A", "B" i "C" jesu: Čulinec, Petruševac, Remetinec, Resnik, Stenjevec, Trnava i Vukomerec.

Seoska naselja nizinskog tipa područja "D" jesu: Cerje, Brezovica, Glavničica, Lučko, Sesevski Kraljevec, Šašinovec i Žerjavinec.

Mjere zaštite seoskih naselja. Mjere zaštite, uvjeti za rekonstrukciju ili novu izgradnju na zaštićenim područjima mijenjaju se ovisno o karakterističnoj tipologiji izgradnje i konfiguraciji terena.

Osnovne mjere zaštite seoskih naselja su:

- zaštita slike naselja, njegove matrice i karakterističnog mjerila;
- zaštita reljefa i specifičnih osobina pripadajućeg krajobraza;
- očuvanje autohtonih elemenata pejzaža – šuma, livada, oranica, voćnjaka;
- afirmiranje sadnje i njegovanja autohtonih pejzažnih vrsta (bjelogorice);

- zaštita i sanacija vodotoka i karakterističnih, što prirodnijih krajobraznih obilježja u sastavu naselja ili njihovoj blizini, te sprečavanje njihovog zagađivanja i degradacije njihovog prirodnog toka;
- održavanje karakteristične tlocrtnne forme i organizacije prostora naselja;
- očuvanje oblika, trase i dimenzije komunikacija i ostalih javnih površina naselja;
- očuvanje prostornih detalja, uličnih ograda, pratećeg visokog i niskog zelenila, mostića, prilaza zgradama odnosno parcelama, zdenaca, raspela i ostalih elementa opreme vanjskih prostora;
- njegovanje tipične organizacije parcela sa stambenim i poljoprivrednim građevinama;
- čuvanje preostalih etnoloških građevina i gospodarskih sklopova, što podrazumijeva sanaciju, restituciju i eventualno rekonstrukciju prema propozicijama nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara;
- sprečavanje unošenja stranih oblikovnih i građevinskih elemenata i njegovanje tradicijskog načina oblikovanja i građenja;
- zadržavanje visine izgradnje u granicama postojećeg mjerila naselja, s uporabom uglavnom kosog krova, oblikovno usklađenog s karakterističnim postojećim krovovima naselja;
- ograničavanje širenja naselja i zadržavanje zelenih prirodnih cezura među naseljima kako bi se zadržala njihova samosvojnost i povijesni identitet;
- za gradnju i rekonstrukciju objekata i ostale zahvate u prostoru, u područjima starih seoskih naselja koja se nalaze u obuhvatu Parka prirode Medvednica, prethodno odobrenje izdaje se sukladno odredbama Zakona o zaštiti prirode.

Za sva naselja za koja se utvrđuje **granica zaštite**, nakon provođenja postupka njihove administrativne zaštite, izradit će se prostorni planovi užih područja i/ili konzervatorske mjere zaštite.

7.3.2. Kulturna dobra - pojedinačna

- (1.) Mjere zaštite pojedinačnih nepokretnih kulturnih dobara su:
- nužnost sustavnog praćenja i kontrole stanja u prostoru, izrada dugoročnih programa sanacije i održavanja te praćenje njihove realizacije, kao i preuzimanje i provođenje zakonske obveze vlasnika, odnosno korisnika da se brine o kulturnom dobru;
 - radnje koje bi mogle prouzrokovati promjene na nepokretnom kulturnom dobru, promjene namjene zaštićenog kulturnog dobra kao i promjene u zaštićenom okolišu kulturnog dobra mogu se poduzimati samo uz prethodno odobrenje nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara;
 - za poduzimanje radnji na nepokretnom kulturnom dobru kao i u njegovom zaštićenom okolišu u postupku izdavanja lokacijske dozvole treba pribaviti uvjete zaštite.
- (2.) Određuju se i sljedeće **mjere zaštite pojedinačnih nepokretnih kulturnih dobara**:
- zaštita i očuvanje pojedinačnih nepokretnih kulturnih dobara u njihovom izvornom obliku;
 - sprečavanje radnji koje bi mogle prouzrokovati degradaciju, odnosno narušiti integritet nepokretnog kulturnog dobra;
 - osiguranje sredstava i provođenje zaštitnih radova na ugroženim, odnosno oštećenim kulturnim dobrima;
 - izrada odgovarajuće arhitektonske i građevinsko-tehničke dokumentacije postojećeg stanja i prijedloga sanacije i obnove;
 - praćenje i kontrola stanja u prostoru i praćenje stanja građevina;
 - provođenje cjelovite zaštite građevina, što podrazumijeva istodobnu zaštitu same građevine i zaštitu svih dijelova i elemenata pripadajućeg prostora odnosno parcele;
 - očuvanje izvorne funkcije i sadržaja u zaštićenim građevinama i pripadajućim parcelama.

7.3.3. Povijesni sklop i građevina

(1.) Graditeljski sklop

Za graditeljske sklopove evidentirane u dokumentaciji Prostornoga plana predložene mjere zaštite trebaju biti dovoljno efikasne jer se radi o gradskim sadržajima od vitalne važnosti za Grad.

(2.) Civilne građevine

Civilne građevine štite se sanacijom zgrade i istovremenim očuvanjem pripadajućih parcela odnosno imanja, s kojima čine izvornu kvalitetnu cjelinu.

Očuvanje ambijenata i krajobraznih kvaliteta užih i širih prostora značajnih za civilne građevine osigurat će se prostornim planovima užih područja i odgovarajućom građevinskom regulativom.

(3.) Sakralne građevine

Sakralne građevine štite se kontinuiranim održavanjem, saniranjem i restauriranjem, te uređivanjem prema propozicijama nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara i uz stalni konzervatorski nadzor.

7.3.4. Etnološka baština

(1.) Pojedinačne etnološke građevine

Pojedinačne zaštićene i evidentirane etnološke građevine koje su smještene unutar evidentiranih sačuvanih seoskih cjelina i ambijenata, potrebno je obnavljati i zadržavati na istom mjestu, "in situ". Kvalitetnije primjere etnoloških građevina koje su smještene u naseljima što su izgubila svoja tradicijska obilježja, predlaže se preseliti u zaštićena naselja ili etnopark.

(2.) Etnološka područja

Unutar obuhvata prostornog plana zaštićena su i evidentirana kvalitetnija etnološka područja, a za prostor izvan granica obuhvata izrade GUP-a grada Zagreba (područje "D"), određene su i prostorne granice zaštite etnoloških područja.

Mjere zaštite etnoloških područja odnose se na očuvanje karakteristične slike i organizacije prostora, na očuvanje tradicijske građevne strukture i zaštitu pripadajućeg reljefa s autohtonim elementima pejzaža.

Unutar zaštićenih zona evidentiranih etnoloških područja, svi zahvati na postojećim objektima, kao i nova izgradnja mogu se izvoditi isključivo prema propozicijama nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara, a u skladu s lokalnim uvjetima građenja.

7.3.5. Arheološka baština

Radi očuvanja arheološke baštine i potpunijeg sagledavanja kulturno povijesnog razvoja i kontinuiteta života na prostoru Grada Zagreba potrebne su mjere zaštite:

(1.) izraditi sveobuhvatni plan zaštite arheološki zanimljivih lokacija, osobito:

- u urbanim cjelinama, gdje se s velikom sigurnošću pretpostavlja, ili zna da je pod zemljom skrivena arheološka građa značajna za proučavanje gradske povijesti;
- na lokalitetima koji se spominju kao najstarije župe Zagrebačke biskupije.

(2.) kod građevinskih radova koji zadiru u kulturne slojeve pod zemljom i na lokalitetima arheološke baštine izvođač radova dužan je prekinuti radove i o nalazu izvijestiti tijelo nadležno za zaštitu kulturnih dobara; za nastavak građevinskih radova potrebno je zatražiti novu dozvolu u skladu s uvjetima zaštite kulturnih dobara;

(3.) tijela za zaštitu kulturnih dobara i stručnjaci trebaju odrediti odgovarajuće uvjete za očuvanje istraženih arheoloških lokaliteta i za istraživanje novih.

7.3.6. Memorijalna baština

Stanovnike treba podučiti o važnosti kulturnih dobara, te stimulirati obnovu i njegovanje tradicionalnih nadgrobnih križeva i drugih nadgrobnih spomenika, kao dijela memorijalne baštine korištenjem sačuvanih primjera karakterističnih za određena područja.

8. POSTUPANJE S OTPADOM

Prostor za termičku obradu otpada prikazan je na kartografskom prikazu 2. "Infrastrukturni sustavi i mreže" u mjerilu 1:25.000 i na kartogramu "Postupanje s otpadom".

8.1.

U Gradu Zagrebu s otpadom se postupa na temelju iskustava razvijenih zemalja te se planira kao cjeloviti sustav gospodarenja otpadom, kojim se osigurava:

- (1.) Izbjegavanje i smanjivanje nastajanja** (minimizacija, redukcija) otpada obuhvaća niz mjera i zahvata u proizvodnji i potrošnji materijalnih dobara, na mjestu nastanka otpada sa svrhom smanjenja količine i štetnosti otpada (čistija proizvodnja).
 Osnovni preduvjet izbjegavanja stvaranja otpada je svrhovita edukacija stanovništva, za što se planira i osnivanje centra za odgoj i obrazovanje za okoliš. Detaljniji uvjeti za lociranje centra odredit će se planovima užeg područja.

- (2.) **Vrednovanje neizbježivog otpada** sastoji se od niza postupaka i tehnologija za iskorištavanje vrijednih svojstava otpada u materijalne i energetske svrhe (ponovno korištenje - prerada, odnosno korištenje energije dobivene spaljivanjem otpada), uz istovremeno smanjivanje štetnosti i količina.

Predviđeno je izdvojeno prikupljanje ili **primarna reciklaža** potencijalno iskoristivih otpadnih tvari koje se mogu ponovo upotrijebiti u postojećim tehnološkim procesima (npr. papir, staklo, metali, plastika) ili se brzo mogu izgraditi postrojenja za njihovo iskorištavanje (npr. biorazgradivi otpad).

Odvojeno prikupljanje pojedinih vrsta otpada (papir, staklo, PET metalni ambalažni otpad) predviđeno je posudama odnosno spremnicima postavljenim na javnim površinama, gustoćom 500 stanovnika po spremniku za jednu vrstu otpada.

Odvojeno prikupljanje biootpada predviđeno je u posudama na cijelom području Grada.

Odvojeno prikupljanje otpada predviđeno je i preko reciklažnih dvorišta smještenih u gusto naseljenim područjima, tako da ih može koristiti jedno ili više naselja zajedno, postavljanjem tzv. "zelenih otoka" na javnim površinama te postavljanjem podzemnih spremnika za odvojeno prikupljanje otpada u središnjem gradskom prostoru.

Uspješnost postupka primarne reciklaže ne može se postići bez aktivnog sudjelovanja stanovništva te nužno pretpostavlja odvajanje korisnog otpada na mjestu njegovog nastanka (domaćinstva, uredi, športske i rekreacijske građevine itd.).

Obrada otpada ili **sekundarna reciklaža** predviđena je kao:

- biološka obrada otpada ili kompostiranje,
- termička obrada ili spaljivanje na lokaciji Savica-Šanci (TE-TO na otpad),
- mehaničko-biološka obrada koja podrazumijeva usitanjavanje, zbijanje, razvrstavanje, (sortiranje), miješanje i obrada,
- fizikalno - kemijska obrada postupcima kojima se odvajaju, koncentriraju ili neutraliziraju toksični sastojci opasnog otpada.

- (3.) **Kontrolirano odlaganje nezbrinutih (neiskoristivih) ostataka otpada** (nakon maksimalnog iskorištenja materijala i energije) predviđeno je na najprihvatljiviji način za okoliš na novi sanitarni deponij.

Mjere postupanja s otpadom određuju se Programom zaštite okoliša za Grad Zagreb.

Radi provođenja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Prostornom planu omogućeno je utvrđivanje lokacija za građevine skladištenja, obrađivanja i odlaganja komunalnog i drugog otpada.

Prostori i građevine za potrebe ostvarivanja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom utvrđuju se u skladu s propisima temeljem istraživanja i prijedloga trgovačkog društva, odnosno gradskog tijela nadležnog za gospodarenje otpadom.

8.2.

GUP-om grada Zagreba, GUP-om Sesveta i prostornim planovima užih područja u najgušće naseljenim prostorima moraju se osigurati lokacije za daljnji razvoj i unapređenje sustava razdvajanja otpada (smještaj posuda na javnim površinama i formiranje mreže reciklažnih dvorišta), kojim će se odvojiti korisne tvari za ponovnu upotrebu, a preostali otpad u najvećem dijelu odložiti ili spaliti, kako bi samo inertni dio ostao za trajno odlaganje na sanitarnom deponiju.

8.3.

- (1.) **Sanacija smetlišta Jakuševac-Prudinec** predviđena je do 2005. godine, a odlaganje otpada na sanacijom pripremljenu površinu predviđeno je najdulje do 2010. godine. Do tada treba sanitarno

odlagalište Jakuševac-Prudinec zatvoriti i dovršiti postupak otvaranja centra za gospodarenje otpadom. Do otvaranja centra za gospodarenje otpadom otpad će se odlagati na uređenom dijelu odlagališta Jakuševac, kao privremenoj namjeni i na način koji će omogućiti uređivanje ove površine u skladu s namjenom određenom GUP-om grada Zagreba, odnosno drugim prostornim planom užeg područja.

- (2.) Prostor današnjeg **smetlišta Jakuševac rješavat će se u kontekstu cjelovitog rješavanja priobalja rijeke Save** na cijeloj dužini njezinog toka kroz Zagreb, zbog značajnih topografskih i ekoloških promjena užeg prostora smetlišta te uklapanja u novonastalu sliku grada.

U sklopu sanacije smetlišta Jakuševac, osigurat će se posebnim hidrotehničkim sustavom zaštita podzemnih voda da se omogući eksploatacija i zaštita crpilišta Petruševac, Velika Gorica i sustav crpilišta kompleksa Črnkovec.

Radi dužine vremenskog trajanja procesa slijeganja i otplinjavanja površine deponija (najmanje oko 30-tak godina poslije konačnog zatvaranja deponija), Prostornim je planom predviđeno oblikovanje površine deponija u uređenu zelenu površinu, s rekreativnim sadržajima, a bez građevina i sadržaja za trajni boravak ljudi.

Intenzivno ozelenjavanje (pošumljavanje) usklađeno s rekreativnim i poslovnim sadržajima što se uklapaju u zelenilo, predviđeno je i na prostoru zapadno od saniranog deponija Jakuševac - Prudinec.

Na prostoru zapadno od saniranog deponija Jakuševac - Prudinec uređivat će se prostor i graditi građevine sa sadržajima navedenim u točki 10.2.4. podtočki (13.) iz poglavlja 10. MJERE PROVEDBE PLANA ovih odredbi.

Za oblikovanje i ozelenjavanje šireg prostora smetlišta Jakuševac potrebno je izraditi posebni projekat.

9. MJERE SPREČAVANJA NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ

Mjere sprečavanja nepovoljnog utjecaja na okoliš su:

- (1.) Čuvanje i poboljšanje kvalitete voda:
- zaštita svih vodotoka i stajaćica na području Grada Zagreba s ciljem očuvanja, odnosno dovođenja u planiranu vrstu vode utvrđene kategorije;
 - planiranje i gradnja građevina za odvodnju otpadnih voda i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda;
 - povećanje kapaciteta prijemnika gradnjom potrebnih vodnih građevina;
 - uređenje erozijskih područja i sprečavanje ispiranja tla (izgradnja regulacijskih građevina, pošumljavanje i sl.);
 - zabrana, odnosno ograničenje ispuštanja opasnih tvari propisanih uredbom o opasnim tvarima u vodama;
 - sanacija zatečenog stanja u industriji i odvodnji te sanacija ili uklanjanje izvora onečišćenja;
 - sanacija postojećih i gradnja novih deponija, te kontrolirano odlaganje otpada;
 - sanacija šljunčara i zabrana eksploatacije šljunka;
 - uvođenje mjera zaštite u poljoprivredi;
 - uspostavljanje monitoringa s proširenjem i uređenjem mjernih postaja, te osiguranjem stalnog praćenja površinskih i podzemnih voda;
 - vođenje jedinstvenog informatičkog usustava o kakvoći površinskih i podzemnih voda;
 - izrada vodnog katastra.

- (2.) Čuvanje kvalitetnog poljoprivrednog tla:
- ne povećavati građevinska područja na prostorima najkvalitetnijeg tla (I. klasa uporabne vrijednosti), već racionalno koristiti postojeća građevinska područja za gradnju građevina te komunalne i prometne infrastrukture uz očuvanje zelenih oaza;
 - izvan građevinskih područja dopustiti samo najpotrebniju i najmanju moguću gradnju.
- (3.) Čuvanje čistoće zraka:
- u središnjem prostoru grada Zagreba i Sesveta davanjem prvenstva javnom gradskom prijevozu putnika i njegovom unapređenju (uvođenjem za okoliš prihvatljivih vrsta pogona i načina prijevoza, odnosno mobilnosti kao autobusi na plin, elektromobili, bicikli, pješaćenje itd.);
 - plinifikacijom, štednjom i racionalizacijom potrošnje energije, te energetske učinkovitom gradnjom i uporabom obnovljivih izvora energije;
 - prostornim razmještajem, kvalitetnim tehnologijama i kontinuiranom kontrolom gospodarskih djelatnosti.
- (4.) Smanjenje prekomjerne buke:
- svrstavanjem površina različitih namjena po pravilu da se dopuštene razine susjednih površina razlikuju međusobno za najviše 5 dB, preliminarno prema posebnom propisu, što se potvrđuje mjerenjem postojećeg stanja;
 - primjenom akustičkih zaštitnih mjera na mjestima emisije i imisije te na putevima njezinog širenja;
 - upotrebom transportnih sredstava, postrojenja, uređaja i strojeva što nisu bučni;
 - stalnim nadzorom.
- (5.) Sprečavanje daljnjeg prostornog širenja i povećanog štetnog djelovanja proizvodnih gospodarstvenih djelatnosti koje predstavljaju rizik, odnosno opasnost po okoliš onečišćavanjem zraka, vode, tla te bukom, opasnošću od akcidenata (eksplozija, požara i sl.) saniranjem njihovog štetnog utjecaja na okoliš i promjenom namjene prostora u sadržaj koji ne smeta okolišu.
- Saniranje štetnog utjecaja na okoliš postiže se prostornim razmještajem, uklanjanjem izvora zagađenja, ograničavanjem ispuštanja opasnih tvari i stalnom kontrolom emisija i imisija tj. usklađenjem s Uredbom o graničnim vrijednostima emisija, uvođenjem kvalitetnih tehnologija i energetske učinkovitih materijala.
- (6.) Provođenje posebnih mjera sanitarne zaštite i drugih mjera radi sprečavanja negativnog utjecaja građevina i uređaja za gospodarenje otpadom na okolni prostor kao što su:
- praćenje stanja okoliša, posebno onečišćavanja podzemnih i površinskih voda te drugih pojava koje su posljedica onečišćavanja okoliša;
 - stalna kontrola vrste i sastava otpada;
 - kontrola stanja uređaja i opreme te sustava zaštite;
 - postavljanje ograde oko objekata i uređaja;
 - zaštitno zelenilo oko objekata i uređaja;
 - kontrola deponijskog plina;
 - kontrola flore i faune u okolici i na deponiju.
- (7.) Provođenje projekta Odgoj i obrazovanje za okoliš, radi unapređenja zaštite okoliša i uvođenja novog, modernijeg metodološkog pristupa s ciljem razvijanja svijesti i osjetljivosti za probleme okoliša. Planira se osnivanje Centra za odgoj i obrazovanje za okoliš za cijelu Hrvatsku (ravnatelji škola, nastavnici, odgojitelji, učenici, studenti, gospodarstvenici, predstavnici lokalne

uprave i samouprave, državne uprave, nevladinih organizacija, novinari i drugi). Centar za odgoj i obrazovanje za okoliš smjestit će se tako da se program može provoditi u prirodi.

- (8.) Gradnja uređaja za odvodnju otpadnih voda na područja grada Zagreba i u naseljima bez kanalizacije.
- (9.) Sanacija pojedinih građevina i arhitektonsko-urbanističkih cjelina. Sanacija stambenih i drugih građevina te arhitektonsko-urbanističkih cjelina provodit će se na temelju ekološkog i energetskog pristupa. Sanacija uključuje prirodne, infrastrukturne i prometne uvjete uređenja okoliša.
- (10.) Unapređenje energetske učinkovitosti:
- smanjenjem opterećenja okoliša racionalnom proizvodnjom i upotrebom energije;
 - većim korištenjem obnovljivih izvora energije;
 - upotrebom novih tehnologija, energetski učinkovitih materijala i proizvoda.
- (11.) Sanacija okoliša i zatvaranje eksploatacijskih polja i rudarskih objekata na području Medvednice i prisavlja, te sprečavanje daljnje devastacije tih prostora. Korisnici (koncesionari) eksploatacije mineralnih sirovina dužni su na kraju svake godine geotehničkom katastru Grada podnijeti geodetske dokaze, da se eksploatacija kamena ili šljunka odvija u skladu s odobrenjem za eksploataciju i završnim oblikovanjem terena nakon izvršene eksploatacije.

10. MJERE PROVEDBE PLANA

10.1. Obveza izrade dokumenata prostornog uređenja

10.1.1. Prostorni planovi područja posebnih obilježja

Prostorni planovi područja posebnih obilježja donijet će se za prirodne cjeline i resurse:

- Medvednicu,
- Vukomeričke gorice,
- priobalje rijeke Save (krajobraz uz Savu-Savski park),
- za područje Jakuševac - Petruševac - Črnkovec (u suradnji Grada Zagreba i Zagrebačke županije),
- park Maksimir.

Granice prirodnih cjelina iz odlomka 1. ove točke prikazane su na kartografskom prikazu 3. "Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora" u mjerilu 1:25.000.

10.1.2. Generalni urbanistički planovi

Generalni urbanistički planovi donijet će se za:

- građevinsko područje (urbanističku cjelinu) grada Zagreba;
- građevinsko područje (urbanističku cjelinu) Sesveta.

Granice obuhvata generalnih urbanističkih planova iz odlomka 1. ove točke prikazane su na kartografskom prikazu 3. "Uvjeti korištenja i zaštite prostora" u mjerilu 1:25.000 i na kartografskom prikazu "Građevinska područja naselja" u mjerilu 1:5.000.

Obveza izrade prostornih planova užih područja unutar obuhvata generalnih urbanističkih planova, odredit će se tim planovima.

10.1.3. Detaljniji planovi

Izvan obuhvata generalnih urbanističkih planova, detaljniji planovi (prostorni planovi užih područja) donijet će se za prostore za koje se uvjeti i rokovi utvrde programom mjera za unapređenje stanja u prostoru, a obvezno za:

- površine rezervirane za novu stambenu gradnju i prateće sadržaje: Desprim, Hrašće, Hrvatski Leskovac, Ivanja Reka, Lučko, Markovo Polje, Odra, Popovec, Soblinec;
- površine rezervirane za razvoj groblja: Brezovica, Markovo Polje i Suhaki;
- ostale površine za budući razvoj: širi prostor Soblinec - Novačica;
- gospodarske zone: Hrašće, Hrvatski Leskovac, Sesevski Kraljevec (proizvodna i poslovna namjena), Sesevski Kraljevec (poslovna namjena), te u prostoru uz zagrebačku obilaznicu između Lučkog i Ježdovca (ugostiteljsko-turistička namjena);
- površine za športsko-rekreacijske sadržaje: Brezovica, Prepuštovec, Soblinec;
- zone gradskih projekata;
- povijesna središta župa i povijesne ambijente naselja za koje su utvrđene granice zaštite.

Osim za prostore iz odlomka 1. ove točke za neizgrađene dijelove građevinskih područja veće od 1 ha kada nisu komunalno opremljeni i/ili kada je potrebna preparcelacija obavezno se donose prostorni planovi užih područja.

Najmanji obuhvat planova iz odlomka 2. ove točke mora predstavljati prostornu i funkcionalnu cjelinu u kojoj se prostornim planom užih područja usklađuju interesi korisnika u prostoru.

Detaljne granice planova iz odlomaka 1. i 2. ove točke odredit će se prigodom izrade, posebno za svaki plan uzimajući u obzir lokalne uvjete.

Dinamika donošenja planova iz odlomaka 1. i 2. ove točke odredit će se programom mjera za unapređenje stanja u prostoru.

10.1.4. Druge odluke

Za prostore zauzete bespravnom gradnjom izradit će se poseban program sanacije bespravne gradnje što će ga donijeti predstavničko tijelo Grada Zagreba.

10.2. Područja primjene posebnih razvojnih i drugih mjera

Vrijednost prostora Grada Zagreba je u njegovoj ekološkoj i krajobraznoj raznolikosti. Radi očuvanja tih vrijednosti programom mjera za unapređenje stanja u prostoru i programom zaštite okoliša utvrdit će se posebne mjere sanacije, zaštite i razvitka pojedinih gradskih sustava, prostora i resursa.

10.2.1. Park prirode Medvednica

Područjem Parka prirode Medvednica gospodari se preko posebnih razvojnih i drugih mjera propisanih Zakonom o zaštiti prirode.

Za područje Parka prirode Medvednica izradit će se prostorni plan područja posebnih obilježja Parka prirode Medvednica.

Na temelju Prostornog plana područja posebnih obilježja Parka prirode Medvednica potrebno je izraditi programe i projekte sanacije devastiranih prostora Medvednice, kamenoloma, šuma i klizišta.

Proširenje Parka prirode Medvednica predloženo u Prostornom planu uputit će se kao prijedlog nadležnom državnom tijelu za zaštitu prirode i okoliša.

10.2.2. Zaštita kulturnih dobara

Na prostor Povijesne urbane cjeline grada Zagreba - spomeničko područje - područje "A" i kontaktnu zonu - područje "B", te ostala zaštićena kulturna dobra iz točke 7.3. poglavlja 7. MJERE ZAŠTITE PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI I KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA ovih odredbi odnosi se Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Područje do granice građevinskog područja grada Zagreba za koje se izrađuje GUP grada Zagreba - područje "C" iz točke 7.3. poglavlja 7. MJERE ZAŠTITE PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI I KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA ovih odredbi predloženo u Prostornom planu detaljnije će se razraditi i utvrditi mjere zaštite kulturnih dobara u GUP-u grada Zagreba.

10.2.3. Uređenje zemljišta

(1.) **Hidromelioracija**

Na području Grada, u sklopu uređenja poljoprivrednog zemljišta, mogu se planirati melioracijski sustavi odvodnjavanja i navodnjavanja.

(2.) **Pošumljavanje**

Uređenje zemljišta pošumljavanjem na prostoru šuma određuje se osnovama gospodarenja šumama i programom za gospodarenje šumama i to za gospodarske šume, zaštitne šume i šume posebne namjene te se posebno ne iskazuje ovim planom.

Za šume u vlasništvu pravnih i fizičkih osoba do donošenja programa za gospodarenje šumama, uređenje zemljišta pošumljavanjem provodit će se temeljem obaveza koje proistječu iz jednostavne i proširene biološke reprodukcije šuma.

Uređenje zemljišta pošumljavanjem izvan površina šuma provodi se temeljem potreba zaštite okoliša i krajobraznog uređenja ugroženih i posebno vrijednih područja na prostoru Grada.

10.2.4. Zaštita posebnih vrijednosti i obilježja

(1.) **Sanacija oštećenog prirodnog krajobraza**

Degradirane šume obronaka Medvednice i nizinske šume uz rijeku Savu sanirat će se mjerama propisanim osnovama gospodarenja šumama i programom za gospodarenje šumama.

Do donošenja programa za gospodarenje šumama, mjere sanacije oštećenih šumskih površina provodit će se edukacijom i poticanjem vlasnika šuma na udruživanje i okrupnjavanje šumskog posjeda, poboljšavanje stanja općekorisnih funkcija šume naprednim i potrajnim gospodarenjem te očuvanjem njihove biološke raznolikosti.

Pošumljavanje na prostoru Grada obavljat će se autohtonim vrstama vegetacije uz moguću upotrebu unesenih pionirskih vrsta gdje to zahtijeva prostor sanacije kao što su kopovi mineralnih sirovina ili odlagalište otpada.

(2.) **Sanacija oštećenog kultiviranog krajobraza**

Postojeća parcelacija i struktura kultura neizgrađenih dijelova kultiviranog krajobraza nastojat će se očuvati, te će se utvrditi sustav korištenja i principi očuvanja krajolika.

Na prostorima izvan građevinskih područja naselja u kultiviranom krajobrazu vinograda, voćnjaka i sl. građevine treba dinamikom dotrajalosti ili potrebne adaptacije preoblikovati tako da im se vrate tradicionalne oblikovne karakteristike.

U prostorima gdje je došlo do preparcelacije i oblikovanja velikih površina istih kultura oplemenit će se krajobrazni prostor obnavljanjem šumaraka i živičnjaka.

Krajobraznim tehnikama preoblikovat će se postojeća hidrotehnička rješenja vodotoka gdje je to moguće, te će se predviđene nove hidrotehničke radove na vodotocima uskladiti sa krajobraznim obilježjima prostora i višenamjenskim korištenjem.

(3.) **Savski vodonosnik**

Za svako vodocrpilište donosi se posebna odluka kojom se određuje režim korištenja vodozaštitnog područja, na temelju hidrogeoloških istražnih radova, a sastoji se iz određivanja zona sanitarne zaštite i propisivanja mjera korištenja za svaku zonu.

Zaštita savskog vodonosnika provodit će se u skladu sa zakonom i drugim propisima iz područja vodnog gospodarstva te ovim odredbama.

(4.) **Biološka raznolikost**

Biološka raznolikost definirat će se izradom karte biotopa, te će se sukladno njihovoj ugroženosti propisati mjere zaštite, i to za:

- očuvanje krajobraza,
- zaštitu ekoloških sustava i staništa,
- zaštita divljih i udomaćenih svojti,
- zaštitu kroz sektore,
- zakonodavni i institucionalni okvir,
- istraživanja i monitoring,
- obrazovanje i obavješćivanje javnosti.

Očuvanju biološke raznolikosti doprinose i mjere određene u ovoj odluci u točkama od 2.3.2.1. do 2.3.2.5. poglavlja 2. UVJETI Z UREĐENJE PROSTORA; točki 3.3. poglavlja 3. UVJETI SMJEŠTAJA GOSPODARSKIH SADRŽAJA U PROSTORU; točkama 6.1. i 6.3. poglavlja 6. MJERE OČUVANJA KRAJOBRAZNIH VRIJEDNOSTI, točki 7.1. poglavlja 7. MJERE ZAŠTITE PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI I KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA; točki 9. poglavlja MJERE SPREČAVANJA NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠA, te u ovom poglavlju.

(5.) Ozelenjavanje

Ozelenjavanje će se provoditi na prostorima koji su u razdjelnoj funkciji između inkompatibilnih namjena, te na izvanšumskim površinama klizišta, erozije, vodocrpilišta ili odlagališta otpada nepodobnim za druge namjene.

(6.) Oblikovanje zemljišta uz infrastrukturne građevine

Zemljište uz infrastrukturne građevine sukladno tehničkim i sigurnosnim propisima ovih građevina uređivat će se ozelenjavanjem, pošumljavanjem i drugim hortikulturno-krajobraznim tehnikama.

(7.) Komasacija

Na prostoru Grada Zagreba ne planiraju se mjere uređenja komasacijom, osim urbane komasacije nakon donošenja odgovarajućih zakonskih rješenja.

(8.) Sanacija oštećenih gradskih i seoskih cjelina

Sanacija oštećenih vrijednih dijelova gradskih cjelina, sela - povijesnih središta župa, te povijesnih sela i zaseoka, određena je Konzervatorskom podlogom - Knjiga 1. Nepokretna kulturna dobra koja je sastavni dio Prostornoga plana.

Sanacija ostalih oštećenih gradskih i seoskih cjelina obaviti će se preoblikovanjem, prenamjenom, rekonstrukcijom i rekultivacijom.

(9.) Sanacija prostora zauzetih bespravnom gradnjom

Prostori zauzeti bespravnom gradnjom saniraju se na temelju posebnoga gradskog programa uz poštivanje temeljnih odrednica Prostornoga plana osobito u pogledu zaštite voda, zaštićenih i drugih vrijednih dijelova prirode i kulturnih dobara, poljoprivrednog zemljišta, šuma i krajobraza.

(10.) Sanacija oštećenog tla erozijom

Zaustavljanje procesa erozije zbog degradacije šuma na području Grada, a posebno degradiranih privatnih šuma na padinama Medvednice, provodit će se šumsko uzgojnim i tehničkim te drugim meliorativnim radovima.

Sukladno pojavi intenziviranja erozije, kontinuirano će se pratiti proces erozije zemljišta na brdskim i planinskim predjelima područja Grada te nastaviti istraživanja njenog intenziteta.

Ponajprije biološkim, a gdje je neophodno i tehničkim radovima, štitiće se površine zemljišta od erozije.

Na područjima ugroženim od erozije, sprečavaju se i otklanjaju uzroci ispiranja, prodiranja ili odronjavanja zemljišta gradnjom i održavanjem regulacijskih i zaštitnih vodenih građevina, zaštitnim radovima i mjerama zaštite.

Radovima za zaštitu od erozija i pripadnih bujica smatraju se osobito i pošumljavanje, uzgoj i održavanje zaštitne vegetacije, terasiranje, krčenje raslinja, čišćenje korita i sl.

Mjerama za zaštitu od erozija i pripadnih bujica smatraju se osobito: zabrana i ograničavanje sječe drveća i grmlja, zabrana i ograničavanje vađenja pijeska, šljunka i kamena, zabrana odlaganja otpadnih tvari, odgovarajući način korištenja poljoprivrednog i drugog zemljišta i druge odgovarajuće mjere.

(11.) Vode III. kategorije

Vode III. kategorije štite se odgovarajućim pročišćavanjem otpadnih voda prije ispuštanja u prirodni prijemnik.

(12.) Sanacija područja ugroženog bukom

Za prostor Grada izradit će se karta imisije buke te na temelju prekoračenih dopuštenih razina buke konfliktna karta buke. Za mjesta ugrožena bukom izradit će se akcijski planovi s mjerama za smanjenje buke na dopuštene razine.

Do izrade karte imisija buke, konfliktne karte buke, te akcijskih planova sa ciljem smanjenja buke na svim razinama planiranja provodit će se sljedeće mjere za sanaciju područja ugroženog bukom:

- izvori buke ne smiju se smještati na prostore gdje neposredno ugrožavaju ljude i životinje te remete rad u mirnijim djelatnostima (uz predškolske ustanove, škole, sveučilišta, bolnice, institute, vjerske građevine, zoološke vrtove i dr.);
- djelatnosti što proizvode buku premjestit će se iz područja spomenutih u prethodnoj alineji na područja gdje ne postoje djelatnosti koje treba štiti od buke;
- za zaštitu od buke koristit će se prirodni ili postojeći zakloni ili će se osigurati prostor za zaklone;
- za svaku namjeravanu gradnju uz područje ili unutar područja potencijalno ugroženog bukom mjerenjem će se utvrditi postojeću razinu buke u vrijeme planiranja gradnje i usporediti sa dopuštenom razinom buke;
- pri planiranju građevina i namjena što predstavljaju izvor buke (promet, gospodarska proizvodna namjena, šport i rekreacija, i dr.) predvidjet će se moguće učinkovite mjere sprečavanja nastanka ili otklanjanja negativnog djelovanja buke na okolni prostor;
- druge mjere sadržane u elaboratu Sprečavanje negativnog utjecaja buke na okoliš koji je sastavni dio ovoga plana.

(13.) Sanacija napuštenog odlagališta otpada

Prostor odlagališta otpada Jakuševac-Prudinec sanirat će se intenzivnim ozelenjavanjem i preoblikovanjem.

Intenzivnim ozelenjavanjem sanirat će se i urediti i površine zapadno od prostora saniranog odlagališta otpada Jakuševac te će se koristiti za rekreativne i prateće gospodarske sadržaje.

(14.) Sanacija napuštenih eksploatacijskih polja i rudarskih objekata nemetalnih mineralnih sirovina

Napušteni rudarski objekti nemetalnih mineralnih sirovina i eksploatacijska polja - (kamenolomi, šljunčare, glinokopi) sanirat će se sukladno krajobraznim karakteristikama prostora zadanim namjenama ovoga Prostornoga plana.

Aktivna eksploatacijska polja predviđena za zatvaranje saniraju se tijekom procesa zatvaranja u rokovima predviđenim u prostornoj dokumentaciji za njihovu sanaciju.

10.2.5. Ostale mjere

(1.) Demografske mjere

Sa stajališta demografskih kretanja izdvajaju se tri karakteristična područja Grada, i to:

- uži gradski prostor (središnji dio grada),
- širi urbani prostor (naselje grad Zagreb) i
- rubni prostor Grada (sesvetsko područje i jače ili slabiji urbanizirani dio južnog Zagreba) u kojima se odvijaju različita demografska kretanja, od opadanja i stagnacije do demografske ekspanzije.

To zahtijeva kontinuirano praćenje kretanja stanovništva i u skladu s planiranim demografskim ciljevima, poduzimanje različitih mjera gradske politike (prostornih, komunalnih, gospodarskih, socijalnih i drugih).

Zagreb će usklađivati svoju demografsku i ukupnu razvojnu politiku sa svojim okolnim i širim regionalnim prostorom, te prostorom Hrvatske posebno poticanjem razvitka decentralizacijom funkcija stanovanja, rada i drugih "gradskih" sadržaja, te drugim mjerama;

Ostvarivanjem ciljeva iz ove podtočke smanjivat će se dnevne migracije u Zagreb, a dio stanovništva Grada postupno će se premještati u prigradske zone, u skladu s ujednačavanjem cjelokupnog razvitka na širem prostoru.

(2.) Prilagođen okoliš

U cilju unapređenja kvalitete življenja i boljih uvjeta života Grad Zagreb treba graditi i uređivati tako da javne građevine, javne površine, radna mjesta, sredstva javnog prijevoza i sredstva javnog komuniciranja budu pristupačna za sve građane bez obzira na spol, dob i vrstu dodatne potrebe u kretanju.

U provedbi Prostornoga plana primijenjivat će se propisi, normativi i europska iskustva u svrhu otkaljanja postojećih i sprječavanja nastajanja novih urbanističko-arhitektonskih barijera.

10.3. Područja i lokaliteti za istraživanje i praćenje pojava i procesa u prostoru

10.3.1. Vodonosna područja

Radi zaštite vodonosnog područja određuje se obveza praćenja kvalitete, stanja zaštite, potencijalnog ugrožavanja i onečišćenja.

U cilju zaštite voda i unapređivanje **vodopskrbe** u dugoročnom razvoju Grada i šireg područja potrebno je:

- prikupiti, sistematizirati i valorizirati svu postojeću dokumentaciju (elaborate, izvještaje o izvršenim istražnim radovima, prostorne planove, odluke i sl.), te postupno podatke nadopunjavati i stvarati jedinstvenu bazu podataka dostupnu svim korisnicima;
- izraditi katastar zagađivača i ugroženih i manje rentabilnih vodocrpilišta u odnosu na kvalitetnija i ekonomičnija vodocrpilišta;
- sustavno pratiti kakvoću podzemnih voda;
- dopuniti postojeću piezometarsku mrežu po širem prostoru vodonosnika, a posebno u područjima gdje se nalaze potencijalni zagađivači kako bi se odmah mogle registrirati promjene u kakvoći podzemne vode i poduzeti potrebne mjere u svrhu zaštite zagrebačkog vodonosnika;

- obraditi rezultate hidrogeoloških i sanitarnih istraživanja;
- ubrzati donošenje podzakonskih akata u skladu sa Zakonom o vodama, koji još nisu doneseni a neophodni su za obavljanje poslova gospodarenja vodama;
- hitno donijeti odluke o vodozaštitnim područjima za crpilišta za koja te odluke nisu donešene;
- uskladiti djelovanje svih subjekata u rješavanju vodoopskrbe, vodnog gospodarstva, elektroprivrede, prostornog planiranja, zaštite okoliša, industrije i sl;
- istražiti mogućnost korištenja slivnog područja s tipično krškim obilježjima koje gravitira klizištu Podsused u funkciji vodoopskrbe i sanacije klizišta;
- povezivati vodoopskrbni sustav u cjeloviti regionalni vodoopskrbni sustav.

10.3.2.

Radi zaštite prirodnih vrijednosti na području Grada Zagreba kontinuirano će se pratiti, istraživati i prikupljati podaci o:

- značajnijim prirodnim vrijednostima; radi zaštite njihove ekološke raznolikosti predviđa se kartiranje biotopa;
- napuštenim poljima eksploatacije mineralnih sirovina radi pravodobne intervencije u slučaju narušavanja vrijednosti prostora;
- obnovljivim izvorima energije (geotermalnim, sunčevoj i energiji vjetra);
- izgradnji u građevinskim područjima zbog mogućnosti korekcije i racionalnog korištenja prostora;
- valorizaciji prirodne baštine i kulturnih dobara radi integracije cjelokupnog prostora Grada Zagreba u jedinstveni sustav kao dijela šireg krajobraznog prostora;
- odlaganju otpada Jakuševac radi cjelovitog rješavanja priobalja rijeke Save te topografske i ekološke promjene užeg prostora Jakuševca, planiranju budućih potreba dijela Grada južno od rijeke Save a Jakuševac treba rješavati u kontekstu cjelovitog rješavanja priobalja rijeke Save, kako bi se topografska i ekološka promjena užeg prostora Jakuševca uklopila u sliku Grada, usklađeno s ostalim planiranim namjenama i budućim potrebama dijela Grada južno od rijeke Save;
- kretanju stanovništva Grada Zagreba zbog potrebnih korekcija mjera za uspostavljanje ravnoteže u prostoru.

10.3.3.

Radi prenamjene postojećih industrijskih pogona i osmišljavanja novih kvalitetnijih sadržaja pratit će se stanje, istraživati i analizirati:

- gospodarske zone u kojima su ostali veliki neizgrađeni i neuređeni prostori, a dio izgrađenih prostora (hala) u tim zonama je napušten i prazan ili je u njima mnogo manjih poduzeća ili onih novoosnovanih;
- izdvojene lokacije nekadašnjih industrija i potezi industrijskih i sličnih sadržaja uz ulice u gradskom tkivu.

10.3.4.

U cilju sveukupnog razvitka Grada Zagreba u području gospodarstva i analize njegovoga utjecaja na širu i užu okolinu te utvrđivanja zajedničkih polazišta u razvitku Grada Zagreba i Zagrebačke županije istraživat će se i analizirati:

- mjere i instrumenti iz nadležnosti Grada Zagreba kojima se utječe na rast i razvitak gospodarstva radi izrade cjelovite strategije gospodarskog razvitka Grada;
- demografska i s time povezana gospodarska kretanja i njihov utjecaj na širi prostor Grada s ruralnim i prigradskim naseljima, trajnim i dnevnim kretanjima stanovništva između Grada Zagreba i Zagrebačke županije te šireg regionalnog prostora; na tim prostorima, uključivanje stanovništva u projekte razvoja kroz lokalnu samoupravu, treba odrediti standarde usluga, programa i projekata po gradskim četvrtima i naseljima.

10.3.5.

Na području prometa pratit će se i predlagati mjere:

- odredit će se kritični dijelovi prometne mreže s načinom zaštite i to isključenjem prometa i regulacijom prometa (smanjenje brzine vožnje – 30 km/h, kapaciteta i dr.) ili fizičkim barijerama;
- poboljšat će se promet na cijelom području Grada uključujući i redizajn ulica i prometnica i druge mjere radi povećanja sigurnosti;
- istražiti će se mogućnost uvođenja alternativnih načina javnog i individualnog prijevoza: autobusi na plinski pogon, elektromobil, mopedi, bicikli i dr., te linijski taksi koji bi se kretao po površinama rezerviranim za javni prijevoz;
- sustavno će se pratiti poboljšanje sigurnosti i prohodnosti prometnih površina, dostupnost javnom prometu i zgradama za pješake a posebno nejake osobe i invalide uključujući i dostupnost javnom prometu i zgradama.

10.3.6.

Visoki seizmički potencijal Grada Zagreba i okolnih područja nameće potrebu sustavnog i kontinuiranog instrumentalnog praćenja seizmičke aktivnosti. U tu svrhu uspostaviti će se lokalna mreža digitalnih seizmografa koja će omogućiti detaljnije istraživanje značajki seizmičke aktivnosti užeg lokalnog i šireg regionalnog prostora, a sa ciljem definiranja što egzaktnijih seizmoloških i seizmotektonskih modela generiranja potresa. Tako dobiveni rezultati sue osnove za podloge kod planiranja, projektiranja, gradnje i poduzimanja drugih preventivnih mjera zaštite od djelovanja potresa.

10.3.7.

Radi sprečavanja i saniranja problema nestabilnosti tla inicira se utemeljenje "geotehničkog katastra Grada".

Geotehnički katastar Grada preuzet će do sada prikupljenu geotehničku dokumentaciju što se odnosi na područje Grada Zagreba te će nastaviti pohranjivati sve podatke vezane uz stabilnost tla, a osobito podatke o svim registriranim pojavama nestabilnosti i klizanja tla na području Grada Zagreba na temelju dojava, te geotehničkih istraživanja, skrbiti o izradi karte geotehničke kategorizacije terena (KGKT) u odgovarajućem mjerilu po kriteriju stabilnosti i karte seizmičke mikrozonacije terena (KSMT) u MJ 1:5.000, sa svim pripadajućim tematskim kartama.

Za građenje na prirodno nagnutim terenima geotehnički katastar Grad davat će mišljenja o programu geotehničkih istraživanja, posebnim geotehničkim uvjetima i rezultatu geotehničke kategorizacije tla.

10.3.8. Zaštita od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti

U Prostorni plan su ugrađene mjere zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti.

Organizacija prostora, namjena površina i planirani razvoj funkcija, posebno prometa te sustava komunalne infrastrukture i vodnog gospodarstva sadrže i planiranje zaštite i to:

- očuvanjem postojećih šumskih i poljoprivrednih površina na području Grada kao i površina trajne namjene;
- osiguravanjem zelenih neizgrađenih koridora između pojedinih predjela Grada, te unutar njih;
- povećanjem broja ulazno – izlaznih cestovnih pravaca;
- boljim prometnim povezivanjem u Gradu većim brojem cestovnih, pješačkih i željezničkih mostova preko rijeke Save;
- policentričnim razvojem pojedinih predjela Grada i omogućavanjem disperznog razmještaja gospodarskih namjena;
- planiranim građevinama i uređajima za zaštitu od poplava rijeke Save i stogodišnjih velikih voda potoka s Medvednice;
- omogućavanjem alternativnih korištenja vodoopskrbnog sustava;
- korištenjem alternativnih izvora energije;
- razmještajem javnih građevina u širim dijelovima Grada;

- određivanjem gradnje građevina prema stupnju ugroženosti od potresa;
- predloženim visinama građevina kao i razmještajem stambenih, gospodarskih i drugih građevina;
- mjerama za zaštitu i sklanjanje (gradnja skloništa) - prema normativima za skloništa;
- mjerama za zaštitu kulturnih dobara;
- mjerama za zaštitu od požara;
- drugim mjerama.

10.3.9. Praćenje stanja u prostoru

Radi provedbe planskih ciljeva prostornog uređenja, kontinuiranog praćenja stanja u prostoru i realizacije prostornih planova u Prostornom je planu određen sustav praćenja stanja u prostoru i to kao:

- sustav informacija o prostoru i
- sustav dokumentacije prostora.

Rezultati praćenja stanja u prostoru su sastavni dio izvješća o stanju u prostoru.

10.4. Rekonstrukcija građevina čija je namjena protivna planiranoj namjeni

10.4.1.

Za građevine što su sagrađene u skladu s propisima koji su vrijedili do stupanja na snagu Zakona o prostornom uređenju i u skladu s dokumentima prostornog uređenja, a namjena kojih je protivna namjeni utvrđenoj Prostornim planom može se, do privođenja planiranoj namjeni dopustiti rekonstrukcija za:

- (1.) stambene građevine, odnosno obiteljske kuće i stambeno-gospodarske građevine:**
 - sanacija i zamjena dotrajalih konstruktivnih i drugih dijelova građevine i krovništa u postojećim gabaritima;
 - dogradnja odnosno nadogradnja stambenih prostora i spremišta za ogrijev, tako da s postojećim ne prelazi ukupno 75 m² bruto građevinske površine svih etaža, s tim da se ne poveća broj stanova;
 - priključak na građevine i uređaje komunalne infrastrukture, elektroenergetske i telekomunikacijske mreže;
 - postava novog krovništa, bez nadozida, kod građevina s dotrajalim ravnim krovom ili s nadozidom, ako se radi o povećanju stambenog prostora iz alineje 2. ove podtočke;
 - sanacija postojećih ograda i gradnja potpornih zidova, radi sanacije terena.
- (2.) građevine druge namjene** (gospodarske građevine, javne, komunalne i prometne građevine te prateće građevine i dr.):
 - sanacija dotrajalih konstruktivnih dijelova građevine i krovništa;
 - dogradnja sanitarija, garderoba, manjih spremišta i sl. do najviše 10 m² izgrađenosti za građevine do 100 m² bruto-izgrađene površine i do 5% ukupne bruto-izgrađene površine za veće građevine;
 - prenamjena i funkcionalna preinaka građevina;
 - dogradnja i zamjena dotrajalih instalacija;
 - priključak na građevine i uređenje infrastrukture, elektroenergetske i telekomunikacijske mreže;
 - dogradnja i zamjena građevina i uređaja infrastrukture i rekonstrukcija javnoprometnih površina.

10.4.2.

Na područjima što su po namjeni u skladu s namjenom utvrđenom u Prostornom planu, a nalaze se na području za koje je po Prostornom planu obavezno donošenje prostornih planova užih područja može

se odobriti i prenamjena i funkcionalna preinaka postojećih stambenih i stambeno-poslovnih građevina u postojećem gabaritu.

Iznimno, ako je u programu mjera za unapređenje stanja u gradskom prostoru predviđeno uređenje zemljišta na područjima točke 10.4.1., na postojećim se građevinama mogu sanirati samo dotrajali konstruktivni dijelovi građevina.

10.4.3.

Odredbe točke 10.4.1. i točke 10.4.2. primjenjuju se na cijelom području obuhvata Prostornoga plana, uključujući područja što ih obuhvaćaju Generalni urbanistički plan grada Zagreba i Generalni urbanistički plan Sesveta.

10.5. Lokalni uvjeti

Pod lokalnim uvjetima u smislu ovih odredbi smatraju se:

- reljef, voda i zelenilo;
- posebno vrijedni dijelovi prirodne baštine i kulturno-povijesnih objekata i cjelina;
- karakteristični i vrijedni pogledi i slika mjesta;
- ambijenti, mjesta okupljanja i sastajanja ljudi te pojedine građevine;
- trgovi i ulice i drugi javni prostori;
- veličina i izgrađenosti građevnih čestica, način gradnje te visina i površina izgrađenih građevina;
- opremljenost komunalnom infrastrukturom;
- komunalna oprema;
- druge posebnosti i vrijednosti.

S obzirom na različitost prostora Grada Zagreba lokalni uvjeti koriste se kao usmjerenje prilikom izrade prostornih planova užih područja.

11. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

U građevinskom području grada Zagreba unutar Parka prirode Medvednica onemogućuje se gradnja u negrađivim dijelovima do donošenja Prostornog plana područja posebnih obilježja Parka prirode Medvednica.

Na izgrađenim površinama mogu se graditi interpolacije, te sanirati i rekonstruirati postojeće građevine u skladu s odredbama ovoga Plana.

U građevinskim područjima drugih naselja unutar Parka prirode Medvednica onemogućuje se gradnja u neizgrađenim dijelovima od donošenja Prostornog plana područja posebnih obilježja Parka prirode Medvednica.

Na izgrađenim površinama mogu se graditi interpolacije, te sanirati i rekonstruirati postojeće građevine u skladu s odredbama ovoga Plana.

Kod prijenosa granica iz kartografskih prikaza Prostornoga plana u mjerilu 1:25.000 na podloge u većim mjerilima, osim onih elemenata plana koji se prikazuju u mjerilu 1:5.000, dopuštena je prilagodba granica odgovarajućem mjerilu podloge.

Detaljno određivanje položaja vodnih građevina i vodnog dobra (obala stajaćih i tekućih voda, trase potoka), odredit će se na način propisan podzakonskim aktima donešenim u skladu sa Zakonom o vodama, detaljnijim planovima i lokacijskim, odnosno građevinskim dozvolama.

Detaljno određivanje položaja i razgraničenje prometnica, komunalne i energetske infrastrukture unutar koridora što su određeni u Prostornom planu, odredit će se detaljnijim planovima ili lokacijskim, odnosno građevinskim dozvolama, ovisno o lokalnim uvjetima.

Za građevine javne namjene, značajne za pojedina naselja, za parkove, park-šume i groblja izradit će se idejno urbanističko-arhitektonsko rješenje kao sastavni dio lokacijske, odnosno građevinske dozvole.

Kod određivanja oblika i veličine građevne čestice može se iznimno dopustiti da se čestici, što površinom većom od polovine ulazi u građevinsko područje, priključi dio potreban za formiranje građevne čestice ili njezin preostali dio, s tim da građevna čestica može imati najviše 75 m dubine od javnoprometne površine u skladu s detaljnijim planom ili lokacijskom, odnosno građevinskom dozvolom.

Detaljniji planovi (prostorni planovi užih područja) kojih je obveza donošenja za pojedina područja utvrđena ovim odredbama, donijet će se u rokovima i s mjerama koje će biti utvrđene GUP-om grada Zagreba, GUP-om Sesveta i programom mjera za unapređivanje stanja u prostoru Grada Zagreba.

Do donošenja detaljnijih planova iz točke 10.1.3. odlomak 1. alineja 1-6, i odlomak 2. poglavlja 10. MJERE PROVEDBE PLANA ne mogu se izdavati lokacijske dozvole za područja obuhvata plana.

Iznimno, do donošenja detaljnijih planova iz točke 10.1.3., odlomak 1., alineja 7. poglavlja 10. MJERE PROVEDBE PLANA mogu se izdavati lokacijske dozvole uz posebne uvjete zaštite koje propisuje gradsko tijelo nadležno za zaštitu kulturnih dobara.

Prostorni planovi kojima je reguliran prostorni razvoj na području Grada Zagreba uskladit će se s ovom odlukom u roku od dvije godine od njezinog stupanja na snagu.

Odredbe prostornih planova iz prethodnog odlomka koje nisu u skladu s ovim odredbama, prestaju vrijediti stupanjem plana na snagu, te će se primijeniti ove odredbe.

4. IZRAZI I POJMOVI

Izrazi i pojmovi koji se rabe u Odredbama za provođenje, imaju sljedeće značenje:

1. **Grad Zagreb** - označava Zagreb, teritorijalno-upravnu jedinicu kao posebnu jedinicu lokalne samouprave i uprave s položajem županije;
2. **grad Zagreb** - označava naselje Zagreb sa statusom grada;
3. **građevinska područja naselja** - odnosi se na građevinska područja 68 naselja južnog i istočnog dijela Grada Zagreba, te građevinska područja dijela naselja grada Zagreba i dijela naselja Sesveta što su izvan granica područja za koja se, u skladu sa Zakonom i Prostornim planom, donose generalni urbanistički plan grada Zagreba i generalni urbanistički plan Sesveta;
4. **Generalni urbanistički plan grada Zagreba (GUP grada Zagreba)** - je prostorni plan koji se, u skladu sa zakonom, donosi za urbanističku cjelinu čije su granice određene u Prostornom planu;
5. **Generalni urbanistički plan Sesveta (GUP Sesveta)** - je prostorni plan koji se, u skladu sa Zakonom, donosi za urbanističku cjelinu čije su granice određene u Prostornom planu;
6. **izgrađene strukture izvan građevinskih područja naselja** - su:
 - a. posebna građevinska područja izdvojena od građevinskih područja naselja;
 - b. prostori izvan građevinskih područja naselja na kojima se planira izgradnja u skladu sa zakonom, posebnim propisima i odredbama ove odluke;
7. **lokalni uvjeti** – smatraju se: reljef, voda, zelenilo; posebno vrijedne građevine i područja prirodne i kulturne baštine; karakteristični i vrijedni pogledi i slika mjesta; ambijenti, mjesta okupljanja i sastajanja ljudi te pojedine građevine; trgovi i ulice i drugi javni prostori; veličine i izgrađenosti građevnih čestica, način gradnje te visina i površina izgrađenih građevina; opremljenost komunalnom infrastrukturom; komunalna oprema; druge posebnosti i vrijednosti;
lokalne uvjete utvrđuje gradsko tijelo nadležno za planiranje razvoja Grada i zaštitu okoliša u slučajevima predviđenim Prostornim planom;
8. **obiteljska kuća** - građevina isključivo stambene namjene na zasebnoj građevnoj čestici, razvijene građevinske (bruto) površine do 400 m² s najviše podrumom i dvije nadzemne etaže i ne više od dva stana, a u koju površinu se uračunava i površina pomoćnih građevina ako se grade na istoj građevnoj čestici;
9. **pomoćne građevine** - su garaže, drvarnice, spremišta i sl.;
10. **manje gospodarske građevine** – su građevine s pretežno zanatskim, manjim prerađivačkim, ugostiteljskim i sličnim djelatnostima što ne smetaju okolišu i uvjetima stanovanja i rada na susjednim građevnim česticama;
11. **poslovne građevine** - su one u kojima se obavlja pretežito uslužna, trgovačka, komunalno-servisna djelatnost ili u kojima prevladavaju uredske prostorije.
12. **poljoprivredne građevine** - su staje sa sjenikom, svinjci, kokošinjci, prostori za spremanje poljoprivrednih strojeva, kuničnjaci, pčelinjaci i sl.;
13. **podrum** – na kosom terenu, podrumom se smatra dio građevine što je, s najmanje jednom polovicom volumena, ukopan u teren; građevina može imati najviše jedan podrum; na ravnom terenu, podrumom se smatra dio građevine ako kota gornjeg ruba stropne konstrukcije te etaže nije viša od 100 cm od kote konačno zaravnanog terena;
14. **niska stambena građevina odnosno obiteljska kuća ili stambeno - gospodarska građevina** s obzirom na način izgradnje može biti:
 - **slobodnostojeća** - građevina čija su sva pročelja odmaknuta od međa susjednih građevnih čestica i javno prometnih površina ili javnih zelenih površina;
 - **poluotvorena** - građevina čije se jedno pročelje nalazi na nekoj od međa susjednih građevnih čestica, a ostala pročelja su odmaknuta od međa susjednih građevnih čestica i javno

- prometnih površina ili javnih zelenih površina, osim kada se građevni pravac određuje prema postojećem susjednom objektu;
- **građevina u nizu** - građevina čija se dva pročelja nalaze na međama susjednih građevnih čestica, a ostala pročelja su odmaknuta od međa susjednih građevnih čestica i javnoprometnih površina ili javnih zelenih površina, osim kada se građevni pravac određuje prema postojećem susjednom objektu;
15. **etaža** - oznaka bilo kojeg kata građevine uključujući i prizemlje (ali ne i podrum i potkrovlje);
 16. **potkrovlje** – dio građevine ispod krovne konstrukcije kada se koristi za stambenu, poslovnu ili javnu namjenu, uvučen u odnosu na etaže, a iznad vijenca posljednje etaže građevine; najveći gabarit potkrovlja niske građevine određen je najvećom visinom nadozida 90 cm, mjerenom u ravnini pročelja građevine i nagibom do 45⁰, mjereno u visini nadozida; potkrovlje oblikovano ravnim krovom, krovom blagog nagiba do 12⁰ ili bačvastim krovom može imati najviše 75 % površine karakteristične etaže, i u pravilu, uvučeno je s ulične strane;
 17. **tavan** - dio neuređenog prostora građevine ispod krovne konstrukcije, uvučen u odnosu na etaže, a iznad vijenca posljednje etaže građevine; visina nadozida je najviše 40 cm mjereno u ravnini pročelja građevine s nagibom do 45⁰, mjereno u visini nadozida;
 18. **visina (h) građevine** - visina mjerena od visine vijenca do konačno zaravnano terena; na kosom terenu visina se određuje na nepovoljnijoj strani (gdje je visina veća);
 19. **obiteljsko seosko gospodarstvo** je osnovni oblik proizvodnog organiziranja u poljoprivredi s proizvodnjom jednog ili više poljoprivrednih proizvoda (ratarskih, stočarskih, voćarskih, vrtlarskih, vinogradarskih, peradarskih) za svoje ime i svoj račun;
 20. **kartogram** – grafički prilog Prostornog plana Grada Zagreba u formatu A3 ili A4 koji se uvezuje u tekstualni dio elaborata prostornog plana.
 21. **vodno dobro** je skup zemljišnih čestica i to: vodonosna i napuštena korita površinskih kopnenih voda, zemljište uz vodotoke potrebno za njihovo reguliranje i zaštitu od poplava, te otoci nastali u presušenom vodonosnom koritu (Zakon o vodama).

Izrazi i pojmovi pod rednim brojevima 6.-7. i 9.-20. odnose se na područja 68 naselja, što su izvan obuhvata GUP-a grada Zagreba i GUP-a Sesveta.

5. LITERATURA I IZVORI

I. STRATEGIJSKI DOKUMENTI NA RAZINI DRŽAVE

1. Strategija prostornog uređivanja Republike Hrvatske, Ministarstvo prostornog uređivanja, graditeljstva i stanovanja, Zavod za prostorno planiranje, Zagreb, srpanj 1997.
2. Nacionalni program demografskog razvitka, Ministarstvo razvitka i obnove, Zagreb, 1998.
3. Krajoblik - Sadržajna i metoda podloga Krajobrazne osnove Hrvatske, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja - Zavod za prostorno planiranje, Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu - Zavod za ukrasno bilje i krajobraznu arhitekturu, Zagreb, 1999
4. Program prostornog uređivanja Republike Hrvatske, Ministarstvo prostornog uređivanja, graditeljstva i stanovanja, Zavod za prostorno planiranje, Zagreb, svibanj 1999.
5. Strategija prometnog razvitka Republike Hrvatske, Vlada Republike Hrvatske, Zagreb, kolovoz 1999.
6. Strategija i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske, Narodne novine 81/99, Zagreb 1999.

II. STRATEGIJSKI DOKUMENTI RAZVITKA GRADA ZAGREBA KOJE JE VERIFICIRALO GRADSKO POGLARARSTVO GRADA ZAGREBA I GRADSKA SKUPŠTINA

1. Energija u strategiji razvitka Grada Zagreba, Gradsko poglavarstvo Grada Zagreba, Zagreb 1992.
2. Program rada Gradskog poglavarstva 1994.-1997., Gradsko poglavarstvo Grada Zagreba, Zagreb, 1994.
3. Temeljne odrednice razvitka Grada Zagreba, Gradsko poglavarstvo i Gradska skupština Grada Zagreba, Komunalni vjesnik, prilog broja 101/94, Zagreb 1994.
4. Zagreb - Prostorni program, Izvješće o stanju u prostoru i Program mjera za unapređenje stanja u prostoru, SGGZ 11/95.
5. Program Zagreb 1997-2001 - funkcioniranje i razvitak, Gradsko poglavarstvo i Gradska skupština Grada Zagreba, Komunalni vjesnik, prilog broja 168/97, Zagreb 1997.
6. Gospodarstvo Grada Zagreba, Gradsko poglavarstvo Grada Zagreba, Zagreb, 1998.
7. Izvješće o bespravnoj gradnji u Gradu Zagrebu s Prijedlogom mjera za njeno učinkovitije sprečavanje i suzbijanje, Gradski ured za prostorno uređivanje, graditeljstvo, stambene i komunalne poslove i promet, 1998.
8. Izvješće o stanju u gradskom prostoru i Program mjera za unapređenje stanja u gradskom prostoru, Gradski zavod za planiranje razvoja Grada i zaštitu okoliša, Gradski ured za gradnju, Zagreb, SGGZ 3/98.
9. Odluka o mreži osnovnih škola za područje Grada Zagreba, Gradski ured za obrazovanje i šport, 1999.

III. TEMATSKE PROSTORNE STUDIJE I PROGRAMI IZRAĐENI ZA POTREBE PROSTORNOG PLANA GRADA ZAGREBA

1. Društveno ekonomski razvitak Grada Zagreba kao osnovica za donošenje izmjena i dopuna Prostornoga plana Grada Zagreba, Ekonomski institut - Zagreb i Gradski zavod za planiranje razvoja i zaštitu čovjekova okoliša, Zagreb 1993.
2. Mreža naselja i sustav središta na području Grada Zagreba, Gradski zavod za planiranje razvoja i zaštitu čovjekova okoliša, Zagreb, 1993.
3. Studija groblja, Gradski zavod za planiranje razvoja i zaštitu čovjekova okoliša, Zagreb 1993.
4. Demografski razvitak Grada Zagreba, Gradski zavod za planiranje razvoja Grada i zaštitu okoliša, Zagreb 1998.
5. Pristup procjenama i prognozama aktualnih demografskih kretanja u Gradu Zagrebu, prilog za izradu Prostornog plana Grada Zagreba i Generalnog urbanističkog plana, dr. sc. Stanko Žuljić, Zagreb 1998;
6. Cjeloviti sustav gospodarenja otpadom na području Grada Zagreba, ZGO Zagreb, 1999.
7. Konceptija razvoja vodoopskrbnog sustava Grada Zagreba (materijal za izradu Generalnog urbanističkog plana Grada Zagreba), Vodoopskrba i odvodnja, Zagreb, 1999.
8. Konzervatorska dokumentacija s evidencijom i smjernicama zaštite nepokretnih kulturnih dobara; zaštićeni i evidentirani dijelovi prirode s mjerama zaštite, Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode, Zagreb, 1999.
9. Planirani novi kapaciteti pošta za naredno plansko razdoblje, Hrvatska pošta, Zagreb, 1999.
10. Plinski distribucijski sustav Grada Zagreba, Gradska plinara Zagreb, 1999.
11. Program izgradnje i revitalizacije sustava za opskrbu električnom energijom i toplinom na širem području Grada Zagreba do 2010. godine (prilog za izradu Prostornog plana Grada Zagreba), HEP, Zagreb, 1999.
12. Razvoj sustava odvodnje Grada Zagreba, Vodoopskrba i odvodnja, Zagreb, 1999.
13. Seizmološka i seizmotektonska studija, Prelogović E., Kuk V., Zagreb, 1999.
14. Sprječavanje nepovoljna utjecaja buke na okoliš, SONUS d.o.o., Zagreb, 1999.
15. Telekomunikacijski sustavi - prilog za izradu prostornog plana Grada Zagreba, Hrvatske telekomunikacije, Zagreb, 1999.
16. Studija redefiniranja koncepcije zagrebačkog željezničkog čvora, ARCADIS, Željezničko projektno društvo, Zagreb, 1999.
17. Zaštita od štetnog djelovanja voda i zaštita voda - podloge za izradu Prostornog plana Grada Zagreba, Hrvatske vode, 1999.
18. Projekt kompleksnih geotehničkih i seizmičkih istraživanja za potrebe planiranja i građenja na području Grada Zagreba. Ortolan, Grubić, N., Mavar, R., Aničić, D., Petrić-Jankov, T. Vukelić, I., Kelemen Pepeonik, V. & Mikulić, A. (2000), Institut građevinarstva Hrvatske, Zavod za geotehniku, Zagreb, studeni 2000.

IV. STUDIJE S CILJEM KOORDINACIJE S RAZVITKOM ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

1. Grad Zagreb i Zagrebačka županija - temeljna zajednička polazišta za planiranje prostora, Gradski zavod za planiranje razvoja Grada i zaštitu okoliša, Zagreb, 1999.
2. Smjernice za korištenje vodozaštitnih područja Grada Zagreba, Vodopskrba i odvodnja, Zagreb, 1999.
3. Stanje gospodarstva Zagrebačke županije, Županijski upravni odjeli i uredi Zagrebačke županije, Zagreb, 1999.

V. DRUGI DOKUMENTI I STUDIJE

1. Vodoprivredna osnova Grada Zagreba - Kompleksno vodoprivredno rješenje, Elektroprojekt, Zagreb, prosinac 1981. god. u tekstu ODLUKE o vodoprivrednoj osnovi Grada Zagreba, odnosno u poglavlju II Uređivanja rijeke Save u istom dokumentu
2. Stanovati i biti - rasprave iz sociologije stanovanja, dr. sc. Ivan Rogić, Sociološko društvo Hrvatske, Zagreb, 1990.
3. Sustav gospodarenja otpadom IVO, Usporedba postupaka zbrinjavanja otpada Grada Zagreba, V. Potočnik, K. Grabowsky, Elektroprojekt Zagreb, Zagreb, lipanj 1991.
4. Ekološki projekt Zagreb, I. dio, Osnova, Zagreb, 1992.
5. Ekonomski i prostorni aspekti gradske rente na području Grada Zagreba, Ekonomski institut Zagreb, Zagreb 1992.
6. Integralni razvoj komunalnih djelatnosti i zaštite okoliša u funkciji ukupnog razvoja, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređivanja i stambeno komunalnih djelatnosti, Zagreb 1992.
7. Periferijski puls u srcu od grada - zamka revitalizacije, dr. sc. Ivan Rogić, Sociološko društvo Hrvatske, Zagreb, 1992.
8. Procjena rizika i mogućnosti smanjenja opasnosti za ljudsko zdravlje i okoliš od energetske i drugih kompleksnih gospodarskih sustava na području grada Zagreba", Ekonerg, Zagreb 1992.
9. Suburbanizacija Zagreba, prof. dr. sc. M. Vresk, Hrvatski geografski glasnik br. 59/92.
10. Vodoprivredna osnova Grada Zagreba - izmjene i dopune 1992. god. knjiga 11 - Uređivanje i zaštita od štetnog djelovanja voda Save i pritoka - Zagreb 1992. god. JVP "Hrvatska vodoprivreda" Zagreb;
11. Agenda 21, materijal Svjetske konferencije o zaštiti okoliša, Rio de Janeiro, 1993.
12. Osnovne smjernice budućeg razvitka Grada Zagreba, Ekonomski institut Zagreb i Gradski zavod za planiranje razvoja i zaštitu čovjekova okoliša, Zagreb 1993.
13. Polazne osnovice organizacije i funkcioniranja Grada Zagreba, Ekonomski institut Zagreb, Zagreb, 1993.
14. Studija izvodljivosti Integralnog koncepta gospodarenja otpadom i otpadnim muljem u gradu Zagrebu - Hrvatska, konzorcij ARGE (Radna zajednica SFC-Salzburg, TBU-Innsbruck i ITU-Berlin, u suradnji sa Elektroprojekt Zagreb), studeni 1993.
15. "Studija izvodljivosti integralnog sustava gospodarenja zdravstvenim otpadom grada Zagreba", IPZ-Uniprojekt, Zagreb 1993.
16. "Projekt uspostave katastra emisija u okoliš", Zavod za informatičku djelatnost Hrvatske, Zagreb 1994.

17. Program razvitka informacijske infrastrukture za gospodarenje prostorom i okolišem - Prijedlog, Zagreb 1994.
18. Strateški marketinški plan turizma Grada Zagreba, Institut za turizam, Zagreb 1994.
19. Sustav financiranja i unapređenja zaštite okoliša u Gradu Zagrebu, Ekonomski institut Zagreb u suradnji s Gradskim zavodom za planiranje razvoja i zaštitu čovjekova okoliša, JP ZGO-om i drugim gradskim institucijama, Zagreb 1994.
20. Sažetak studije - Analiza osjetljivosti i ekonomske usporedbe varijanti iz studije Arge, Cjeloviti sustav gospodarenja otpadom i otpadnim muljem u Gradu Zagrebu, V. Potočnik, mr. K. Grabowsky, J. Grabowsky, Zagreb, 1995.
21. Demografska obilježja i procesi u Hrvatskoj, dr. I. Lajić, doc.dr. I. Nejašmić i suradnici; Zagreb, 1995.
22. Naselja Republike Hrvatske, prof. dr. M. Vresk i suradnici; Zagreb, 1995.
23. Kompleksno sagledavanje procesa urbanizacije u Hrvatskoj - Urbana i razvojna preobrazba prostora i naselja, Urbanistički institut Hrvatske; Zagreb, 1995.
24. Teze i stručni stavovi za izradu Odluke o izmjenama i dopunama Vodnogospodarske osnove Grada Zagreba, Zagreb, ožujak 1995. - poglavlje II - UREĐIVANJE I ZAŠTITA OD ŠTETNOG DJELOVANJA VODA, ad a. Uređivanje i zaštita od štetnog djelovanja voda rijeke Save i pritoka.
25. Uključivanje planiranja zaštite okoliša u Strategiju prostornog planiranja i uređivanja i usklađenje korištenja prostora i zaštite okoliša s razvojem, Znanstvena i stručna polazišta, Gašparović F., Jeluć-Muck V., Kušen E. i Trumbić I., Ministarstvo prostornog uređivanja, graditeljstva i stanovanja, Zavod za prostorno uređivanje, Zagreb, lipanj 1995.
26. Uređivanje, obnova i razvoj ruralnog prostora, mr. Eduard Kušen, Prof.Dr. Tito Žimbrek, Maja Štambuk, Studija za potrebe izrade Strategije prostornog uređivanja Republike Hrvatske, Ministarstvo prostornog uređivanja, graditeljstva i stanovanja, Zavod za prostorno uređivanje, Zagreb, lipanj 1995.
27. Gospodarenje šumama i šumskim prostorom na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije, Sveučilište u Zagrebu - Šumarski fakultet, Zagreb, 1997. (po narudžbi Gradskog ureda za poljoprivredu i šumarstvo)
28. Katastar tehnološkog otpada na području grada Zagreba, Ekonerg, Zagreb 1997.
29. Perspektive gospodarskog razvitka Zagreba - materijali za raspravu na konferenciji u HGK - Gospodarska komora Zagreb, svibanj 1997.
30. Projekcija razvitka poljoprivrede na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije, Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 1997. (po narudžbi Gradskog ureda za poljoprivredu i šumarstvo)
31. Strateški marketinški plan turizma Zagrebačke županije, Institut za turizam, Zagreb 1997.
32. Tko je Zagreb - prinos sociološkoj analizi identiteta grada Zagreba, dr.sc. Ivan Rogić, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 1997.
33. Vodič za inozemne i domaće investitore (Poslovni identitet grada Zagreba), Gradsko poglavarstvo Grada zagreba, Zagreb, 1997. i 1999.
34. Hrvatsko sveučilište za 21. stoljeće - Idejno rješenje razvoja Sveučilišta u Zagrebu, Sveučilišni vjesnik, Universitatis Zagrabiensis Informationes, Vol. XLIV., posebni broj, Zagreb, 1998.

35. Strategija energetskog razvitka Republike Hrvatske - Prijedlog, Ministarstvo gospodarstva Republike Hrvatske i Energetski institut "Hrvoje Požar", Zagreb, 1998.
36. Projekt kompleksnih geotehničkih i seizmičkih istraživanja za potrebe planiranja i građenja na području Grada Zagreba - radni materijal, Institut građevinarstva Hrvatske, Zavod za geotehniku, Zagreb, Zagreb, ožujak 1999.
37. Nacionalna strategija i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti (NSAP), Pregled stanja i zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti u Hrvatskoj - nacrt, Državna uprava za zaštitu prirode i okoliša, Zagreb, 1999.
38. Prometna studija Grada Zagreba, MVA, Zagreb, 1999.
39. Smjernice za korištenje vodozaštitnih područja Grada Zagreba”, koje je izradilo Trgovačko društvo Vodoopskrba i odvodnja, d.o.o., Zagreb, 1999. i 2001.

VI. DOKUMENTI IZ SURADNJE GRADSKOG ZAVODA ZA PLANIRANJE S EUROPSKIM GRADOVIMA

1. Municipal Plan for Kopenhagen, Proposal for revision, Kopenhagen, 1991.
2. Piano Estrategico De Lisboa, Comuna Municipal de Lisboa, Lisabon 1992.
3. Structure Plan for Stockholm, Stockholm, 1992.
4. Europska povelja o gradu, Stalna konferencija lokalnih i regionalnih vlasti Europe Vijeća Europe, Strasbourg, 1993.
5. Lisboa - The Atlantic Capital of Europe, Comuna Municipal de Lisboa, Lisabon 1993.; Lisboa - Plano Director Municipal, Comuna Municipal de Lisboa, Lisabon 1994., Unitary development plan, City of London, 1994.
6. Povelja europskih gradova i mjesta o održivosti, Europska Konferencija o održivim gradovima i naseljima, Aalborg, 1994.
7. STEP - Stadtentwicklungs plan für Wien, Stadtplanung Wien, 1994.;
8. Berlin, Postdamer Platz, Dress & Sommer + Stadt Berlin, Berlin, 1995.
9. 5 sur 5, Plan de Mandat, 1995. - 2001. Documents Thematiques des 55 Communes du Grand Lyon, Lyon 1995.
10. The European City - Sustaining Urban Quality, Part 1 - 2, A working Conference, Ministry of Environment and Energy, Spatial Planning Department, Copenhagen 1995.
11. Paris - Seine - Rive Gauche, Paris 1996.
12. München - Sozialgerechte Bodennutzung, Landeshauptstadt München - Kommunalreferat, München 1998.
13. "Best of European Cities" (Beč, Berlin, München, Hamburg, Amsterdam, Zürich, London) - sustav kontakata, izložbe i medijske prezentacije, kojoj se temeljem suradnje Gradskog zavoda za planiranje razvoja Grada i zaštitu okoliša s bečkim i minhenskim uredima za planiranje 1999. pridružio i Zagreb
14. Strategie für Wien, Eine Initiative der Wiener Stadtregierung, Wien 1999.

15. Intelligente Mobilität, Sustav radionica u pripremi konferencije Urban 21 (Berlin, srpanj 2000), radionice koordinira Beč - Magistratsabteilung 18, a njihov sudionik je i Zagreb

*Elaborat **Plan prostornog uređenja, Odredbe za provođenje**, što ga je dovršio ovaj zavod u ožujku 2001. korigiran je i usklađen s Odlukom o donošenju Prostornog plana Grada Zagreba i prihvaćenim amandmanima na 11. sjednici Gradske skupštine Grada Zagreba održane 12. travnja 2001.*